

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİM ANABİLİM DALI

**MEB ORTAÖĞRETİM GÖRSEL SANATLAR DERSİ
ATÖLYE DONANIMLARI VE BİR ATÖLYE UYGULAMASI**

Şebnem İNAN

Danışman

Prof. Dr. Ata Yakup KAPTAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ekim, 2018

TELİF HAKKI

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu Ek Madde 40 hükümleri çerçevesinde (Ek:22/2/2018-7100/10 md.) “*Lisansüstü tezler yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından gizlilik kararı alınmadıkça, bilime katkı sağlamak amacıyla Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi tarafından elektronik ortamda erişime açılır.*”

Araştırmacılar tezlerin tamamı veya bir bölümünü yazarın izni olmadan ticari veya mali kazanç amaçlı kullanamaz, yayınlamayabilir, dağıtamaz ve kopyalayamaz. Ulusal Tez Merkezi Web Sayfasını kullanan araştırmacılar, tezlerden bilimsel etik ve atıf kuralları çerçevesinde yararlanırlar.

YAZARIN

Adı :Şebnem

Soyadı :İNAN

Bölümü :Güzel Sanatlar Eğitimi

İmza :

Teslim Tarihi :06.11.2018

TEZİN

Türkçe Adı : MEB Ortaöğretim Görsel Sanatlar Dersi Atölye Donanımları ve Bir Atölye Uygulaması.

İngilizce Adı: MEB (The Ministry Of National Education) Secondary Education Visual Arts Course Workshop Equipments And A Workshop Application.

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Şebnem İNAN

İmza:

KABUL VE ONAY

Şebnem İNAN tarafından hazırlanan “MEB Ortaöğretim Görsel Sanatlar Dersi atölye donanımları ve bir atölye uygulaması” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Ondokuz Mayıs Üniversitesi **Güzel Sanatlar Eğitimi** Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: (Prof. Ata Yakup KAPTAN)

(Güzel Sanatlar Eğitimi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi)

Başkan: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Bu tezin **Güzel Sanatlar Eğitimi** Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Tarihi: __/__/____

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

(İmza ve Mühür)

Canım Aileme...

TEŞEKKÜRLER

Tez danışmanım Prof. Dr. Ata Yakup KAPTAN'a lisans eğitimimden itibaren bana olan katkılarından dolayı teşekkür ederim. Tez yazım sürecinde desteklerini esirgmeden sabırla ve özveriyle yardımcı olan Araştırma Görevlisi Yeliz ERDOĞAN'a, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Emrullah ÖZCAN'a, Fransızca Öğretmeni Filiz ÖZKURT'a ve İngilizce Öğretmeni Sercan DEMİR'e, minnettarlığımı iletmek isterim. Bu süreçte her zaman yanımda olan ve desteklerini esirgemeyen Hilal ŞAHMAR ve Enise UZUNBACAK'a çok teşekkür ederim. Mesafeleri önemsemeden beni her an teşvik eden, cesaretlendiren Mustafa ERİŞ'e sonsuz teşekkürlerimi iletiyorum. Teşekkürlerimin en büyüğünü, en özelini her zaman yanımda olan ve desteklerini her anımda hissettiğim canım aileme, büyük bir minnettarlıkla armağan ediyorum.

MEB ORTAÖĞRETİM GÖRSEL SANATLAR DERSİ ATÖLYE DONANIMLARI VE BİR ATÖLYE UYGULAMASI

Yüksek Lisans Tezi

Şebnem İNAN

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Ekim, 2018

ÖZ

Öğrenim mekânlarının fiziki yapısı ve donanımları öğrencilerin yaratıcılıklarını, derse olan ilgilerini ve isteklerini arttırdığı, öğrenciyi derse karşı motive ettiği düşünülmektedir. Bu anlamda Görsel Sanatlar dersi için atölyelerin fiziki yapısı ve donanımları öğrenci için büyük bir önem taşımaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Görsel Sanatlar dersi eğitim programına göre birçok uygulamalı sanat alanını içinde barındıran Görsel Sanatlar dersinin gerektiği gibi işlenebilmesi için Ortaöğretim kurumlarında öğrencilerin rahatlıkla çalışabilecekleri, bir atölye mutlaka bulunması gerektiği düşünülmektedir. Araştırmada; Ortaöğretim kurumlarında Görsel Sanatlar dersi için atölye donanım ve mekân gereklilikleri ele alınmış ve bu konuda ülkemizde ve yurt dışındaki çalışmalar araştırılmış, eksiklikler, yapılan çalışmalar ve olması gerekenler tartışılmıştır. Ortaöğretim kurumlarında Görsel Sanatlar dersi için atölye mekân ve donanımlarının önemi ve nasıl olması gerektiğini örnek bir atölye proje uygulamasıyla da açıklamak amaçlanmıştır. Atölye donanımlarının ve ortamının Görsel Sanatlar dersi için gerekli ve önemli olduğunun anlaşılması ve pratikte uygulamaya geçilmesi

öğrencilerde, derse olan ilgi ve isteğini arttıracaktır öğretmenler ise Görsel Sanatlar dersini olması gerektiği gibi işleme fırsatı bulacaklardır.

Anahtar Kelimeler :MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), Görsel Sanatlar, Atölye, Sanat, Sanat Eğitimi

Sayfa Sayısı : 161

Danışman :Prof. Dr. Ata Yakup KAPTAN

**MEB (THE MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION)
SECONDARY EDUCATION VISUAL ARTS COURSE
WORKSHOP EQUIPMENTS AND A WORKSHOP
APPLICATION**

MS Thesis

Şebnem İNAN

ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

October, 2018

ABSTRACT

It is thought that the physical structure and the equipment of the learning environment motivate the students to the course, increase the interest and the equipment of the workshops in Visual arts lessons have a great importance for the students. It is thought that there should definitely be a workshop so that the students are able to study comfortably in secondary education institutions in order to be able to process the Visual arts lessons including many applied art fields, as they require according to The Ministry of National Education Secondary education insitutions have been handled and the workings have been searched in our country and abroad, the deficiencies, workings which have been done and the necessities have been discussed. In secondary education institutions, it is also aimed to explain the importance of workshop environments and equipments with a sample workshop Project practice for Visual arts lessons and how they should be. Having been understood workshop equipments and environments are necessary and important for

Visual arts lesson and put into practice will increase the interest and desire of the students to the course and the teachers will have the opportunity to process Visual arts lesson as it requires.

Key Words :MEB(The Ministry Of National Education), Visual Arts, Workshop, Art, Art Education

Number of Pages : 161

Advisor : Prof. Dr. Ata Yakup KAPTAN

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI.....	II
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	III
KABUL VE ONAY	IV
TEŞEKKÜRLER	VI
ÖZ.....	VII
ABSTRACT.....	IX
İÇİNDEKİLER	XI
SİMGELER VE KISALTMALAR	XVII
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
I. GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Durumu.....	1
1.1.1 Problem Cümlesi.....	2
1.1.2 Alt Problemler.....	2
1.2 Araştırmanın Amacı.....	2
1.3 Araştırmanın Önemi	2
1.4 Sayıtlar (Varsayımlar)	3
1.5 Kapsam ve Sınırlılıklar	3
1.6 Tanımlar.....	3
İKİNCİ BÖLÜM	5
II. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	5
2.1 Sanat Eğitimi.....	5
2.1.1 Sanat Eğitiminin Tanımı.....	5
2.1.2 Sanat Eğitiminin Önemi.....	7
2.1.3 Ortaöğretimde Sanat Eğitimi	10
2.1.4 Ortaöğretim Yaş Grubu ve Özellikleri	11
2.2 Ortaöğretim Görsel Sanatlar Dersi Temel Felsefesi ve Amacı	12
2.3 Milli Eğitim Ortaöğretim Kurumlarında Görsel Sanatlar Dersi İçin Yeni Eğitim Modelleri ve Teknolojileri.....	15
2.3.1 Eğitim ve Öğretimde Teknoloji	15
2.3.2 Sanat Eğitiminde Teknoloji	17

2.3.3 Ortaöğretim Görsel Sanatlar Dersi İçin Yeni Eğitim Süreçleri.....	19
2.4 Sanat Eğitiminde Atölye ve Önemi	24
2.4.1 Atölye Nedir ve Uygulamadaki Gereklilikleri	24
2.5 Ortaöğretim Görsel Sanatlar Dersi Atölye Donanımları ve Fiziki Gereklilikleri.....	28
2.5.1 Görsel Sanatlar Atölyesi Mekân Özellikleri ve Gereklilikleri.....	28
2.6 Görsel Sanatlar Atölyesinde İş ve Sağlık Güvenliği.....	53
2.6.1 Atölyede İş ve Sağlık Güvenliğinin Önemi.....	53
2.6.2 Atölyede Alınması Gereken İş ve Sağlık Güvenliği Önlemleri.....	54
2.6.3 Atölyede Bulunması Gereken İş, Sağlık Güvenliği Donanımları ve Gereklilikleri	61
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	70
III. YÖNTEM.....	70
3.1 Araştırmanın Modeli.....	70
3.2 Çalışma Grubu	70
3.3 Veri Toplama Araçları.....	71
3.4 Veri Toplama Tekniği	71
3.5 Verilerin Analizi	71
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	72
IV. BULGULAR.....	72
4.1 Araştırmanın 1. Alt Problemine Yönelik Bulgular	72
4.2 Araştırmanın 2. Alt Problemine Yönelik Bulgular	105
BEŞİNCİ BÖLÜM	124
V. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	124
5.1 Tartışma	124
5.2 Sonuç.....	127
5.2.1 Araştırmanın 1. Alt Problemine Yönelik Sonuçlar	128
5.2.2 Araştırmanın 2. Alt Problemine Yönelik Sonuçlar	129
5.3 Öneriler	130
5.3.1 MEB Ortaöğretim Görsel Sanatlar Dersi Atölye Uygulaması	131
KAYNAKÇA	143

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Sanatsal Malzemelerde Bulunan Zararlı Maddeler ve Alınması Gereken Önlemler.....	57
Tablo 2: Atatürk Ortaokulu Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Patnos/AĞRI.....	72
Tablo 3: Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Boyabat/SİNOP.....	75
Tablo 4: Cemil Meriç Ortaokulu Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Merkez/AĞRI.....	78
Tablo 5: Altınordu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Altınordu/ORDU.....	81
Tablo 6: Yunus Emre Ortaokulu Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Başkale/VAN.....	84
Tablo 7: Özel Asfen Okulları Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Esenyurt/İSTANBUL.....	87
Tablo 8: Özel Kutlubey Koleji Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Merzifon/AMASYA.....	91
Tablo 9: Cumhuriyet Ortaokulu Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Vezirköprü/SAMSUN.....	95
Tablo 10: Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Boyabat/SİNOP.....	98
Tablo 11: Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Boyabat/SİNOP.....	102
Tablo 12: Charming High School Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Morelia/MEXİCO.....	106
Tablo 13: Warwick Preparatory Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Warwick/ENGLAND.....	108
Tablo 14: Southlands High School Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Chorley/ENGLAND.....	111
Tablo 15: Superior High School Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Superior/ABD.....	114
Tablo 16: Donegal High School Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Donegal/ABD.....	117
Tablo 17: Harriet Beecher Stowe Elementary School Görsel Sanatlar dersi mekan incelemesi Brunswick/Maine/ABD.....	120

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: U ve Daire şeklinde oturma planı	33
Şekil 2: Ayarlanabilir çizim masası.....	35
Şekil 3: Grup çalışma masası.....	36
Şekil 4: Etkileşimli tahta.....	36
Şekil 5: Projeksiyon.....	37
Şekil 6: Projeksiyon.....	37
Şekil 7: Projeksiyon perdesi.....	38
Şekil 8: Işıklı Masa	39
Şekil 9: Öğrenci Dolapları.....	40
Şekil 10: Malzeme Dolapları.....	41
Şekil 11: Kağıt Dolabı.....	42
Şekil 12: Öğretmen Dolabı.....	43
Şekil 13: Ayaklı Pano	44
Şekil 14: Duvar Panosu.....	44
Şekil 15: Kitaplık.....	45
Şekil 16: Tabure.....	46
Şekil 17: Ahşap Şövale.....	47
Şekil 18: Metal Şövale.....	47
Şekil 19: Alüminyum Şövale.....	48
Şekil 20: Geri Dönüşüm Kutuları.....	50
Şekil 21: Öğretmen Masası.....	51
Şekil 22: Öğretmen Koltuğu.....	52
Şekil 23: Çantalı İlk Yardım Seti.....	61
Şekil 24: Ecza Dolabı.....	62
Şekil 25: Etiketleme Örnekleri.....	63
Şekil 26: İlk Yardım Malzemeleri.....	64
Şekil 27: Sağlık Güvenliği İşaretleri ve Talimatları.....	65
Şekil 28: Yangın Alarm Sistemleri.....	66
Şekil 29: Yangın Tüpü.....	66
Şekil 30: Atık Torbaları.....	67
Şekil 31: Koruyucu Malzemeler.....	68
Şekil 32: Atatürk Ortaokulu Patnos/ AĞRI.....	72
Şekil 33: Atatürk Ortaokulu Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği....	73
Şekil 34: Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi Boyabat/SINOP.....	75
Şekil 35: Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği.....	76
Şekil 36: Cemil Meriç Ortaokulu Merkez/AĞRI.....	78
Şekil 37: Cemil Meriç Ortaokulu Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği.....	79

Şekil 38: Altınordu Anadolu Lisesi Altınordu/ORDU.....	81
Şekil 39: Altınordu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği.....	82
Şekil 40: Yunus Emre Ortaokulu Başkale/VAN.....	84
Şekil 41: Yunus Emre Ortaokulu Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği.....	85
Şekil 42: Özel Asfen Okulları Esenyurt/İSTANBUL.....	86
Şekil 43: Özel Asfen Okulları Esenyurt/İSTANBUL.....	87
Şekil 44: Özel Asfen Okulları Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği.....	88
Şekil 45: Özel Kutlubey Koleji Merzifon/AMASYA.....	90
Şekil 46: Özel Kutlubey Koleji Merzifon/ AMASYA.....	90
Şekil 47: Özel Kutlubey Koleji Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği.....	92
Şekil 48: Cumhuriyet Ortaokulu Vezirköprü/SAMSUN.....	94
Şekil 49: Cumhuriyet Ortaokulu Vezirköprü/SAMSUN.....	94
Şekil 50: Cumhuriyet Ortaokulu Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği.....	96
Şekil 51: Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Boyabat/SİNOP.....	97
Şekil 52: Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Boyabat/SİNOP.....	98
Şekil 53: Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği.....	99
Şekil 54 : Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Boyabat/SİNOP.....	101
Şekil 55 : Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Boyabat/SİNOP.....	101
Şekil 56: Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği.....	103
Şekil 57: Charming High School Morelia/ Mexico.....	106
Şekil 58: Charming High School Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği.....	107
Şekil 59 : Warwick Preparatory School Warwick/England.....	108
Şekil 60: Warwick Preparatory School Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği.....	109
Şekil 61 : Soutlands High School Chorley/England.....	111
Şekil 62 : Soutlands High School Chorley/England.....	111
Şekil 63: Soutlands High School Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği.....	112
Şekil 64: Superior High School Superior/ABD.....	114
Şekil 65: Superior High School Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi.....	115
Şekil 66 : Donegal High School/ ABD.....	117
Şekil 67: Donegal High School Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği.....	118
Şekil 68 : Harriet Beecher Stowe Elementary School/ Brunswick, Maine, ADB...120	

Şekil 69: Harriet Beecher Stowe Elementary School Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği.....	121
Şekil 70: Görsel Sanatlar Atölyesi Uygulaması.....	131
Şekil 71: Atölye Alanı.....	132
Şekil 72: Atölye Oturma Planı.....	133
Şekil 73: Çizim Masası.....	134
Şekil 74: Grup Çalışma Masası.....	134
Şekil 75: Etkileşimli Tahta.....	135
Şekil 76: Öğrenci Dolapları.....	135
Şekil 77: Kağıt Dolabı.....	136
Şekil 78: Kütüphane.....	137
Şekil 79: Lavabolar.....	137
Şekil 80: Malzeme Dolabı.....	138
Şekil 81: Işıklı Masa.....	138
Şekil 82: Şövale.....	139
Şekil 83: Öğretmen Dolabı.....	140
Şekil 84: Öğretmen Masası.....	141

SİMGELER VE KISALTMALAR

MEB Millî Eğitim Bakanlığı

Çev. Çevirmen

Ed. Editör

s. Sayfa

BİRİNCİ BÖLÜM

I. GİRİŞ

Değişim ve gelişimin hızla ilerlediği 21.yüzyılda, eğitim-öğretim alanında da ilerleme, değişim ve yenilenme şart olmuştur. Yenilenen bu eğitim sistemine kayıtsız kalmaması gereken alanlardan biri ise sanat eğitimidir. Gelişmiş ülkelerdeki Görsel Sanatlar derslerine bakıldığında sanat eğitimi dersinin çocuk eğitiminin temel yapıtaşlarından biri olduğu görülebilmekle birlikte sanat eğitimi verdikleri atölye mekânları da öğrencilerin aldıkları sanat eğitiminin içeriğine göre düzenlenmektedir. Sanat eğitime göre düzenlenen atölye ortamları içerisinde işlenecek konulara ilişkin donanımları ve malzemeleri de içinde barındırmaktadır.

Türkiye’de ise görsel sanatlar eğitimi alanlarında birçok güçlük yaşanmaktadır. Bu güçlüklerden bazıları; dersin içeriğine uygun olmayışı, eğitim programındaki ders saatlerinin azlığı, alandaki öğretmen yetersizliği, atölye ortam ve donanımlarının yetersiz kalması, ekonomik problemler gibi birçok başlık altında toplamamız mümkündür (Aykut,2006). Bu tip problemlerin yaşanmaması için görsel sanatlar dersinde atölye donanımlarına, materyallerine, fiziki şartlarına gereken özenin, önemin ve desteğin verilmesi hızlı gelişen bu çağda görsel sanatlar eğitimi modern bir boyuta taşıyabileceği düşünülmektedir.

1.1 Problem Durumu

Sanat eğitiminin günlük yaşamda ve eğitim sistemi içerisindeki önemi yadsınamaz bir gerçek olmasına rağmen toplum görüşü ve eğitim sistemimiz içerisinde önemi oldukça azdır.

Sanat eğitiminin geri planda kalması ise birçok problemi beraberinde getirmektedir. Ülkemizde MEB'e bağlı birçok okulda Görsel Sanatlar dersi zorunlu olmasına rağmen birçok okulda Görsel Sanatlar dersi için atölye bulunmamaktadır. Görsel Sanatlar dersi için atölyesi olan okullarda ise atölye donanımları ve mekânları yetersizdir. Yeterli kaynak ve ortama sahip olamayan öğrenci ve öğretmen sanat eğitimi konusunda zorluklar yaşamaktadırlar.

1.1.1 Problem Cümlesi

Görsel sanatlar atölyesinde bulunması gereken donanımlar nelerdir?

1.1.2 Alt Problemler

Araştırmada probleme çözüm getirmek amacıyla şu alt problemlere yanıt aranacaktır:

- Görsel Sanatlar dersi atölye donanım gereklilikleri yurt içinde nasıldır?
- Görsel Sanatlar dersi atölye donanım gereklilikleri yurt dışında nasıldır?

1.2 Araştırmanın Amacı

Araştırmada ortaöğretim kurumlarında görsel sanatlar dersi için atölye donanımlarının ve fiziki ortamın önemini, etkilerini ve nasıl olması gerektiğini açıklamak amaçlanmıştır.

1.3 Araştırmanın Önemi

Güzel sanatlar eğitimine gereken önemin verilmesi eğitim için gereken donanım ve ortamın sağlanması, öğrencilerin sanatsal gelişimleri ve sanata karşı yönelimleri konusunda olumlu bir sonuç oluşturacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda eğitim kurumlarında Görsel Sanatlar atölyesinin bulunmasının sanat eğitimi için önemi ve atölye ortamının ders ve öğrenci üzerindeki etkilerini fark edip geliştirmek adına araştırma önem arz etmektedir. Araştırmanın konusu ile ilgili doğrudan yapılmış bir yüksek lisans tezine rastlanılmaması, bu boşluğu doldurabileceği, gelecekte yeni araştırmalara kaynak teşkil edebileceği düşünüldüğü için de araştırma bu konuda ayrı bir önem arz etmektedir.

1.4 Sayıtlar (Varsayımlar)

- Atölye ve atölye donanımlarının öğrencilerin derse olan ilgileri üzerinde belirleyici etkileri olacağı varsayılmıştır.
- Atölye koşul ve donanımlarının Görsel Sanatlar dersi öğretim program çıktıları üzerinde etkili olduğu varsayılmıştır.

1.5 Kapsam ve Sınırlılıklar

- Bu araştırma Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarında okutulan Görsel Sanatlar dersi atölye koşullarına yönelik gözlemlerle sınırlıdır. Güzel Sanatlar Liseleri ve Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri kapsam dışında bırakılmıştır.
- Araştırmada, Türkiye’deki 9, yurt dışındaki 6 okuldan sanat atölyeleri ve çalışma alanlarından örnek görseller kullanılmıştır.
- Yapılan araştırmalar ve elde edilen veriler ışığında Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Görsel Sanatlar dersi güncel öğretim programına uygun bir atölye uygulaması oluşturularak Görsel Sanatlar atölyesinde olması gereken donanım, mekân özellikleri ve ölçütleri belirlenmiştir.

1.6 Tanımlar

Sanat: "İnsanların doğa karşısındaki duygu ve düşüncelerini çizgi, renk, biçim, ses, söz ve ritim gibi araçlarla güzel ve etkili bir biçimde, kişisel bir üslupla ifade etme çabasından doğan ruhsal bir faaliyettir"(MEB, 2009, s. 263).

Güzel Sanatlar Eğitimi: Bütün sanatları ve bu sanatların birbiriyle ilişkisini düşünsel boyutta, sanatçı, izleyici, toplum, kültür ve eğitim bağlamında inceleyen kuramsal çalışmalara "Güzel Sanatlar Eğitimi" denir(Buyurgan ve Buyurgan, 2012).

Sanat Eğitimi: "Bireyin zihinsel, duygusal, bedensel eğitiminin ve estetik duygularının bütünlük içinde geliştirilmesi, yeteneğinin olgunlaştırılması ve yaratıcılığının artırılması için yapılan eğitim çabasıdır"(MEB, 2009, s. 263).

Görsel Sanatlar Eğitimi : “Sanatların yasa ve tekniklerini kullanarak bireye estetik kişilik kazandırmayı hedefleyen bir eğitim alanıdır”(Aykut, 2006, s.34).

İKİNCİ BÖLÜM

II. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Sanat Eğitimi

2.1.1 Sanat Eğitiminin Tanımı

Millî Eğitim Bakanlığının tanımlamasına göre sanat eğitimi: "Bireyin zihinsel, duygusal, bedensel eğitiminin ve estetik duygularının bütünlük içinde geliştirilmesi, yeteneğinin olgunlaştırılması ve yaratıcılığının artırılması için yapılan eğitim çabasıdır"(MEB,2009,s.263). Genel anlamda sanat eğitimi eğitim bilimleri içerisinde yer edinmiş, estetik ve sanatın tarihini ilgilendiren konuları içinde barındıran bir eğitim dalıdır. Sadece sanatın tarihini ele almakla kalmayıp yaratıcılık ve sanatsal öğrenmeyi de içine alır (Kırıçoğlu, 2005).

Sanat eğitimi bir bireyin kendisini ifade edebilmesi, yaşamını değiştirebilmesi, duygu ve düşüncelerini ifade edebilmesi için kaçınılmaz bir gerçektir. Galip Türkoğan sanat eğitimi bireyde bedensel ve ruhsal yapısının , yetenek ve özgünlüğünün geliştirilmesi olarak tanımlar (Türkoğan, 1981). Sanat eğitimi güzel sanatların bütün alanlarını ve diğer disiplin alanlarını da içerisinde barındırarak genel eğitim içerisinde de diğer derslere fayda sağlamıştır. S. Moissej Kagan'a göre; insanların sanatla iletişimi arttıkça sanata olan ilgi ve istekleri artacak bununla birlikte ise sanat gereken anlam ve değerini bulmuş olacak bu iletişim ise sanat eğitimi ile sağlanabilecek (Kagan, 2008).

Genel anlamda sanat eğitimi eğitim bilimleri içerisinde yer edinmiş, estetik ve sanatın tarihini ilgilendiren konuları içinde barındıran bir eğitim dalıdır.Sadece sanatın tarihini ele almakla kalmayıp yaratıcılık ve sanatsal öğrenmeyi de içine alır (Kırıçoğlu, 2005). Sanat eğitimi birbirinden ayrı birçok alanı kapsar. Bu birçok

alandan öğrencilerin sadece bir alanda değil birçok alanda sanat eğitimi alması amaçlanmalıdır. Bu çok yönlülük öğrencinin farklı sanat dallarını ve olanaklarını tanımaya ve bu konuda öğrenci de sanatın farklı alanlarına ilgi, farkındalık ve estetik duyarlılığın gelişmesinde yardımcı olur (Yolcu ve diğerleri, 2010). Sanat alanlarını tanıyan birey yeteneklerini keşfetme fırsatı bulur, hayal dünyasını genişletir, özgüvenini güçlendirir, ayrıca sanat eğitimi bireyin özgün düşünmesini sağlayıp, bireyin farklı bakış açılarına sahip olmasını sağlar.

İnsanın duygularını, yaşamışlıklarını ve düşüncelerini açıklayabilme yetenek ve yaratıcılığını estetik bir boyuta taşıma sanat eğitimi yolundan geçmektedir. Sanat eğitimi gençlere, estetik yorumlama yapabilme konusunda araç olurken hissedip, eğlenmeyi ve heyecanlarını doğru biçimde yönlendirmeye yardımcı olur (Erbay, 1997). Görsel sanatlar eğitimi, öğrencinin ortaya ürün koymasını sağlar ve ortaya koyulan bu ürünlerin bireyin kendisinde güven duygusunu artırır. Sanat eğitimi aynı zamanda bireyin etik değerler oluşturmaya özgün ve özgür düşünmesine kaynaklık eder.

Ülkemizde sanat eğitiminde birtakım eksiklikler görülse de sanat eğitiminin değeri eskiye göre daha çok fark edilip, anlaşılmaktadır. Son yıllarda dünyada ortaya çıkan değişim ve gelişmeler sanat eğitiminde yeniden yapılanma, planlama ve güncellemeyi gerekli hale getirmiştir. Sanat eğitimi programlarının uygulanmasında yeni geleceğe dair hedefler konulmalıdır. Sanat eğitiminde yaşanan alt problemlerin sebeplerine inip araştırma yapılmalıdır. Sanat eğitimi programlarında öncelikler; yaratıcılık, kendini ifade edebilme, özgünlük kavramları üzerine durulmalıdır. Görsel sanatlar eğitiminin etkili ve doğru verilmesi öğretmenlerin alan bilgisi, yeterlilikleri ve uygulama becerileriyle yakından bağlantılıdır. Sanat eğitiminde öğrenme; öğrenme ve öğretme ortamının okul içerisiyle sınırlı olmayan çok yönlü ve çok alanlı bir sanat eğitimi anlayışı benimsenmelidir (Yolcu ve diğerleri, 2010). Günümüzde teknolojinin gelişmesi sadece sanat alanlarında değil her alanda güncellemeyi gerekli kılmıştır. Sanata ve diğer alanlara da etki eden bu gelişmelerin sanat eğitimi

de etkilemesi kaçınılmazdır. Hızlı yaşam ve teknolojinin egemen olduğu çağda sanat eğitimi bireylerin kendilerini deşarj edebileceği bir alan olmalıdır.

Sanat eğitiminin amacı öğrenciyi sanatçı yapmak değil, öğrencide var olan yaratıcılığı ortaya koymasında yardımcı olmak ve gelişmesinde katkıda bulunmaktır. Sanat eğitimi, eğitim politikasında vazgeçilmez bir unsur olarak değer görmeli ve bu yönde sanat eğitime ayrılan zaman ve maddi kaynaklar artırılmalıdır. Bu konuda güzel sanatlar eğitiminin gerekli desteği ve ilgiyi almasıyla çağa uygun sanat eğitiminin gerçekleşebileceğinden söz edilebilir (Türe, 2007).

2.1.2 Sanat Eğitiminin Önemi

Sanat eğitimi ülkemizin gelişimi için önemli bir yere sahiptir. Sanat eğitimi sayesinde yaratıcı düşünebilen, beğeni düzeyi gelişmiş bireyler yetişir. Sanat eğitimiyle yetişen bireyler ülkenin gelişmesinde de önemli rol oynamaktadırlar. Bu konunun önemini fark edip sanat eğitime önem verilmeli ve sanat eğitiminin amacının sanatçı yapmak olmadığını bireyde gereken değerleri oluşturabilmek için ve bireyde var olan değerleri ortaya çıkarmak için sanat eğitiminin önemli bir etken olduğu vurgulanmalıdır.

Yaratıcı temelli eğitim günümüz çağdaş eğitim sisteminin gerekliliklerindedir. Yaratıcı düşünce temelli sanat eğitimi veren toplumlarda bireyler, buldukları çağa daha kolay uyum sağlarlar. Yaratıcı düşünme temelli eğitim alan birey ilerde hangi mesleğe sahip olursa olsun mesleğindeki tüm sorunlara karşı çözüm odaklı bir birey olacak ve özgüven sahibi olacaktır(Yolcu ve diğerleri, 2010). Sanat eğitimi temel eğitim arasında da büyük bir bağ kurmakta ve büyük bir önem taşımaktadır. Öğrenci sanat eğitiminde kazandığı duyuşsal ve bilişsel yetenekleri ve özellikleri diğer derslere transfer ederek yaratıcılığını, çoklu zekâsını diğer derslerde de ortaya çıkarmasında yardımcı olmaktadır(Burton, Horowitz ve Hal, 2000).

Çağdaş sanat eğitimi kapsamında çağdaş birey; bugünü anlayan geleceğe bakabilen, sanat tarihi, estetik ve günümüzün sanatı hakkında yorumlama düzeyine gelmiş bireydir. Aynı zamanda sanat, insan hayatıyla birleştiğinde insanların daha da bilinçli ve duyarlı birey olacağı, farklı açılardan düşünebileceği, yaratıcılığa yatkın ve estetik değerleri algılayacağı bir gerçektir(Artut,2013). Sanat eğitiminin temel eğitimdeki yeri yadsınamaz bir gerçektir. Eğitim sistemi içerisinde sanat eğitimi bütünleyici bir etkene sahiptir. Sanat eğitimi alan birey pozitif bilimlerde de başarı sağlamaktadır. Sanat eğitimi alan birey etrafına estetik değerlerle bakmaktadır.

Birey ve toplumun sanatsal ve kültürel olarak yetiştirilmesi sanat eğitimine bağlı görülmektedir. Bu gelişim ve yetiştirme kültürel bilinçlenme anlamına gelmektedir. Gerçekçi bir eğitim sisteminde bilim ve sanatın işbirliğine önem verilmelidir. Sanat ve bilimin ortak amaçlarından biri ise hayata hizmet etmek ve yeni olanı keşfetmektir. Sanat eğitimine önem veren okullarda pozitif bilimlerinde ilerlediği görülmektedir. Sanat insanın duygu ve düşüncelerini beslerken, öğrenme ve gelişim sürecine de büyük katkılarda bulunmaktadır(Erbay,1997). Sanat eğitimi bireye estetiksel değerlerin yanında bireysel ve toplumsal değerler kazandırmaktadır. Sanat eğitimi kişinin bireysel değerlerinde özgüvenli olmasına toplumsal değerlerinde ise üretici olmasına yardımcıdır. Bu değerlere sahip bireylerin yaşadıkları topluma ve kendi benliklerine karşı saygıları vardır. Bu saygı ise ülkeyi ve bireyin kendisini gelişime doğru sürükleyecek ve çağdaş uygarlığın gelişmesinde önemli bir rol oynayacaktır.

Sanat eğitiminde öğrencileri zorlamak yerine, öğrencilere sanat alanlarıyla ilgili öğretim teknik ve yöntemlerini öğretip dersin kalan kısmında hayal güçlerini rahatlıkla sunabilecekleri, onları sanat alanına teşvik edecek şekilde eğitim verilmelidir. Sanat eğitimi zorunlu eğitim bakış açısından çıkarılıp öğrenciler için çekici hale getirilmeli, sanat eğitimi sayesinde öğrencilerde duyuşsal ve bilişsel gelişmeler sağlanmalıdır(Beveridge, 2010).

Sanat eğitimi çocuğun çok yönlü düşünmesini ve farklı yetenek alanlarında gelişmesine fırsat tanır. Sanat eğitimi çocuğa sorumluluk duygusu kazandırır(Sezer, 2001). Sanat eğitimi alarak sanat alanının birçok dallarını tanıyan birey kendisinde birçok özelliği keşfeder ve derse olan ilgisi artar. Bu yüzden sanat eğitimi verilirken tek bir alan değil birçok alan tanıtılmalı ve bireye sunulmalıdır.

Sanat eğitiminde öğrencilere kalıplaşmış bilgiler vermek yerine kendilerini özgürce ifade edebilecekleri ortamlar sağlanmalıdır. Sanat eğitiminde geleneksel eğitimi aşarak öğrencilerde özgünlük ve yaratıcılık düzeyini arttırmak ve öğrencilerde keşfetme yetisini oluşturmak önemli bir unsurdur. Öğrencilerin sanat eğitiminde gerekli materyal ve ortam sunularak kendi gelişimlerini takip etmelerine hangi alanda ve hangi teknikte iyi olduklarını keşfetmelerine fırsat verilmelidir. Bu aşamada öğretmen rehber öğrenci uygulayıcı konumunda olmalıdır(Gude,2013).

Gelişen teknoloji ve değişen hayat tarzı sanat eğitime olan ihtiyacı farklı biçimlerde yüz üstüne çıkarmıştır ve sanat eğitimi çocuğun kendini ifade edebilmesinde, özgüvenini geliştirmesinde sanat eğitiminin etik değerlerini korumasında özgün düşünmesinde, ruhunu iyileştirmesinde önemli bir yardımcı kaynak olmuştur(Ayaydın ve diğerleri, 2013). Birçok etken ve öneme sahip sanat eğitiminin ülkemizdeki yeri de çok önemlidir. Ülkemizin çağdaş eğitimde sanat eğitime gerektiği kadar önem göstermesi ülkemizin uygarlık seviyesine ulaşmasında önemli bir etken olacaktır. Sanata değer verilmeyen bir toplumda çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmak mümkün değildir. Sanat eğitiminin önemini kavramak ve bu konuda gerekenlerin yapılmasını sağlamak ülkemize düşen en önemli görevlerden biridir.

2.1.3 Ortaöğretimde Sanat Eğitimi

Sanat eğitimi, çocuğun kültürel bakış açısını geliştirir, milli ve kültürel değerlerine saygı duymasını sağlar. Ülkesini sevmesini ve sahip çıkmasını öğretir. Sanat eğitimi öğrencinin duyuşsal ve bilişsel güçlerini geliştirmesine, sahip olduğu bilgileri diğer alanlarda da kullanılmasına kolaylık sağlar (Alakuş ve Mercin, 2011). Sanat eğitimiyle kazandırılacak olan bu duyuşsal ve bilişsel özellikler öğrencilerin yaş düzeylerine göre değişiklik göstermektedir.

Eğitim sisteminde öğrenme ve öğretme yöntemleri tek başına etkili değildir. Sanatsal her yaklaşım tek bir sanat kuramı ya da yöntemiyle öğretilmemektedir. Her birey aynı gelişim özelliklerini göstermemektedir. Bu durumlar değişkenlik gösterdiği için; farklı kuram, yöntem, teknik ve stratejilerin geliştirilmesi zorunlu hale gelmiştir. Sanat eğitiminde belirlenen hedeflere ulaşabilmek büyük ölçüde sınıflarda uygulanan yöntemlere bağlıdır. Sanat eğitiminde kullanılan bazı yöntemler uygulama bakımından diğer alanlara göre farklılık gösterebilmektedir. Sanat eğitiminde kullanılacak öğretim yöntemleri de öğrenciye kazandırılacak hedef davranışlara göre değişiklik gösterir(Artut,2013). Öğrencilere kazandırılacak hedef davranışlar ise öğrencilerin buldukları döneme ve yaşlarına göre değişiklik göstermektedir. Sanat eğitiminde uygulama önemli bir yere sahiptir. Uygulama sanat eğitiminde öğrenme aracı olabilirken bazen teori olarak da kalabilir. Bu yüzden uygulamanın yapılacağı mekân uygulamanın olumlu ya da olumsuz sonuçlanmasında önemli bir etkidir. Sanat eğitimi diğer derslerden yöntem ve mekân konusunda bu açıdan farklılık göstermektedir.

Ortaöğretimde sanat eğitimi alan öğrenci daha çok birey özelliği gösterdiği için atölye ortamında kendisine ayrılan mekânın farkında varır ve atölyeyi benimser. Yaşları 14-18 arasında değişen ortaöğretim öğrencilerinin sanat eğitimine bakış açısı daha bilinçli olmaktadır. Bu dönemde Görsel Sanatlar dersinde öğrenciler hem

sanatsal faaliyetler gerçekleştirerek özgün düşünmeyi ve üretmeyi keşfederler hem de görsel sanatlar alanındaki meslekleri tanıma fırsatı bulurlar.

2.1.4 Ortaöğretim Yaş Grubu ve Özellikleri

Ortaöğretim öğrencilerinin yaş ortalamaları genel olarak 14-18 arasındadır. Ortaöğretim öğrencileri sanatsal gelişim basamaklarından mantık ve ergenlik basamaklarında yer almaktadırlar. Mantık ve ergenlik basamağında bulunan öğrenci için önemli olan “doğru çizmektir”, resimlerin de detaylara önem verdikleri, olayları sebep-sonuç ilişkisiyle birlikte düşünmeye başladıkları, evrede bulunmaktadırlar. Kız çocuklarının ergenlik dönemine erkeklerden daha önce girmesi, sanatsal faaliyetlerin cinsiyetler arasında farklılık göstermesine sebebiyet verir. Kız çocukları, cinsel gelişimden kaynaklanan fiziksel değişimleri resimlerine yansıtırlar. Bu evredeki kız öğrencilerin en belirgin özelliklerinden biri, resim dersleri dışında da çizimle uğraşmaları ve ilgilenmeleridir. Yaptıkları çizimler onlar için özeldir; çocuk, aile üyelerinin veya öğretmenlerin bu çizimleri görmesini istemez(Kutluer,2015).

Profesyonel bir çalışma çıkartmak düşünmeyi ve düşünceyi ifade edebilmeyi gerektirdiği için öğrenci çalışmalarında profesyonellik aramak yerine öznellik aramak ve öznel değerlendirmek sanat eğitimi açısından daha doğrudur(Hetland, Winner, Veenema ve Sheridan, 2015).

Mantık evresini yaşayan ortaöğretim öğrencileri sanatsal faaliyetlerde yaratıcı düşüncelerini ve üreticiliklerini ön plana çıkarmaktadırlar. Ortaöğretimde birçok farklı alanı tanıyan birey kendisinde var olan özellikleri dışarı çıkarma fırsatı yakalamaktadır. Sanat eğitimi sayesinde birçok alanda uygulama yapan ortaöğretim öğrencisi kendisine, çevresine ve yaşantılarına bakış açıları değişmektedir. Yaptığı sanatsal faaliyetler sayesinde birey ergenlik döneminin getirmiş olduğu bunalımları yaratıcılığa ve üretkenliğe bırakmaktadır.

“Ortalama olarak on üç yaş itibariyle, Ergenlik Evresi’ne girilir, çocukların hayatlarında önemli psikolojik değişimler yaşanır. Bu değişiklikler, yeni bir kişilik yapısının işaretleri değildir; çocukluktan gençliğe geçişin yarattığı gerilimden kaynaklanır. Lowenfeld, bu evreyi “Ergenlik Krizi” olarak da ifade eder(Lowenfeld ve Brittain 1964, Aktaran: Kutluer,2015, s. 407).”

Ergenlik döneminde olan ortaöğretim öğrencileri bu dönemde sanat eğitiminde yaptıkları uygulamalarda ergenliğin getirmiş olduğu farklı özellikleri de uygulamalarına yansıtmaktadırlar. Yaşadıkları olaylar veya psikolojik bunalımları yaptıkları uygulamalar içerisine yansıtmaktadır.

“Ergenlik krizi, her çocukta ve bireyde farklı şiddette ortaya çıkabilir, ama sonuç olarak herkes bu evreden geçer. Çocuğun kriz döneminin zararlarını en aza indirmek, çocuğu korumak gerekir. Bunu yapmanın yollarından biri, çocuğun biyolojik ve fizyolojik özelliklerinden kaynaklanan farklılıkları belirlemek; hangi tür eğitime yatkın olduğunu bilmek ve belirlemektir”(Kutluer, 2015, s. 407).

Ortaöğretimde sanatsal gelişim sıralamasında mantık ve ergenlik döneminde olan öğrenciler Görsel Sanatlar dersinde çevresinde gördüğü objelerin orantılarını, boyutlarını, derinliklerini çizgilerine yansıtır. Ortaöğretimde öğrenciler renk bilgisine hakim oldukları için çalışmalarında renk bilgisini iyi bir şekilde kullanırlar(Yavuzer, 2017).

2.2 Ortaöğretim Görsel Sanatlar Dersi Temel Felsefesi ve Amacı

Görsel Sanatlar dersi; resim, heykel, mimari, seramik, grafik sanatlar, geleneksel sanatlar gibi sanatın birçok alanını içeren geniş bir derstir. Farklı malzeme ve teknik kullanımını içeren bu ders, öğrencinin kendini ifade etme, kendini keşfetme, özgüven sağlama gibi gelişimlerinin yanı sıra yaratıcılık, görsel okuryazarlık, eleştirel ve çok

yönlü düşünme gibi becerilerinin olumlu yönde geliştirilmesine de imkân sağlar. Günümüzde sürekli değişim gösteren teknolojik gelişmeler metinden görsel imgelere yönelik, görsel sanatlar alanındaki bilgi ve becerilerin ne kadar önemli olduğunun bir göstergesidir. Bu bağlamda eğitim programları, öğrencinin ilgisini çekecek, onu geliştirip yönlendirecek nitelikli çalışmalarla bilgi çağı toplumuna uygun hazırlanmalıdır(MEB,2017). Resim adı altında verilen Görsel Sanatlar dersi adının değişmesiyle anlam bularak birçok sanat alanını da içerisine almıştır. Görsel Sanatlar dersinin zengin içeriği öğrencilerde farklı bakış açıları oluşturmayı amaçlayarak öğrencilerin birçok sanat alanını da tanımalarına kolaylık sağlamayı amaç edinmiştir.

Sanatın insan hayatında anlam oluşturması, bilgiyi sorgulayan özgün ve özgür düşünen bireylerin yetişmesinde Görsel Sanatlar dersinin yeri büyüktür. Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin; üreten, kendi toplumunun kültürel değerlerini benimsemiş ve öğrenmiş, farklı toplumların kültürel değerlerini bilip saygı duyan, ileriki hayatlarında da sanatı anlayan ve anlamlandıran bireyler olarak yetişmeleri amaçlanmaktadır(MEB,2017). Sanat eğitimi öğrencilerin duyuşsal ve bilişsel yönde gelişimine en çok fayda sağlayan alanlardan biridir. Sanat eğitimi sayesinde estetik duygusu kazanan birey kendisini ve ülkesini geliştirebilecek değerlerin üzerinde yoğunlaşır. Bu anlamda Görsel Sanatlar dersinin en büyük amacı öğrencilerde milli kültür ve değerlerini koruyup geliştiren estetiksel ve yaratıcı bakış açısına sahip bireyler yetiştirmektir.

“1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin;

1. Sanat hakkında bilgi sahibi olması,
2. Sanat uygulamaları hakkında bilgi sahibi olması,

3. Geleneksel ve çağdaş malzemeleri kullanarak özgün ürünler oluşturması,
4. Sanatın elemanlarını, prensiplerini kavraması ve bunları çalışmalarında kullanması,
5. Sanat eğitimi uygulamaları yoluyla estetik duyarlılık kazanması,
6. Gözlem yaparak gerçekleştireceği çalışmalar doğrultusunda görsel algısını geliştirmesi,
7. Hayal gücünü çalışmalarına yansıtması,
8. Görsel Sanatlar ile ilgili temel terim, teknik ve yöntemleri kullanma becerileri kazanması,
9. Duygu, düşünce ve izlenimlerini özgün sanatsal tasarımlara dönüştürerek kendisini sanat yolu ile ifade etmesi,
10. Sanatın insanlık tarihine katkılarını bilen, evrensel düşünceye sahip bir birey olarak toplumların gelişiminde güzel sanatların yerini ve önemini kavraması,
11. Farklı tekniklerin getireceği anlatım zenginliğinin bilinciyle yenilikleri takip etmesi ve sanatsal çalışmalarında teknolojik olanaklardan yararlanması,
12. Sanat yapıtlarını, betimleme, çözümlenme, yorumlama, yargılama yöntemleri ile inceleyerek değerlendirmesi,
13. Doğayı seven, çevreye duyarlı, insan haklarına saygılı, milli ve manevi değerleri evrensel bir bakış açısı ile değerlendirebilen bir kişiliğe sahip olması amaçlanmaktadır”(MEB;2017, ss.17-18).

2.3 Milli Eğitim Ortaöğretim Kurumlarında Görsel Sanatlar Dersi İçin Yeni Eğitim Modelleri ve Teknolojileri

2.3.1 Eğitim ve Öğretimde Teknoloji

Teknolojinin hızla gelişip, yaygınlaşması her alana etki ettiği kadar eğitim alanına da etki etmiştir. Teknoloji sayesinde öğrenciler bilgiyi çok kolay elde edebilmektedirler. Bilgiyi bu kadar kısa yoldan ve kısa zamanda kazanan öğrenciyi günümüzde sadece geleneksel eğitim-öğretim yöntem ve tekniklerini kullanarak derse çekmek oldukça zor olmaktadır. Teknolojinin eğitime olan katkılarını değerlendirerek sınıf içi uygulamalarda geleneksel yöntem, teknik ve materyallerin yanında teknolojiyi de eğitim hayatına dâhil etmek günümüzde oldukça önem taşımaktadır.

Günümüzde yaşam, öğrenme ve çalışma gibi birçok alan hızlıca değişim göstermektedir. Tüm bu gelişimlerin hızlı yaşandığı çağda, eğitim sisteminin bu değişim ve gelişime duyarsız kalması beklenemez. Bireylerin ve çağın ihtiyaçlarına yönelik cevap verebilecek eğitim sistemleri teknolojiyle bütünleştirilerek günün ihtiyaçlarına uygun bireyler yetiştirilmelidir(Şenel ve Gençoğlu, 2003).

Milli Eğitim Bakanlığının “Fatih Projesi” de eğitimde teknoloji çağının gerekliliklerinden biridir. Fatih projesi sayesinde akıllı tahtaya sahip olmayan okul kalmamıştır. Akıllı tahta ise öğretmenin bilgiye daha kolay ulaşmasını ve öğretmenin ders içerisindeki vaktini daha değerli kullanmasını sağlamaktadır. Akıllı tahta eğitimi kolaylaştırdığı gibi görsel ve işitsel olarak da ders içeriğine destek vermektedir. Yolcu ve diğerleri(2010) kitabında eğitimde teknolojiye başvurulmasının sebeplerini şu şekilde sıralamıştır:

- “1-Bilginin hızlı olarak yayılması
- 2-Bireysel öğrenme ortamlarının tasarımı
- 3-Faal öğrenme ortamlarının tasarımı
- 4-Eleştirel düşünmeyi öğrenme

5-İş birliğine dayalı çalışma fırsatı

6-Bireyler arası iletişimin artması

7-Küresel eğitim fırsatı

8-Bilgiyi öğrenmeye karşı güdülenmenin artması”(Yolcu ve diğerleri,2010, s. 133).

Çağımızda öğrenme ve öğretme sürecinde teknolojinin yeri ve önemi büyüktür. Öğretmenler; öğrenciler için teknolojiyi eğitimle birleştirmede rehber konumunda olup, teknolojiyi eğitim amacıyla nasıl kullanabilecekleri konusunda öğrencileri bilgilendirmeleri gerekir. Eğitimde kullanılan teknoloji; öğretmene ders içerisinde kolaylık ve zaman tasarrufu sağlayarak öğrenciler üzerinde başarı elde etmesini sağlar(Alpar, Batdal ve Avcı, 2007).

Eğitim ortamlarının teknoloji ile tanışmasıyla birlikte eğitim ve öğretimde birçok değişim oluşmaya başlamıştır. Eğitimde teknoloji kullanımıyla birlikte okullarda kullanılan eski araç gereçler yerini bilgisayar ve internet ile bağlantılı materyallere bırakmıştır. Zaman geçtikçe teknoloji eğitimin vazgeçilmez bir parçası olmaktadır(Güllüpinar, Kuzu, Dursun, Kurt ve Gültekin, 2013).

Eğitim ve öğretim sürecinde önemli etkiye sahip olan teknolojiyi eğitim-öğretime katmak kadar, doğru kullanmakta büyük önem arz etmektedir. Ders içerisinde teknoloji seçimi yapılırken dikkat edilmesi gereken önemli noktalar vardır, bu önemli noktalar dersin hedef ve amaçlarına yönelik olmalıdır. Eğitim teknolojileri seçimi yapılırken belirlenen konular, hedef ve davranışlar göz önünde bulundurulmalıdır. Kullanılacak teknolojiler kazandırılması amaçlanan hedef ve davranışları kapsıyorsa ancak etkili bir öğrenme ortamı oluşacaktır. Hedef ve davranışlara uygun seçim yapılmazsa planlanan faaliyetler ve uygulamalardan etkili bir sonuç alınamayacaktır. Seçilecek teknolojinin öğretmen ve öğrencinin öğrenme-öğretme yeteneklerine uygunluğu da büyük önem taşımaktadır. Dersi aktaran sanat eğitmeni ders içerisinde

kullanılacak teknolojik materyali iyi bir şekilde tanıyıp kullanabilmesi gerekmektedir. Kullanılacak olan teknolojik materyalin öğretmene uygunluğu kadar öğrenciye uygunluğu da önem taşır. Ders içerisinde seçilecek olan teknolojik materyal öğrencilerin öğrenme yeteneklerine de uygunluk sağlamalıdır(Yolcu ve diğerleri,2010).

Eğitim sürecinde teknoloji; gereği dışında kullanılırsa ders içerisinde olumsuzluklar oluşturabilir bu tür olumsuzlukların yaşanmaması için teknoloji'den ne kadar sürede ve nasıl faydalanacağımızı önceden planlamamız gerekmektedir. Teknoloji öğrencilere görsel işitsel ve yapıp uygulama fırsatı sunduğu için eğitim sürecinde kalıcı öğrenmelerin oluşmasında fayda sağlamaktadır.

2.3.2 Sanat Eğitiminde Teknoloji

Değişen gelişen ve değişen paradigmlar sanat alanında da değişim ve gelişime sebep olmuştur. Herkesin sanatçı olabileceği ve herkesin sanat ürünü üretebileceği ön plana çıkmıştır. Bu durum ise sanat kültürünü sıradan bir hale sokmaktadır(Saygın, 2010). Teknolojinin hayatımızın birçok evresini kolaylaştırması bazı durumları sıradan hale getirmiştir. Değişen paradigmalardan etkilenen sanat ve sanat eğitiminin sıradanlaşmasını önlemek adına sanat eğitiminde teknolojinin kolaylıklarından sanat eğitiminin önemini koruyarak faydalanmamız gerekmektedir.

Sanat eğitimi içerisinde uygulamalı çalışmalar, sanat eleştirisi, sanat eseri inceleme, sanat tarihi ve estetik gibi farklı birçok alanı içinde barındırır. 21.yüzyılı yaşadığımız çağda sanat eğitiminin genel eğitim içerisindeki yeri göz ardı edilmiştir. Sanat eğitimi alanında, çağdaş ve nitelikli eğitimi vermek konusunda bireysel açıdan özgünlüğün öğrenciden ortaya çıkması için günümüz sanat eğitiminin değerlendirilmesine ihtiyaç vardır (Yolcu ve diğerleri,2010). Sanat eğitimi, çocukların bedensel ve ruhsal büyük önem taşımaktadır. Sanat eğitimi kendini yenileyen, geliştiren özgün bireylerin yetiştirilmesinde vazgeçilmez bir unsurdur(Buyurgan ve Buyurgan, 2012).

Ülkemiz ekonomik, coğrafi, kültürel farklılıkların olduğu bir yerdir. Gelişimini tamamlamış ülkeler, bilgi çağı gereği sanat eğitiminde uygulanan modellerde değişim, gelişim sürecinde yeniden güncellenmeyi ve yenilenmeyi gerektirir. Yeni teknolojik gelişmelerden sanat eğitiminin birçok alanının etkilendiği bellidir. Günümüzde makineler aracılığıyla hareketli ve üç boyutlu heykeller geliştirilmektedir. Bu tür gelişmelerin gelecek yıllarda da devam etmesi sanat eğitiminde ve sanat alanında birçok zenginleşme ve güncellenmeyi de beraberinde getirecektir. Sadece bilim dallarında gelişmeler için teknoloji yoktur sanat alanlarının birçoğunda da gelişim için teknolojiye gereksinim vardır. Ülkemizde de gelişen bu teknoloji çağına ayak uydurabilmek için birçok eğitim kurumunda çağdaş eğitimin uygulanması gerekmektedir. Teknoloji çağının en büyük getirilerinden biri olan bilgisayar birçok alana kolaylık sağladığı gibi sanatsal alanda da birçok kolaylık sağlayarak sanat alanının önemli bir parçası haline gelmiştir. Bilgisayar teknolojisi, tasarımların hızlı yapılmasında etkin rol oynayıp el ile yapılması zor şekil, doku, renk, hacim, perspektif gibi konuların kolaylığını sağlar. Sanat eğitiminde zamandan tasarruf sağlar(Yolcu ve diğerleri,2010). Sanat eğitiminde teknolojinin uygulamada zaman kazandırdığı kaçınılmaz bir gerçek olsa da geleneksel yöntemlerden de tamamen kopmayarak ortak birleşimle uygulamalar yapmak gerekir. 21. yüzyılda teknolojinin etki etmediği alan kalmamışken sanat eğitiminin teknolojiden geri kalması kabul edilemez. Çağın öğrencilerine ve gerekliliklerine uyum sağlayabilmek ve gelişim gösterebilmek adına teknolojiyi eğitimin her alanında güncel olarak barındırmalıyız.

Sanat eğitimi teknolojiyle birlikte günün hızlı gelişim ve değişim yaşandığı alanlardandır. Görsel okur-yazarlık, görsel kültür ve zekâ gibi çıkan yeni kavramlar sanat eğitiminin önemini bizlere yansıtmaktadır(Ayaydın, 2005).

Yenilenen çağda kullanılan araç ve gereçler günümüz eğitim programlarının ayrılmaz bir parçası durumundadır. Sanat eğitimcileri eğitim teknolojisi alanında

güncellenen ve yenilenen gelişmeleri takip etmeli ve takip ettiği yenilikleri sanat eğitiminde uygulamalıdır. Günümüz sanat eğitimi çoklu ortam teknolojisinden faydalanmaktadır. Çoklu ortam eğitimindeki amaç; gelişen teknolojiyi takip etmek ve öğrenci ile çoklu ortam gereçleri arasında güçlü bağlar kurarak öğrenciye bilgi aktarımı yapmaktır(Demirel, 2006).

Sanat eğitiminde teknolojik materyallerin kullanımı öğrencilerde görsel ve işitsel birçok duyuların gelişmesinde ve kalıcı öğrenmeye fayda sunacaktır. Eğitim teknolojisi aynı zamanda öğrencinin motivasyonunu canlı tutarak öğrencinin derse olan ilgisini arttıracaktır. Günümüzde gelişen ve ilerleyen teknolojik gelişmelere kapalı kalmayıp; çağdaş sanat eğitiminin gerekliliği olan eğitim teknolojisi bütün okullarda uygulanmalı ve geliştirilmelidir.

Eğitim teknolojisinin eğitim sisteminde birçok önemli ve olumlu katkısı olmasının yanı sıra bu olumlu yanlarının dezavantaja dönüşebileceği de unutulmamalıdır. Temeli sağlam oluşmamış, doğru temin edilememiş, konuya ve kazandırılacak hedeflere uygun seçilememiş, öğretmen ve öğrenci kazanım ve yeteneklerine uygun olmayan teknolojik materyaller eğitime olumlu sonuçlardan çok olumsuz sonuçlar elde edilmesine sebep olur.

2.3.3 Ortaöğretim Görsel Sanatlar Dersi İçin Yeni Eğitim Süreçleri

Günümüz örgün eğitim sisteminde sadece yetenek eğitimine ağırlık verilerek yapılan bir eğitimin sonucu insanların sanat eğitimini yetenek eğitiminden ibaret sanmalarına sebep olmuştur. Bunların sonucunda sanat eğitiminin sadece yetenekli öğrenciler için olduğunu düşünen öğrencilerin derse olan ilgileri azalmakta ve öğrencilerde bu eğitim sistemi özgüven eksikliğine sebep olmaktadır(Özsoy,2016).

Örgün eğitim sistemi içerisinde sanat eğitimi öğrencilerin en çok zevk almaları ve ilgilerini çekmesi gereken bir ders olması gerekirken günümüz örgün eğitimi içerisinde öğrencilerin en çok çekindiği ve kendilerini özgüven konusunda eksik hissettikleri dersler arasına girmektedir. Yetenek temelli sanat eğitimi anlayışından

uzaklaşılıp öğrencilerin kendi benliklerini buldukları düşüncelerini özgürce ifade edebilecekleri, eleştirel düşünme yeteneği kazanabilecekleri, estetiksel duygu kazanabilecekleri bir ortam sağlanmalıdır. Sanat eğitimi bireyler için birer iletişim aracı olmalı ve bireyler sanat eğitimi aracılığıyla kendilerini ifade edebilmelidirler.

İlk ve ortaöğretim kurumlarında verilen sanat eğitimlerinde yaşanan bu olumsuzlukların temelinde sanat eğitiminin fiziksel olarak iyi şartlar altında yapılmaması bulunmaktadır. Sanat eğitimi için gereken materyaller ve atölye ortamı günümüzde ortaokul ve liselerde bulunmamaktadır ve bu fiziki koşullar okul tarafından karşılanmamaktadır. Bu durum ise öğrencinin sanat eğitimini tam anlamıyla alamaması sanat dallarını tam anlamıyla tanıyamamasına sebep olmaktadır. Sanat eğitiminde sanat alanlarını tanıyamayan ders içeriğini tam anlamıyla göremeyen öğrenci ise aldığı sanat eğitiminden haz almamakta ve dersten uzaklaşmaktadır.

Sanat eğitiminin sadece yetenek eğitimi olmadığı konusunda hem öğrencilere hem de velilere bilgilendirme yapılmalıdır. Sadece bilgilendirmeye yetinmemeli günümüz sanat eğitimi anlayışındaki eksiklere değinmeli ve süregelen yanlışlar düzeltilmelidir. En önemlisi örgün eğitim içerisinde sanat eğitiminin ders saatinin artırılması, sanat eğitimi için gerekli ortamın sağlanması ve gerekli materyallerin hem öğretmene hem de öğrenciye sunulması gerekmektedir. Gerekli şartların sağlandığı bir sanat eğitiminde öğretmen ve öğrencide motivasyon ve başarı artacaktır. Örgün eğitim içerisinde ve sanat eğitimin büyük bir payı olduğunu okul yöneticileri de bilmelidirler ve bu konuda öğretmen ve öğrencilere destek vermelidirler. Sadece örgün eğitim değil bir ülkelerin gelişmesi için özgün fikirlere sahip hür bireylere, farklı düşünen bireylere ve yaratıcı bireylere ihtiyaç vardır. Bu bireylerin yetişmesinde ise iyi bir sanat eğitimi gereklidir ve desteklenmelidir.

Günümüz sanat eğitiminin diğer kültürlerle bağlantılı olarak öğretilmesi hem çağımız hem de kültürel gelişim için önemli bir yere sahiptir. Çok kültürlülük faktörü “çok

kültürlü sanat eğitimi” olarak yaygınlık göstermesi sanat ve kültürün birleşimiyle günümüz sanat eğitimine uygunluk gösterecektir(Aksoy, 2010).Gelişen ve gelişmekte olan ülkelere baktığımızda sanat eğitimi konusunda hassasiyet gösterdiklerini ve büyük bir önemle sanat eğitime destek verdiklerini görmekteyiz. Bizim ülkemizde de bu desteklerin başında öğretmene sanat eğitimi için uygun bir atölye ortamı sağlamalı ve atölye içerisindeki materyal ve donanımları öğretmen ve öğrenci için temin etmelidirler. Bu konuda gerekirse Milli Eğitim Bakanlığında destek alınmalıdır. Uygulamalı bir ders olan sanat eğitiminde öğrencilerin derste kullanılacak malzemeleri temin etmeleri için maddiyata ihtiyaçları vardır. Fakat bazı öğrencilerin aileleri bu malzemeleri alabilecek maddiyata sahip değildirler. Bu durum ise öğrencinin derse olan ilgisi varsa da o ilginin artık olmamasına yol açmaktadır. Öğretmenler ise malzeme konusundaki eksiklerden dolayı derslerini gereği gibi işleyememektedirler. Bu konuda yetkililerin sanat eğitiminde derste kullanılacak malzemelerin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından karşılanması talep edilmelidir.

Sanat eğitimi içerik olarak uygulamalara dayalı bir eğitim sistemidir. Bu uygulamalar için içerisinde gerekli donanımları bulduran bir atölyeye gereksinim vardır. Günümüzde çoğu örgün kurumlarda sanat eğitimi için bir atölye ayrılmasa da bazı okullarda atölye mevcuttur. Fakat atölyesi olan okulların ise donanım eksikleri bulunmaktadır. Özellikle 21.yüzyılı yaşadığımız çağda yeni eğitim modellerini düşünecek olursak günümüz örgün eğitim kurumlarında bulunan atölyeler Milli Eğitim Bakanlığı eğitim programlarına göre çok yetersiz kalmaktadır. Yetersiz kalan ortam ve diğer koşullardan dolayı sanat eğitimi gerektiği gibi işlenememektedir. Milli Eğitim Bakanlığı eğitim programına göre işlenmesi gereken Görsel Sanatlar dersi için Milli Eğitim Bakanlığı eğitim programına dayalı atölye ortamı oluşturmalı bu atölyeleri projelendirip ortaokul ve liselerde uygulamalıdır.

Milli Eğitim Ortaöğretim Görsel Sanatlar dersi eğitim programı içeriklerine baktığımızda içeriklerde öğrenciye grafik tasarım, heykel, rölyef, fotoğraf, özgün

baskı vb. gibi uygulamalı alanları öğretilmesi gerektiği geçmektedir ve eğitim programlarında uygulamaya dayalı bir sanat eğitimine yüzdelliklerle değinilmiştir. Eğitim programı içerisinde bulunan; grafik sanatlar, heykel, rölyef, fotoğraf ve özgün baskı gibi alanları öğrencilere öğretebilmek ve uygulama yaptırabilmek için gerekli donanımlara sahip bir atölye ortamı gerekmektedir.

Öğrencilere grafik sanatının tanıtılabilmesi için 21.yüzyılda yaşadığımız günümüzde grafik programlarını öğrencinin önüne sunup program içerisinde tasarımları öğrenciye aktarmak gerekmektedir. Bu ortam için ise atölye içerisinde grafik programlarına sahip bilgisayarlar gerekmektedir. Öğrencilerin heykel ve rölyefi tanıyabilmeleri için ise gerekli sehpa dolap ve aletlerin atölye içerisinde bulunması gerekmektedir.

Baskı eğitimi için de baskı makinelerin atölye ortamı içerisinde bulunması gerekir. Fotoğraf eğitimi için ise fotoğraf makineleri gerekmektedir. Bunca uygulamalı alanı içinde barındıran bir ders için çok fazla donanım ve atölye gerekmektedir. Her alan için ayrı atölyeler gerekmektedir. Bu durumu ise Güzel Sanatlar Liseleri hariç ortaöğretim kurumlarında ve diğer örgün eğitim kurumlarında görmek çok zordur. Ortaöğretim kurumlarında MEB eğitim programına dayalı bu eğitimleri gerektiği gibi verebilmek için eğitim programı içerisinde geçen bu alanları içerisinde barındıran donanımlı bir atölyeye ihtiyaç vardır. Günümüzde teknolojinin giderek hızla ilerlemesi eğitim sistemini de etkilemektedir. Sanat eğitimi de gelişen bu teknolojiye ayak uydurmak zorundadır. Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim kurumları eğitim programında geçen alanları öğrencilere tanıtmada ve uygulamada hatta atölye ortamlarını daha iyi koşullara getirmekte de eğitim teknolojilerinden yararlanılabilir.

Birçok sanat alanını içinde barındıran eğitim programı için günümüz örgün eğitim kurumlarında bazı okullarda atölye yokken her alan için atölye ortamı sağlamak çok gerçekçi değildir. Fakat tek bir atölyeyi donanımlarla kullanışlı hale getirip diğer

alanları da içinde bulundurabilmek mümkündür. Yeni eğitim teknolojilerine uygun eğitim modellerine örnek öneriler olarak şunlar verilebilir:

1. Grafik sanatını tanıtabilmek için çizim masalarının içerisine çizim tabletleri monte edilebilir. Bu sayede öğrenci çizim masasında hem kâğıda çizim yapabilir hem de dilediği zaman çizim masasını kaldırıp altında bulunan çizim tabletiyle grafik programlarından çizimler yapabilir.

2. Heykel, seramik, rölyef sanatlarını öğrencilere tanıtabilmek için atölyeye uygun belli boyutlarda dolaplar yaptırılabilir ve bu dolaplarda bu alanların gerektirdiği malzemeler saklanabilir. Katlanabilir heykel sehpaları yapıp bu dolapların içerisinde konulabilir.

3. Fotoğraf makinesi veya fotoğraf makineleri ve donanımları için dolaplar yapılabilir ve öğrencilere fotoğraf sanatı tanıtılabilir.

Bu gibi öneriler tek bir atölye ortamı içerisinde birçok alanı öğrenciye sunmayı sağlayacaktır. 21.yüzyılın ihtiyaçlarına göre oluşturulan bu donanımlı atölyelerde ise yeni eğitim modelleri olarak sanat eğitiminde gelişme sağlanabilecek ve öğrencilerdeki sanat eğitimine olan olumsuz düşünceler yerini sanat eğitimine olan ilgi ve meraka bırakacaktır. Sanat eğitiminde öğrenci üretken öğretmen ise yön veren konumunda olmalıdır. Sanat alanlarını atölye içerisinde tanıyan öğrenci zamanla üretmeye ve ürettikçe de özgüven sahibi olacak ve sanat eğitiminde güzel ve çirkin kavramı değil asıl etkenin estetik kaygısı olduğunu fark edecektir.

Milli Eğitim Bakanlığı eğitim programında Görsel Sanatlar dersi için uygulamalı eğitimi yanında görsel sanatlar kültür eğitimi de bulunmaktadır. Bu eğitim içerisinde müze eğitimi ve eser inceleme gibi birçok alanları içinde barındırmaktadır. Müze eğitimi ve eser inceleme eğitimleri için öğrenciler müzelere ve galerilere götürülmelidir. Ülkemiz geçmiş ve günümüz sanatçılarının eserlerini görmeleri sağlanmalıdır. Sadece ülkemiz değil aynı zamanda Avrupa sanatçılarını tanımaları ve

ordaki müzeleri ve sanat galerilerini görmeleri için bu konuda yetkili kişilerin Milli Eğitim Bakanlığından böyle bir gezi talep etmesi öğrencilerde kalıcı öğrenme etkisi oluşturacaktır. Gezerek ve inceleyerek öğrencide ise merak ve istek duygusu artacaktır.

2.4 Sanat Eğitiminde Atölye ve Önemi

2.4.1 Atölye Nedir ve Uygulamadaki Gereklilikleri

Birçok sanat ve zanaat alanlarının uygulamasında kullanılan mekânlara “atölye” denir. Atölye eğitimi uygulamalı bir ders olan sanat eğitimi içerisinde eğitimi alacak öğrenciler ve dersi verecek olan sanat eğitimci için ayrı bir önem taşımaktadır.

"Atölye çalışmaları, sağlayacağı fiziksel ve duyuşal boyutlar ile nesnel ve öznel bir yapıyı barındırır. Öğrenciyi özgür ve bilinçli bir arayışa yönlendiren bu sistem aynı zamanda eleştiri ve paylaşımı öngörür. Ayrıca çağdaş eğitim sisteminin yaratıcılığı benimsemesi ile atölyenin öğrencilere standardın dışına çıkabilme, hayal güçlerini zorlayabilme fırsatı vermesi ilişkilendirildiğinde bu çalışmaların işlevselliği daha da önem kazanmaktadır"(Bulut,2001,s.79).

Sanat atölyesi okulun bir parçası olmaktan çok okuldan farklılıklar sergilemelidir. Öğrencilerin özgün çalışmalar üretebilmeleri için onlara özel ayrılmış özgün ortamlara sahip olmaları gerekir. Öğrenciler atölye içerisinde istedikleri yerlere oturup çalışmalı, öğretmen ise bu çalışmalar sırasında sadece rehber durumunda olmalıdır(Hetland, Winner, Veenema ve Sheridan,2015).Atölye ortamı Görsel Sanatlar dersinin olumlu olarak işlenebilmesi açısından en önemli unsurlardan biridir. Öğrenci atölye ortamında kendisini daha rahat hissedip sanatsal faaliyetlerinde kendisine ayrılan bir mekânda rahat çalışma ortamı elde etmiş olacaktır. Dersin verildiği eğitim ortamı içerisinde kendisini rahat hisseden öğrencinin derse olan bağlılığı, dikkati, ilgisi ve sevgisi artacaktır.

Sanat eğitiminde farklı eğitim yöntemlerini öğrencilere aktarabilmekte ve uygulamada öğrencilerin sanatın farklı alanlarını tanıyıp keşfedebilmelerinde sanat atölyelerinin büyük katkısı vardır. Atölye ortamı sayesinde öğrenciler uygulamalarda ki ihtiyaçları keşfedip, yaptıkları yanlışları daha kolay farkına varmakta ve yaptıkları hataları atölye içerisinde düzeltmeleri daha kolay olmaktadır(Winner ve Hetland, 2008).

“Atölye, sınıftan farklıdır. Uzmanlık alanında en doyurucu edinim atölyede kazanılacaktır. Özgür düşüncenin üretildiği ve yaşama geçirildiği, kopyelerin yapıldığı, klasik ve çağdaş sanatın izlendiği, tartışıldığı, eleştirildiği, sanatçıların tanındığı yer, atölyedir. Burası, akademik eğitimin verildiği ya da çağdaş açılımların gerçekleştirildiği sıcak, aynı zamanda da kendi kurallarını koyan bir canlılığı içerir. Atölyede görsellik, düşünce ve drammatizasyona bağlı olarak sanatın değerlendirilmesi ve kavranması mümkündür”(Bulut,2001,s.83) .

Atölye ortamının bu denli önemli olmasına karşı ülkemizde bulunan birçok okulda atölye bulunmamakta ve sanat eğitimi sınıf ortamlarında yapılmaktadır. Sanat eğitimi uygulamalı bir ders olmasından dolayı her bir öğrencinin rahatlıkla ders içerisinde uygulama yapabilecekleri bir ortam sağlanması gerekmektedir. Atölye içerisinde öğrencilerin dersin malzemelerini ve materyallerini saklamaları için dolaplar gerekirken malzemelerini temizlemeleri için lavabolar gerekmektedir.

Uygulama ve malzemelerle bütün olan ayrı bir ortam ve donanım gerektiren Görsel Sanatlar dersi için günümüz de en büyük sıkıntı bu ortam ve donanımının hala birçok okulda sağlanamamış olmasıdır. Bu durum ise sanatsal eğitimin gelişmemesine öğrencinin malzeme yükünden ve mekân sorunsalından dolayı dersten soğumasına ve sanatsal faaliyetlerden uzaklaşmasına sebep olmaktadır. Bulut(2001) atölye mekânının öğrenci üzerindeki etkisini aşağıdaki maddelerle açıklamıştır:

- Yeteneklerini keşfetme fırsatı bulular,
- Özgünce üretme ortamı elde ederler,
- Fikirlerini savunabilmeyi, eleştiri yapabilme becerilerini elde ederler,
- Çevrelerine ve kendilerine sevgi ve saygıyla yaklaşırlar,
- Sabır ve özveri duygusu kazanırlar,
- Sanata karşı merak duyguları oluşur,
- Çalışma grupları içerisinde paylaşım duygusu edinirler(Bulut,2001).

Ülkemizde okulların çoğunda Görsel Sanatlar öğretmeni olmasına rağmen oldukça çok az okulda ayrı bir atölye ortamı bulunmaktadır. Görsel Sanatlar öğretmenlerinin birçoğu bu durumdan dolayı derslerini normal dersliklerde yapmak zorunda kalmaktadır. Bu durum ise ders için gerekli araç ve gereçlerin bir derslikten diğerine taşınmasına sebep olmaktadır. Öğretmen ve öğrenciler sanatsal materyallerini ve malzemelerini özel bir dolap olmadığından her ders için taşımak zorunda kalmaktadırlar. Bu durumlar hem sanat eğitimi veren öğretmeni hem de sanat eğitimi alan öğrenciyi zorlamakta ve büyük sorunlara yol açmaktadır. Özel dersliklerin, uygulamalar için gerekli materyallerin, araç ve gereçlerin, sanat eğitime yönelik kaynak kitapların sağlanması için bazı okulların maddi kaynağının olmayışı gibi güçlükler öğretmenlerin ve öğrencilerin görevlerini olması gerektiği gibi yapmalarına engel olmaktadır. Çoğu okullarda Görsel Sanatlar eğitim programında konularının geçmesine rağmen ne seramik fırını ne bir grafik atölyesi bulunmamaktadır. Bunların yanında Görsel sanatlar eğitimi için gerekli olan malzemeler arasında projeksiyon, video, bilgisayar gibi elektronik donanımları da görmek imkânsız haldedir. Sanata ve sanat eğitime özel ilgileri yoksa okullarda okul yöneticilerinin ve ailelerin desteğinden de bahsetmek pek mümkün değildir(Özsoy,2016).

Okullara kitap desteği verildiği gibi hem ortaokulda hem de ortaöğretimde öğrencilerin zorunlu olarak almakta olduğu Görsel Sanatlar dersi içinde malzeme

desteği yapılmalıdır. Uygulamaya dayalı olan Görsel Sanatlar dersinde kullanılan malzemeleri bazı maddi durumu zayıf olan aileler için almak zorlaşmaktadır. Maddi sıkıntı yaşayan öğrenci dersin malzeme gerektirdiğini bildiği içinde dersten uzaklaşma durumu yaşamakta ve sanatsal gelişimini tamamlayamamaktadır. Bu durum ise öğrencinin ileride sanata ve sanatsal faaliyetlerden uzak durmasına ve ilgisi olmamasına sebep olacaktır. Malzeme ve atölye konusunda hem devlet desteği hem de önemli büyük özel şirketlerin desteği gerekmektedir. Sanat eğitiminin olması gerektiği gibi yapılabilmesi için bu ortamların ve bu malzemelerin sağlanması gerekmektedir. Sanat eğitiminden uzaklaşan öğrenci özgün üretmez etrafına farklı bakamaz ve özgür olamaz. Sanat eğitimi ülkemizin gelecek temelidir. Üreten bir nesil özgün bir nesil istiyorsak temeli sanat eğitimiyle kurmalıyız.

Yurt dışındaki sanat eğitime bakacak olursak hemen hemen her okulun iyi donanımlı bir özel sanat atölyesi mutlaka bulunmaktadır. Okulların tümünde bulunan sanat kitapları, posterler, slâytlar, video filmlerinden ayrıca televizyon, bilgisayar, kamera, fotoğraf makinesi gibi elektronik ekipmanlar yaygın olarak bulunmakta ve kullanılmaktadır. Okulların bazı bölümlerinde seramik ve heykel atölyesi, seramik fırınları, fotoğraf atölyeleri, özgün baskı yerleri ve öğrencilerin atölye içerisinde kullanabilecekleri tüm araç ve gereçler öğrencilere sunulmuş durumdadır(Özsoy,2016).

Birçok alanı içerisine alan Görsel Sanatlar dersi için ülkemizdeki okullarda gerekli ortam ve materyaller olmadığı için öğrenciler Görsel Sanatlar alanlarını tanıyamamakta ve Görsel Sanatlar dersi gerektiği gibi işlenilememektedir. Öğrencinin bir dersi tanınması adına o dersi aldığı ortam çok etkili ve önemli bir konumdur. Atölye ortamında yapılan görev paylaşımları, grup çalışmaları öğrencilere sorumluluk ve birliktelik duygusunu da kazandırmaktadır.

2.5 Ortaöğretim Görsel Sanatlar Dersi Atölye Donanımları ve Fiziki Gereklilikleri

2.5.1 Görsel Sanatlar Atölyesi Mekân Özellikleri ve Gereklilikleri

Öğrencilerin içinde buldukları çevrenin onların tüm davranışlarını ve yaşantılarını etkilediği büyük bir gerçektir. Etkili öğrenme-öğretme ortamı için kaliteli fiziki, sosyal ve psikolojik bir çevrenin varlığı gereklidir. Çeşitli ve farklı bina, donatım, fiziki düzenlemeler, sıcaklık, renk ve çeşitli objelerden oluşan çevre ve mekân öğrenciler tarafından şekil bulmaktadır. Eğitimciler ve araştırmalara göre kalıcı öğrenme fiziksel, sosyal ve psikolojik yönlerden uygun bir ortamda oluşabilir. Etkili ve kalıcı öğrenme için bu çevrenin öğrenme-öğretme faaliyetlerine uygun bir biçimde düzenlenmesi ve ihtiyaçlara cevap vermesi gereklidir(Küçüköğlü ve Özerbaş, 2004).

Öğrenme mekânlarının özellikleri ve yapıları, öğrenim hedeflerine ulaşmakta ve eğitim kalitesini yükseltmekte büyük oranda etkilidir. Mekân tasarımı, iç dünyamız ile dış yaşantımızı somuta dönüştüren bir oluşuma sahiptir. Mekân tasarımları insan davranışları ve insan ilişkileri üzerinde önemli bir etkene sahiptir. Tasarlanacak olan mekân tasarımları, mekân içerisinde bulunacak insanların ihtiyaçlarına yanıt verecek şekilde renk, donanım gibi birçok ihtiyaçları bir bütün halinde düşünüp uygulamaya geçirilmelidir(Turgay ve Altuncu,2011).

Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Görsel sanatlar dersi eğitim programına baktığımızda içinde birçok uygulama gerektiren sanat alanları bulunmaktadır. Öğrencilerin bu sanat dallarını tanımaları ve atölye içerisinde rahatlıkla uygulamalarını yapabilecekleri donanımlı bir atölyeye ihtiyaç vardır. Bu alanların öğrencilere uygulamalı olarak yani yaparak ve yaşayarak öğretilmesi öğrencilerde kalıcı öğrenmeyi sağlayacak ve dersten ve farklı sanat alanlardan zevk almalarını

sağlayacaktır. Bu yüzden ortaöğretim eğitim programında geçen tüm alanları içine alan geniş ve donanımlı bir Görsel Sanatlar atölyelerine ihtiyaç vardır.

Her detayıyla kötü düzenlenmiş bir ortam hem öğrenciyi olumsuz etkileyecek hem de öğretmeni olumsuz etkileyecektir. Birçok uygulamayı içinde barındıran görsel sanatlar dersi için dersin ihtiyacını karşılayacak donanımları içinde barındıran atölye projeleri yapılmalıdır(Artut,2013).Donanımlı bir atölye elde edebilmek için oluşturulacak atölyenin hangi amaçlara hizmet edeceğini belirlemek en önemli temellerden biridir. Ortaöğretim kurumlarında uygulamalı bir ders olarak verilen görsel sanatlar dersi için hazırlanacak donanımlı bir atölyede öncelikli olarak yıl boyunca işlenecek konular, öğrenciye aktarılacak istenilen kazanımlar, öğrencinin hazır bulunuşluğu ve yaş düzeyi ön planda tutulmalıdır.

Görsel Sanatlar dersi için gerekli donanımlar Milli Eğitim Bakanlığının ortaöğretim kurumları için hazırlamış olduğu eğitim programına göre seçilmeli ve atölyeler program ihtiyaçlarına göre oluşturulmalıdır. Bir atölye planında olması gereken özellikleri Artut(2013) kitabında şu şekilde sıralamıştır:

“-Genel iş güvenliğine uygun olmalıdır.

-Okulun zemin katında, gürültüden izole edilmiş, ses yalıtımı uygun olmalıdır.

-Gün ışığından yararlanabilir konumda olmalıdır.

-Öğrenci çalışmaları için uygun çalışma masaları oluşturulmalıdır.

-Ortalama 20 öğrenci için 4x10 m. Ölçüleri uygundur.

-Sihhi tesisatı sağlıklı olmalıdır, çok amaçlı lavabolar bulunmalıdır.

-Asetatlı tahta ve tahtanın üstünde tavana monte edilmiş, tepegöz ve slâyt için sabit beyaz perde olmalıdır.

-Öğrencilerin kişisel araç gereçlerini, malzemelerini koruyacağı özel dolapları bulunmalıdır.

-Atölyeye ait genel malzeme dolabı olmalıdır.

-Teşhir ve ilan panosu bulunmalıdır.

-Yoğurma çalışmaları için mermer masa ve dönerli sehpa olmalıdır.

-Atölyenin uygun bir köşesi öğretmen için düzenlenmelidir. Camlı bir bölme olabilir.

-Atölyenin uygun bir yerinde yangın söndürücüsü, ecza dolabı ve iş güvenliğine ilişkin uyarı levhası bulunmalıdır”(Artut,2013, s. 338).

Görsel sanatlar eğitimi gelişen çağın gerekliliklerine uygun aynı zamanda sanat eğitiminin temel ilkelerinden ayrılmadan öğrencilere verilmelidir. Bu amaçları kapsayan sanat eğitimi için ise ortaöğretim kurumlarında sanat ilkelerine ve Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Görsel Sanatlar dersi eğitim programına hizmet eden donanımlı atölyeler oluşturulmalıdır. Ülkemizde ortaöğretim kurumlarının birçoğunda görsel sanatlar dersi için bir atölye bulunmamakta bulunanlar da ise doğru donanım ve doğru düzenleme yapılmamakta ve yapılamamaktadır. Doğru sınıf ve atölye planlamasında dikkat edilmesi gereken ve izlenmesi gereken aşamaları Küçüköğlü ve Özerbaş(2004)ulusal eğitim politikasının, program amaçlarına ve içeriğini ön planda tutarak aşağıda ki gibi belirtmişlerdir;

- Öğretimin niteliği ve amacı önceden belirlenmelidir,
- Ders verilecek öğrencilerin niteliksel özellikleri belirlenmelidir,
- Derse katılacak öğrenci sayısı ve dersin haftalık saati dikkate alınmalıdır,
- Mekân içerisinde elektronik donanımlar kullanılacaksa, elektrik tesisatına ve prizlere dikkat edilmeli,
- Mekân içerisinde tahta, bireysel çalışmalar için uygulama alanları, sergileme panoları, öğretmen masası bulundurulmalıdır,

- Doğal afetlere karşı gereken önlemler alınmalıdır,
- Hazırlanacak olan mekân planı günümüz eğitim düşüncesiyle uyuşmalıdır,
- Mekân planında iş güvenliği, malzeme kullanımı gibi temel unsurlara dikkat edilmelidir,
- Planlanacak olan mekânlar iyi ışıklandırılmış, havalandırılmış olmalıdır,
- Mekânda uygulama yaparken öğrencilerin öğretmeni rahatlıkla görebileceği oturma planları seçilmelidir(Küçükkoğlu ve Özerbaş, 2004).

2.5.1.1 Görsel Sanatlar Atölyesi Mekân Gereklilikleri

2.5.1.1.1 Yerleşim alanı

Görsel sanatlar atölyesinin okulların zemin katında veya mümkünse okuldan ayrı bir binada yapılması öğrencileri uygulama yaparken sesten uzaklaşmalarına ve kendilerini daha rahat hissetmelerini sağlayacaktır. Görsel sanatlar atölyesinde öğrencilerin kendilerine ait çalışabilecekleri bir alana sahip olmaları gerekir. Atölyenin alan hesaplamasında öğretmen ve öğrencilerin rahatlıkla uygulama yapabilecekleri ve kendilerine ait çalışma alanlarının ölçüleri dâhil edilip hesaplama yapılmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığının özel öğretim kurumları standartlar yönergesinde ortaöğretim görsel sanatlar atölyesi için her bir öğrenciye 1,5 m² ölçüsü verilmiştir(MEB,2018). Ortaöğretim Görsel Sanatlar atölyesi için her bir öğrenciye verilen bu ölçü uygulamalı birçok sanat alanını içine alan Görsel Sanatlar atölyesi için yetersiz kalmaktadır. Ortaöğretim Görsel Sanatlar dersinin ders içi uygulamalarının eğitim programında belirtilen gerekliliklere uygun yapılabilmesi için ortalama her bir ortaöğretim öğrencisi için en az 4m² alana ihtiyaç duyulmaktadır.

2.5.1.1.2 Tesisat

Görsel sanatlar atölyesinde tesisatı iyi olan çok kullanışlı lavabolar olması da önemli ihtiyaçlardan biridir. Lavabo olmayan bir atölyede öğrenci malzemelerini yıkamak için atölye dışarısına çıkmak zorunda kalmaktadır. Bu durum ise hem öğrenci hem de

ders saati içerisinde öğrencinin sorumluluğunu üstlenen öğretmen açısından risk oluşturmaktadır. Aynı zamanda atölyeler de elektrik tesisatı da önemli bir güvenlik sorunudur. Atölye içerisinde kullanılan elektrik tesisatları iyi ve güvenli bir yapıya sahip olmalı ve belirli aralıklarla kontrolleri yapılmalıdır. Elektrik tesisatında sağlam önlemler alınması atölyedeki öğrenci ve öğretmenin güvenliği açısından oldukça önem taşımaktadır.

2.5.1.1.3 Aydınlatma

Eğitim sürecinin gerektiği gibi ilerleyebilmesi açısından mekân aydınlatması önemlidir. Mekân içerisinde olabildiğinde doğal aydınlatma kullanılmaya çalışılmasında fayda görülmektedir. İnsan gözü hassas ve değişik bir yapıya sahiptir. İnsan gözünün uzunluğu 0,3 mikrondan 0,7 mikrona ulaşan bölüm görülebilir tayf olarak isimlendirilmekte ve dalga boyu 1/1000 mm'dir. Mekânlar içerisinde kullanılacak olan aydınlatmaların ise bu standartlara göre uygulanması daha doğru olacaktır(Küçükkoğlu ve Özerbaş, 2004).

2.5.1.1.4 Renk

Renklerin insanlar üzerindeki psikolojik etkisi yadsınamaz derecede önem arz etmektedir. Mekân tasarımı içerisinde de kullanılan renkler mekân içerisinde zaman geçirecek kişileri de etkilemektedir. Atölye tasarımı içerisinde kullanılacak olan renkler öğrenciyi rahatlatmalı, dinlendirmeli ve yaratıcılık hissi uyandırmalıdır. Mekân içerisinde kullanılan soğuk renkler insanlar üzerinde yatıştırıcı, dinlendiricidir; üretkenlik, huzur, düzen, sorumluluk, özgürlük gibi duyguları uyandırmaktadır(Duran Sağocak, 2005) .Görsel sanatlar atölyesinde öğrencilerin atölye içerisinde kendilerini huzurlu, güvenli, özgün ve üretken hissedebilmeleri için soğuk renklerden mavi tercih edilebilir fakat mavi renginin tonunun açık tonda olmasına dikkat edilmelidir.

2.5.1.1.5 Havalandırma

Ortaöğretim kurumlarındaki öğrenciler için pencere güvenlik tehlikesi durumundadır. Pencereden sarkma, düşme gibi olası kazaları engellemek için camlar

sadece üstten ya da alttan açılmalı ya da havalandırma boruları ve fanları atölye içerisinde temin edilmelidir.

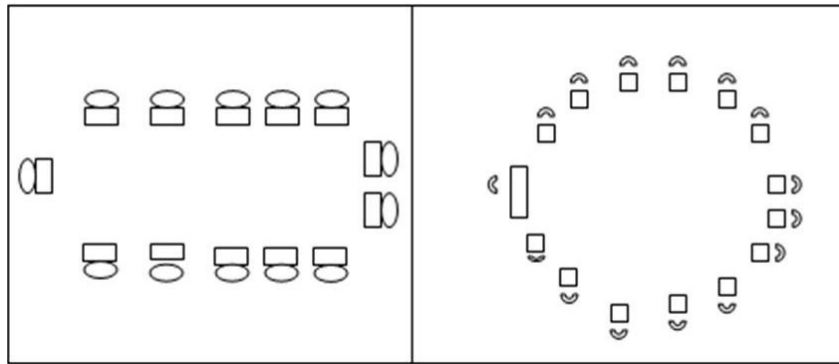
2.5.1.1.6 Zemin

Ders içerisinde yapılacak boya ya da diğer uygulamalı çalışmalar için atölye kimyasallara dayanıklı, kokusuz, çözücü gerektirmeyen, çatlamayan, kırılmayan, ısıya soğuğa karşı kolay aşınmayan ve temizlenmesi kolay olan epoksi zemin kaplamaları ile kaplanmalıdır.

2.5.1.1.7 Isınma

Birçok araştırmacıya göre öğrenme üzerinde mekânların sıcaklık düzeyinin etkisi olduğu düşünülmektedir. Öğrenme mekânlarında 17-23 c derecenin altında veya üstünde öğrenme düzeyi olumsuz etkilenmektedir. Mekân içerisindeki çok düşük sıcaklığın öğrencilerde beceriksizlik oluşturduğu, çok yüksek sıcaklıklar da ise öğrencilerde tembellik oluşturduğu düşünülmektedir(Küçüköğlü ve Özerbaş, 2004).

2.5.1.1.8 Oturma planı

Şekil 1: U ve Daire şeklinde oturma planı

Atölye mekânı için önemli özellikler içerisinde oturma planı da bulunmaktadır. Atölye içerisinde masa düzeni atölye ya da sınıf içerisinde işlenecek konu ya da ders içerisinde kullanılacak öğretim yöntem ve tekniklerine uygun olarak seçilmelidir. Anlatım, gösterim gibi tüm sınıfa ve gruba yönelik çalışmalarda masalar daire ya da

u şeklinde bir düzende tercih edilmelidir(Erden,2008).Farklı uygulamaları ve farklı öğretim yöntem ve tekniklerini içinde barındıran görsel sanatlar atölyesinde atölye düzeni Şekil 1’de örneği verilen U ya da daire şeklinde oturma planlarıyla oluşturulmalıdır.

Eğitim ortamı; öğrenmenin gerçekleşmesi için önemli ön hazırlıklardan biridir. Öğrencide mekân o dersle ilgili izlenim uyandırmalı ve ilgi çekmelidir. Görsel sanatlar atölyesi hazırlanırken ve planlanırken de bu bilinçle oluşturulmalı atölye mekânı ve mekânın içersini dolduran donanımlar dersin hedef kazanımlarına ulaşmasında önemli bir kaynak oluşturmalıdır.

2.5.2 Görsel Sanatlar Atölyesi Donanım Özellikleri ve Gereklilikleri

Eğitim plan ve programlarının hedefleri, okul donanımı ve araç-gereçlerini belirler. Sınıf ortamlarında ve atölyelerde kullanılacak olan, eğitim ve öğrenimi etkili hale getirmeye yardımcı olacak donanımlar eğitim planlarında ve programlarında belirlenmiş olan hedeflere ulaşmakta bir araçtır. Eğitim hedefine göre elde edilecek donanımlar eğitim ortamının da fiziki yapısını belirler (Küçüköğlü ve Özerbaş, 2004).Günümüzde görsel sanatlar atölyesi birçok okulda bulunmamaktadır bulunan ortaöğretim kurumlarında ise görsel sanatlar dersine özel materyaller ve donanımlar bulunmamakta öğretmenler kendi imkânlarıyla temin etmeye çalışmaktadırlar. Görsel sanatlar atölyesinde bulunması gereken temel donanım malzemeleri ve gereklilikleri aşağıda başlıklar altında belirtilmiştir;

2.5.2.1 Görsel Sanatlar Atölyesinde Gerekli Donanımlar

2.5.2.1.1.Masalar

Şekil 2: Ayarlanabilir çizim masası

Atölyede öğrencilerin ders içi uygulamalarında malzemelerini rahatlıkla kullanabilecekleri ve rahatça uygulama yapabilecekleri Şekil 2’de örneği verilen özel masalara ihtiyaçları vardır. Bu masalar öğrencilerin rahatlıkla kullanabilecekleri uzunlukta ve genişlikte ayarlanabilir eğimli çizim masaları olabilir.

Şekil 3: Grup çalışma masası

Derste işlenecek konunun uygunluğuna göre grup çalışması gerektiren uygulamalarda öğrencilerin rahatlıkla kullanabilecekleri Şekil 3’ de örneği verilen büyük grup masaları kullanılabilir.

2.5.2.1.2 Etkileşimli Tahta

Şekil 4: Etkileşimli tahta

Milli Eğitim Bakanlığının yürütmüş olduğu Fatih Projesi ile artık her okul kademesinde; her sınıfta ve atölyede Şekil 4’de örneği gösterilen etkileşimli tahta bulunmaktadır. Görsel Sanatlar atölyesinde bulunması gereken donanımlardan biri olan etkileşimli tahta bu proje sayesinde tüm okullarda bulunmaktadır. Etkileşimli tahta aynı zaman da bilgisayar görevini görmekte ve öğrencilerle EBA sistemi üzerinden ders içeriklerine ulaşmada öğretmen ve öğrenci için büyük kolaylık sağlamaktadır. Akıllı tahta ders içeriğine göre eğitim yöntem ve tekniklerden sunuş yolunu gerektiren konularda konuyu görselleştirmede ve öğrencilerin duyularına hitap edebilmede önemli bir araçtır. Akıllı tahtanın faydaları arasında ders içerisinde uyumluluk ve çok yönlülük, uygulamada yeterlik ve etkinlik, sunuşlarda çoklu ortam kullanımı, ders içeriği için materyal planlama ve geliştirme, öğrencide bilişim becerilerini geliştirme, ders içinde etkileşim ve etkili katılım, öğrencide motivasyon sağlama başlıca önemli faydalarıdır(Smith, Higgins, Wall ve Miller 2005, Aktaran: Adıgüzel, Gürbulak ve Sarıçayır, 2011).

2.5.2.1.3 Projeksiyon

Şekil 5: Projeksiyon

Şekil 6: Projeksiyon

Milli Eğitim Bakanlığı Fatih Projesi kapsamında her kademedeki okullara bilgisayar ve projeksiyon cihazı sağlamaktadır. Projeksiyon aleti ders içerisinde öğrenciler için dikkat çekici, güdeleyici, somutlaştırıcı bir özelliğe sahiptir aynı zaman da konu tekrarı ve alıştırma yapmakta kolaylık sağlamaktadır (Özkan ve Deniz, 2014). Öğretim teknolojisinde farklı eğitim yöntem ve teknikleri kullanımında kullanılan Şekil 5 ve Şekil 6'da örnekleri verilen projeksiyon aletleri dersi hedef kazanımlarına ulaştırmada önemli araçlardır. Projeksiyon aletleri de gelişen teknolojiyle cep boyutuna gelebilecek kadar küçülmüş ve her yere taşınabilir ve yer kaplamaz çok kullanımlı bir hale gelmiştir. Atölye içerisinde ergonomik kullanıma önem verilerek farklı projeksiyon çeşitleri kullanılabilir.

2.5.2.1.4 Projeksiyon Perdesi

Şekil 7: Projeksiyon perdesi

Şekil 7'de örneği verilen projeksiyon perdesi; eğitim teknolojisinin donanımlarından biri olan projeksiyon aletinden yansıtılan görüntünün net bir şekilde alınmasını sağlayan yansıtma yüzeyidir. Duvara sabit ayarlanabilir boyutta kullanılabildiği gibi

ayaklı da kullanılabilir. Görsel sanatlar atölyesinde projeksiyon aletiyle birlikte temin edilebilir ve projeksiyon perdesi atölye içerisinde yer kaplamaması için müsait bir duvara sabitlenerek ihtiyaç halinde kullanılabilir.

2.5.2.1.5 Işıklı Masa

Şekil 8: Işıklı masa

Ortaöğretim Milli Eğitim Bakanlığının eğitim programı içerisinde geçen bazı uygulamalı çalışmalarda ışıklı çizim masalarına ihtiyaç duyulabilmektedir. Bu çizim masaları Şekil 8’de gösterildiği gibi ayaklı olabilmesinin yanında portatif şeklinde de olabilmektedir. Atölye içerisinde ergonomik kullanıma önem verilerek farklı ışıklı masa çeşitleri kullanılabilir.

2.5.2.1.6 Dolaplar

Şekil 9: Öğrenci dolapları

Öğrencilerin derste kullanacakları malzemeleri evden okula taşımaları öğrenciler için hem yük olmakta hem de dersin devamlılığını engellemektedir. Çünkü malzemelerini evden okula okuldan eve taşıyan öğrenciler malzemelerini kimi zaman getirmeyi unutmakta kimi zaman taşımak zor geldiği için derse malzeme getirmemektedirler bu durum ise malzeme ve uygulama gerektiren bir dersin gerektiği gibi işlenememesine sebep olmaktadır. Atölyeler içerisinde bulundurulacak Şekil 9’da örneği verilen öğrenci dolapları hem öğretmenin hem de öğrencinin yükünü azaltacak ve bu gibi olumsuz durumları önleyecektir.

Şekil 10: Malzeme Dolapları

Bu dolaplardan bazıları öğrencilere ait kişisel dolaplar olabileceği gibi bazıları da Şekil 10’da örneği verilen atölyeye ait genel malzeme dolapları olabilir.

Şekil 11: Kâğıt dolabı

Öğrencilerin atölye içerisinde yapacakları uygulamalarda kullanacakları kâğıtları, atölye içerisinde düzenli ve temiz bir şekilde muhafaza edebilmeleri için atölyelere Şekil 11’de örneği verilen kâğıt dolapları yapılabilir.

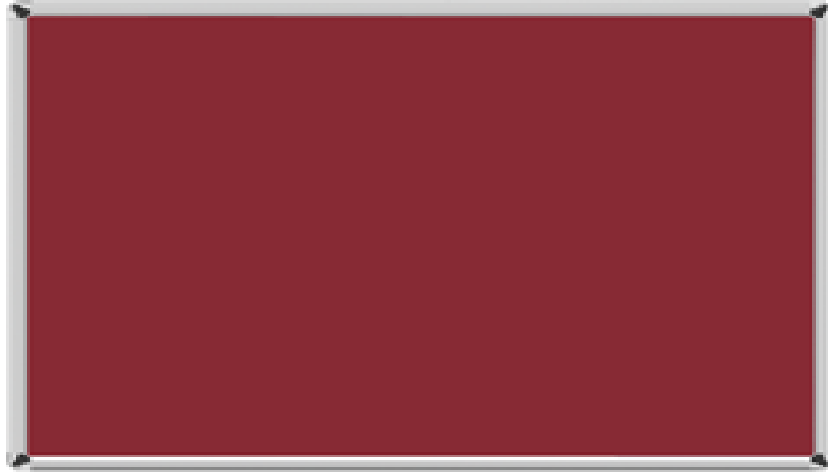
Şekil: 12 Öğretmen dolabı

Atölye içerisinde malzemelerini barındırma ihtiyacı sadece öğrenciler için değildir. Atölye içerisinde öğretmenlerin kişisel malzemelerini ve dersle ilgili materyallerini muhafaza edebilecekleri örneği Şekil 12’de verilmiş öğretmen dolaplarına ihtiyaç vardır.

2.5.2.1.7 Panolar

Şekil: 13 Ayaklı pano

Şekil: 14 Duvar Panosu

Atölye içerisinde ilan panoları ve sergi panoları yapılabilir. Panolar güncel olarak yenilenebilir. Yaptığı çalışmalarını sergilenen öğrencinin derse olan ilgisi ve kendisine olan özgüveni ise artacaktır. Atölye içerisinde bulunan duyuru ve ilan panolarına yarışmalar veya görsel sanatlar alanlarıyla ilgili bilgilendirme görselleri veya yazıları koyularak öğrencinin dikkati çekilebilir. Atölye içerisinde kullanılacak olan panolar Şekil 13 ve Şekil 14’de örnekleri verildiği gibi ayaklı olan çeşitleri olduğu gibi duvara sabitlenen çeşitleri de bulunmaktadır.

2.5.2.1.8 Kitaplık

Şekil 15: Kitaplık

Sınıf içerisinde farklı kaynaklardan oluşan bir kitaplık oluşturulması öğrencilerin eleştirel ve yaratıcı düşünme becerisi kazanmalarına yardımcı olur. Öğrencilere, bilgiye ulaşma, araştırma fırsatı sağlar(Keskinkılıç ve Başar, 2011). Görsel sanatlar

atölyesinde farklı sanat alanlarıyla ilgili kitapların, dergilerin ve kaynakların bulunduğu Şekil 15’de örneği verilen bir kitaplık oluşturabilir.

2.5.2.1.9 Tabure

Şekil 16: Tabure

Atölye içerisinde öğrencilerin uygulama yaparken fiziksel rahatlığı da ön planda tutulmalı ve bu öneme göre donanım özellikleri seçilmelidir. Atölye içerisinde Şekil 16’da örneği verilen öğrencilerin boylarına uygun ayarlanabilir, öğrencilerin sırtlarını rahatlıkla yaslayabilecekleri, amortisörlü özellikte tabureler kullanılabilir.

2.5.2.1.10 Şövale

Şekil 17: Ahşap şövale

Şekil 18: Metal şövale

Şekil 19: Alüminyum Şövale

Şövale; yağlı boya veya akrilik boya çalışmalarında donanım olarak kullanılan üç ayaklı sehpalardır. Görsel Sanatlar atölyesinde öğrencilerin akrilik boya veya yağlıboya konularında uygulama yaparken kullanmaları gereken donanımlardan biridir. Şövalelerin birçok çeşidi bulunmaktadır. Atölyelerin buldukları bölgelerin iklimine göre Şekil 17,18 ve 19’da örnekleri verilen ahşap, alüminyum ve metal gibi çeşitleri olan şövalelerden iklim şartlarına en uygunu seçilmelidir ayrıca şövale seçimi yapılırken öğrencilerin yaş düzeylerine de dikkat edilmelidir. Ortaöğretim öğrencileri için boyu ayarlanabilir 1.70 boyunda ki şövaleler atölye içerisinde kullanılabilir.

2.5.2.1.11 Lamba

Mekân içerisinde aydınlatma oldukça önemlidir. Atölye içerisinde de dersin gerektiği gibi işlenebilmesi için doğal ışığın yetersiz kaldığı durumlarda lamba donanımları

kullanılmaktadır. Kullanılan lambaların açısı ve ışık gücü ayarlanabilir olmalıdır. Desen çizimlerinde objelerde ışık-gölge konusu öğrenciye aktarılırken de gerekirse boyu ayarlanabilir ayaklı spot lambalar kullanılabilir.

2.5.2.1.12 Wifi

Son yıllara göre bilgisayar kullanımı ve internet bağlantısına sahip okulların geçen yıllara göre oranı oldukça yüksektir. Eğitim teknolojisi içerisine giren bilgisayar ve internet erişimi öğrenci ve öğretmen için oldukça önem taşımaktadır. Bilgisayar ve internet kullanımı öğrencinin ders içerisinde daha fazla duyu organına hitap edebileceği ve kalıcı öğrenmelerde aracı olabileceği düşünülmektedir(Güllüoınar ve diğerleri,2013). Eğitim teknolojisinden faydalanarak oluşturulacak bir atölyede modem kullanımı etkileşimli tahta, bilgisayar, projeksiyon aleti gibi birçok teknolojik donanıma işlevsellik katacaktır.

2.5.2.1.13 Dizüstü bilgisayar

Eğitim teknolojileriyle donatılan bir atölyede öğrenci ve öğretmen için gerekli donanımlardan biridir. Aynı zamanda atölyedeki birçok elektronik donanımlarla birliktelik işlevi görür. Atölye içerisinde bilgisayar kullanımı öğretmen, öğrenci ve ders verimliliği için önem taşımaktadır. Bu sebeplerden dolayı atölye içerisinde dizüstü bilgisayarın bulunması atölye içerisindeki ders işleyişine kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir.

2.5.2.1.14 Model sehpası

Görsel sanatlar dersinde desen konusu öğrenciye aktarılırken yapılan uygulamalarda çizim sehpasına ihtiyaç duyulabilmektedir. Model çizimi, obje çizimi ve başka uygulamalarda gerekli olabilen çizim sehpaları atölye içerisinde donanım olarak kullanılabilir.

2.5.2.1.15 öp kovası

Atölye içerisinde birçok uygulamalar yapılmakta ve birçok atık uygulama sonucunda birikmektedir. Atölye içerisinde biriken atıklar için çöp kovası bulunmalıdır.

Şekil 20: Geri dönüşüm kutuları

öp kovasının dışında geri dönüştürülebilir atıklar için Şekil 20’de örneği verilen geri dönüşüm kutuları kullanılabilir ayrıca atölye içerisinde kullanılan kimyasal malzeme ve boyaların atılması içinde kimyasal atık kutularının atölye içerisinde bulundurulmasının doğaya ve eğitime fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

2.5.2.1.16 Öğretmen masası

Şekil 21: Öğretmen masası

Atölye içerisinde öğrencilerin ihtiyaçları düşünüldüğü kadar öğretmenlerinde ihtiyaçları düşünülmelidir. Öğretmene atölye içerisinde kendisine ait bir alan ayrılmalıdır. Ayrılan bu özel alana öğretmenin bireysel çalışmalarını yapabilmesi için Şekil 21’de örneği verilen masa donanımı temin edilebilir.

2.5.2.1.17 Öğretmen koltuğu

Şekil 22: Öğretmen koltuğu

Atölye içerisinde öğrencilerin yanında öğretmenlerin de fiziksel rahatlığı ön planda tutulmalı ve bu öneme göre donanım özellikleri seçilmelidir. Atölye içerisinde Şekil 22’de örneği verilen öğretmenlerin sırtlarını rahatlıkla yaslayabilecekleri, amortisörlü özellikte koltuklar kullanılabilir.

2.5.2.1.18 Materyaller

Eğitim hedeflerinin etkili bir şekilde aktarılmasında materyal kullanımının önemli bir unsur olduğu varsayılmaktadır. Öğrenciler için materyaller öğrenmeyi kolaylaştırmakta öğrencilerin derse karşı olan ilgi ve isteklerini artırmakta, aktif öğrenmeyi sağlamaktadır(Kaplan, Topan ve Erkan,2013). Görsel sanatlar atölyesinde kullanılacak bazı materyaller; 3 boyutlu geometrik objelerden kapalı geometrik formlar(daire, silindir, küp, piramit, konik),şeffaf geometrik formlar(daire, silindir, küp, piramit, konik), büst (kadın ve erkek),renk çemberi, ahşap hareketli el, ayak ve insan figürü, tors(erkek ve kadın), resim altlığı (duralit), geometri

takımı(ahşap/plastik 45 derecelik gönye, iletke, pergel, 100 cm cetvel) şeklinde sıralanabilir.

2.6 Görsel Sanatlar Atölyesinde İş ve Sağlık Güvenliği

2.6.1 Atölyede İş ve Sağlık Güvenliğinin Önemi

Görsel Sanatlar dersi birçok uygulamayı içinde barındıran bir ders olduğu için birçok uygulama ve uygulamalarda kullanılan malzemeler içinde güvenlik önlemi alınması hem öğrenci hem de öğretmen için önem taşımaktadır. Ders içerisinde öğrencilerden sorumlu kişi öğretmen olduğu için öğretmenin ders öncesi gereken güvenlik önlemlerini alması ve ders için güvenli bir ortam sağlaması önemli görevlerinden biridir.

“Görsel sanatlar eğitimine ilişkin faaliyetlerde özellikle dikkat edilmesi gerektiği halde en çok ihmal edilen konuların başında “sağlık ve güvenlik” gelmektedir. Belki de bu durumun en önemli nedenlerinden birisi ifadeci özellikteki sanatsal faaliyetlerde ortaya çıkabilecek sağlık ve güvenlik problemlerine ilişkin endişelerden çok duygu ve düşüncelerin nasıl en iyi biçimde ifade edilebileceğine ilişkin endişelerin ön plana çıkmasıdır”(İşler,2003,s.80).

Sanat yapıtlarının sonuçlarına odaklanıldığı için genel anlamda sanat oluşturulan ortam geri planda kalmış güvenlik önlemlerine değinilmemiştir. Birçok farklı uygulama ve tekniği içerisinde barındıran sanat eserlerinin ve sanat eğitiminin hangi ortamlarda yapıldığına bakacak olursak birden fazla güvenlik önleminin alınması gerektiğini fark etmiş oluruz. Uygulamalarda kullanılan birçok kimyasal madde insan sağlığına ciddi bir şekilde zarar verebilmektedir. Sanatta ve sanat eğitiminde alınacak gerekli sağlık ve güvenlik önlemleri hastalık ve yaralanma riskini en aza indirebilir(Saylor,1993).

Tehlikenin farkında olmayan ve sanat materyallerini yanlış kullanan öğrenciler için sanat malzemeleri büyük risk taşımaktadır. Yapılan araştırmalara göre görsel sanatlar alanıyla uğraşan kişilerde karşılaşılan sağlık problemleri ile sanatsal malzemeler arasında bir bağlantı olduğunu görülmüş ve sanat alanındaki herkesin tehlike altında bulunduğu gözlemlenmiştir. Bu konuda görsel sanatlar dersi için gereken güvenlik ve sağlık önlemlerine önem verilmesi ve gerekenin yapılması önemlidir(Hoffman,1981).

2.6.2 Atölyede Alınması Gereken İş ve Sağlık Güvenliği Önlemleri

İş ve sağlık güvenliği; ortaya çıkabilecek olası kaza ve hastalıkların önlenmesi ya da azaltılmasında büyük önem taşımaktadır. İş ve sağlık güvenliği geçmişe göre günümüzde daha çok önemli bir hale gelmiştir. İş sağlığı ve güvenliğinin önemli bir hale gelmesi, insana verilen değeri bizlere yansıtmaktadır(Karacan ve Erdoğan, 2011). Eğitim kurumlarında hedeflere ulaşabilmek için güvenilir bir ortam sağlanmalıdır. Güvenilir bir ortam oluşturulurken, ortamı etkileyebilecek faktörler de göz önünde bulundurulup, olumsuz faktörleri azaltmaya ve önlemeye dayalı çalışmalar yapılmalıdır(Özer ve Dönmez, 2007).

Birçok uygulamalı alanı içerisinde barındıran Görsel Sanatlar dersinde önemli aşamalardan biri olan uygulama kısmında farklı araç-gereç ve materyaller kullanılmaktadır. Uygulamada kullanılan materyal ve araç-gereçlerin çokluğu dersin niteliğini arttırsa da atölye içerisinde kullanılan araç-gereç ve materyallerin öğrencilerin sağlığını ve güvenliğini tehlikeye düşürmemesi için gereken önlemlerin alınması gerekmektedir(Brown&Korzenic 1993, Aktaran: İşler, 2003).

Görsel sanatlar atölyesinde yapılacak uygulamalar yaş düzeylerine göre değişiklik göstermektedir bu yüzden yaş kriteri atölye içerisinde alınması gereken güvenlik önlemlerini etkileyen bir faktördür.

Sanat eğitiminde kullanılan araç-gereç ve materyalleri tanımak güvenlik önlemleri konusunda yeterli değildir araç-gereç ve materyalleri tanımının yanında nasıl güvenli kullanılacaklarını bilmek de önemlidir(İşler, 2003). Görsel sanatlar atölyesinde ders öncesi ve sonrasında alınması gereken iş ve sağlık önlemlerinin bazıları ise şu şekildedir:

Derse başlamadan önce atölyeler havalandırılarak öğrencilere havadar bir ortam oluşturulmalıdır. Bu havadar ortamın sağlanabilmesi için havalandırmanın yanında atölyede toz, rutubet olmamasına özen gösterilmelidir. Atölye içerisine yiyecek ve içecek sokulmamalıdır. Atölye ortamı hem öğretmen hem de öğrenciler tarafından uygulamalar sonrasında temizlenmelidir. Bu durum öğrencilerde temizlik alışkanlığının yanı sıra öğrencilerde sorumluluk duygusu oluşturma gibi sorumluluklarda kazandıracaktır Görsel Sanatlar atölyesinde acil durumlarda kullanılacak malzemeleri içinde bulunduran ilk yardım dolabı mutlaka bulunmalı ve içindeki malzemeleri öğrencilerin yanlış amaçlarda kullanmamaları için dolap kitli olmalıdır. Atölye temizliği ve öğrencilerin temizliği için atölye içerisinde çöp kovası bulunmalıdır. Atölye içerisinde bulunan donanımların ve materyallerin kullanımı hakkında öğrencilerin bilgilendirilmeleri için atölye içerisinde bilgilendirici afişler veya panolar bulunmalıdır. Atölye içerisinde kullanılacak elektrikli donanımlar için kullanılacak prizlerin kontrolü öğretmende olmalıdır. Atölye içerisinde uygulama yaparken çizim masalarının zarar görmemesi için masaların üzeri uygulama sırasında kaplanabilir. Kaplama işlemi yapılacak olan uygulamaya göre değişiklik göstermektedir. Masa üzerinde yapılacak uygulamada boya kullanılacaksa kumaş boyayı sızdırabilir boya kullanılacak uygulamalarda masaların üzerine muşamba serilmesi gerekir. Atölye içerisinde uygulama yaparken öğrenciler kıyafetlerini temiz tutabilmek için önlük kullanmalıdırlar. Ortaöğretim kurumlarında atölye içerisinde maket bıçağı öğretmen kontrolünde olmalı ve öğretmen tarafından kitli dolaplarda muhafaza edilmelidir. Terebentin, tiner, gazyağı, petrol yağı gibi keskin kokulu malzemeler öğrencilerin sağlıkları için tehlike

oluşturabilmektedirler bu sebeplerden dolayı malzeme olarak terebentin kullanılması gereken çalışmalarda kokusuz terebentin tercih edilmelidir. Atölye içerisinde kullanılan bu gibi malzemeler öğrencilerde tahriş ya da alerji etkisi oluşturup sağlıklarına etki edebilmektedir. Bu gibi uygulamalarda öğrenciler eldiven kullanmalıdırlar. Çekiç, çivi gibi tehlikeli malzemeler atölye içerisinde kullanılmamalı, kullanılması gereken uygulamalar olursa da uygulama sırasında öğrencilere gereken uyarı yapılmalı ve malzemeler öğretmen tarafından muhafaza edilmelidir. Uygulamalarda kullanılan malzemelerin etiketlerinde bulunan uyarı yazıları öğrencilerle birlikte okunmalıdır(Yolcu ve diğerleri, 2010).

Atölye içerisinde yapılacak uygulamaların birçoğunda kullanılan malzemeler öğrenciler için tehlike unsuru olmaktadır. Öğretmene ise öğrencinin güvenliği konusunda büyük sorumluluk düşmektedir. Tehlikeli malzemeleri öğretmenin atölye içerisinde muhafaza edebilmesi için atölyede öğretmen dolabının haricinde yine öğretmene ait olan kilitli malzeme dolabı da olmalıdır.

Atölyede çıkması ihtimal bir yangın önlemi için atölye içerisinde yangın alarmları kurulmalı ve atölye içerisinde yangın tüpü bulundurulmalıdır. Görsel Sanatlar dersi içerisinde kullanılan materyal ve araç-gereçlere güvenlik etiketleri yapıştırılmalı ve öğrenciler bu etiketler hakkında bilgilendirilmelidirler. Atölye içerisinde kullanılan materyal ve araç-gereçler için kullanım ve tedbirleri içerisinde barındıran broşürler hazırlanıp öğrencilere dağıtılmalıdır. Broşür içerisinde bulunan güvenlik önlemleri atölye içerisine pano şeklinde asılmalıdır.

Atölye içerisinde uygulama bitiminde eller mutlaka yıkanarak dezenfekte edilmelidir.

Atölye içerisinde kullanılan sanatsal malzemelerin birçoğunda zararlı madde bulunmakta ve bu zararlı sanat malzemelerinin kullanımında gereken önlem alınmazsa sağlık açısından büyük risk oluşturmaktadır.

Sanat malzemelerinin tehlikeli ve zararlı etkilerini en az hale getirmek için alınacak önlemler tek başına yeterli değildir. Bu konu ile ilgili olarak öğrencilere sanat malzemelerinde bulunan maddelerin kimyasal yapısı ve yan etkilerini açıklayan bir kitapçık ya da broşür dağıtılarak öğrenciler bu konuda bilgilendirilebilir(İşler,2003).

İşler(2003) sanat malzemelerinin içerdiği zararlı maddeleri ve alınması gereken önlemleri aşağıda örneği verilen Tablo 1’deki gibi hazırlamıştır;

Tablo 1:Sanatsal malzemelerde bulunan zararlı maddeler ve alınması gereken önlemler (İşler, 2003, ss. 90-92).

Kullanılan Araç Gereç ve Teknik	İçerdiği Zararlı Maddeler	Alınması Gereken Önlemler
Yağlıboya, akrilik boya ve yardımcı malzemeler	<p>Bazı pigmentlerin sağlığa zararlı olması mümkündür; mide bulantısına neden olabilirler.</p> <p>Bu tür boylarla kullanılan terebentin ve mineral özler son derece zehirlidirler.</p> <p>Ayrıca bazı yağlıboylar “kurşun” ve “kurşun kromat” çok zehirli maddeleri içerirler. Akrilik boylar amonyak, formal diyet gibi tahriş edici maddeleri içerirler.</p> <p>Toz halindeki bazı tempera boylar tozlanmaya neden olmakla birlikte zehirli pigmentleri içerebilmektedir.</p>	<p>12 yaşın altındaki çocukların yağlıboya, fosforlu boya ve sadece yetişkinler için imal edilen boyları kullanmalarına izin verilmemelidir.</p> <p>Çocukların toz pigmentlerden boya hazırlamalarına izin verilmemelidir.</p> <p>Sıvı haldeki tempera boylar ya da yetişkinlerin önceden hazırladığı boylar kullanılmalıdır.</p> <p>Formal diyet ya da amonyak gibi maddelere karşı alerjik bir durum söz konusu olduğunda akrilik boya kullanılmamalıdır.</p> <p>Terebentin, benzin ve tiner gibi çözücüler ve bu</p>

		maddeleri içeren boyaların yerine sadece su bazı boyalar kullanılmalıdır.
Resim Kalemleri	<p>Su bazlı olmayan sabit keçeli kalemler zehirli maddeler içerirler. Bazı resim kalemlerinin içerdiği alkol ve “Xylene” sağlığa zararlıdır. Renkli kalemlerdeki pigmentlerin zehirli etkileri olabilmektedir.</p> <p>Tebeşir, toz pastel ve kömür kalemlerin ürettiği toz tahriş edici özelliktedir. Ayrıca siyah karbon ve renkli resim kalemlerin üzerini kaplayan boyaların içerdiği kurşun sağlığa zararlıdır.</p>	<p>Çocuklar toz çıkarmayan tebeşir, resim kalemi, füzen ve yağlı pastelleri kullanmalıdırlar.</p> <p>Özellikle küçük yaştaki çocuklar suda çözünen mürekkep, boya, keçeli kalem ve zamkları kullanmalı, ispirotolu kalemleri kullanmamalıdırlar.</p>
Kumaş ve batık boyaları	<p>Bazı kumaş boyalarının içerdiği bakır sülfat, demir sülfat, dikromatlar ve asitler son derece zehirlidir.</p> <p>Batik muımları çok fazla ısıtıldıklarında tahriş edici gazları üretebilmektedir. Potasyum dikromat ve “oxalic” asit son derece zehirlidir</p>	<p>Çocuklar fiber reaktif ya da kimyasal içerikli hobi boyalarını ve mordantları kullanmalarına izin verilmemelidir.</p> <p>Doğal bitkisel boyalar, gıda boyaları ve sebze boyaları çok önemli tehlikeleri içermezler.</p>
Heykel, seramik ve modelaj malzemeleri	<p>Toz halindeki kil solunum yolu ile kolayca vücuda girebilen “silis” ve “asbest” içermektedir. Alçı döküm işlemi tozlanma ile birlikte ciddi yanıklara da neden olabilmektedir.</p> <p>Su ile karıştırılan toz</p>	<p>Fırınlandıktan ya da kuruduktan sonra kil parçaları ufalanmamalı ve toz üretebilecek tüm faaliyetlerden kaçınılmalıdır.</p> <p>Derslik süpürülmemeli ıslak pas pasla silinmelidir.</p>

<p>Heykel, seramik ve modelaj malzemeleri</p>	<p>halindeki hazır kâğıt hamurları tozlanmaya neden olmanın yanında kurşun, amonyak, formal diyet, ya da aspest içerebilmektedir.</p> <p>Strafor'un kesilmesiyle ortaya çıkan gaz son derece zehirlidir.</p> <p>Seramik sırları "kurşun", "baryum", "lityum", "krom", "magnezyum", "kadmiyum" ve "kromat" gibi son derece zehirli maddeleri içermektedir.</p> <p>Seramik fırınından çıkan gaz sağlığa zararlıdır.</p>	<p>Önceden su ile karıştırılarak çamur haline getirilmiş kil kullanılmalı ve yapılan çalışma her seanstan sonra bir bez parçası ya da sünger ile ıslatılmalı ve üzeri tamamen örtülmelidir.</p> <p>Alçı döküm işlemleri yetişkinler tarafından dış mekânlarda ya da havalandırma sistemi olan yerlerde yapılmalı ve doğrudan vücuttan kalıp Alma yöntemi kullanılmamalıdır.</p> <p>Siyah-beyaz gazete ve benzeri kâğıtlar ya da kola ile yapılan kâğıt hamuru kullanılmalıdır.</p> <p>Oyun hamuru ya da kili şekillendirirken keskin aletler kullanılmamalıdır.</p> <p>Seramik fırını sanat dersliğinden ayrı bir mekânda olmalı ve fırınlama işlemi öğrenciler okulda olmadığında yapılmalıdır.</p>
<p>Özgün Baskı Resim</p>	<p>Matbaa mürekkepleri son derece zehirli olan kurşun, krom ve kadmiyum içermektedir.</p> <p>Ayrıca bu işlemlerde</p>	<p>Çocukların taşbaskı, ağaç baskı, gravür ve kuru kazıma yöntemleri yapmalarına izin verilmemelidir.</p>

Araç	kullanılan bazı solventler de (çözücüler) sağlığa zararlıdır.	Küçük yaşta kişiler ise linol baskı dahi yapmamalıdır.
Gereç ve	Kalıp hazırlama işlemlerinde kullanılan nitrik, sülfürik ve fosforik asit son derece zehirli ve çürütücüdür.	Linol baskı yapıldığında yumuşak malzemeler seçilmeli ve suda çözünen mürekkepler kullanılmalıdır.
Yöntemleri	Baskı resim işlemlerinde kullanılan keskin aletler istenmeyen kazalara neden olabilmektedir.	Ayrıca suda çözünen yapıştırıcılarla kolograf baskı yapılabilir.
Fotoğraf ve	Gelişim banyolarında bulunan "asetik asit" gibi karanlık odada kullanılan bir çok kimyasal oldukça zehirlidir.	Çocukların kontrolsüz olarak karanlık odaya girmelerine izin verilmemeli, yapılan işlemlerde cildin kimyasallarla temas etmemesine özen gösterilerek koruyucu eldiven ve gözlük kullanılmalıdır.
Karanlık Oda Araç, Gereç ve Çalışmaları		Karanlık oda işlemlerini ortadan kaldıran polaroid ya da dijital kameralar kullanılabilir. Ya da "Sungram (gün ışığına hassas kâğıt) kâğıtlar kullanılabilir.
Tutkal ve Yapıştırıcılar	Buharlaştıran solvent (çözücü) temelli yapıştırıcılar, "Epoxy" tutkal, içine sıvı eklenerek hazırlanan toz tutkallar ve eritici maddeler içeren yapıştırıcılar oldukça zararlıdır.	Çocukların solvent (çözücü) temelli yapıştırıcı kullanmalarına ve onlarla kimyasal reaksiyona girmelerine izin verilmemelidir.
	Özellikle Sodyum Florid çok	Kuru kazein yapıştırıcılar, doğal zatk, buğday unu ile su karışımından elde edilen yapıştırıcı, beyaz

zararlıdır. Bazı yapıştırıcılar ise yanıcı maddeleri içerebilmektedir.	tutkal ya da boncuk tutkalı gibi su bazlı yapıştırıcılar çocuklara uygundur. Duvar kâğıdı yapıştırıcıları kesinlikle kullanılmamalıdır.
--	---

2.6.3 Atölyede Bulunması Gereken İş, Sağlık Güvenliği Donanımları ve Gereklilikleri

Atölye içerisinde sağlık ve iş güvenliğinin gerektiği gibi uygulanabilmesi için bazı donanımlara ihtiyaç vardır. Atölye içerisinde önemli ve gerekli olan donanımlar aşağıda belirtilmiştir;

2.6.3.1 Atölyede Bulunması Gereken İş, Sağlık Güvenliği Donanımları

2.6.3.1.1 Çantalı ilk yardım seti

Şekil 23: Çantalı ilkyardım seti

Atölye içerisinde yaşanan yaralanmalar veya yaşanabilecek sağlık problemleri için atölyelerde Şekil 23’de örneği verilen darbelere karşı dayanıklı çantalı ilk yardım seti bulundurulabilir. Bulundurulacak çantalı ilk yardım seti içerisinde bulunması

gereken malzemeler ise; 3 adet küçük boy sargı bezi, 1 adet soğuk kompres, 1 adet yanık örtüsü, 3 adet büyük boy sargı bezi, 3 adet üçgen sargı bezi, 1 adet steril gaz, kompres, 1 adet flaster 5mx2,5 cm, 1 adet yanık jeli, 1 adet antiseptik solüsyon, 1 adet metal makas, 12 adet çengelli iğne, 1 adet tekstil turnike, 1 adet plastik bandaj, 3 adet üst koruma örtüsü, 2 adet atık poşeti, 10 adet yara bandı, 1 adet el feneri, 6 adet tıbbi medikal eldiven (3 çift), 1 adet suni solunum maskesi, 1 adet plastik düdük ipli acil durum için, 2 adet tıbbi atık poşeti, 1 adet dijital termometre - ateş ölçer, 1 adet kurşun kalem, 1 adet elastik sargı bezi, 4 adet montaj ve askı için dübel ve vida, 1 adet detaylı ilk yardım kılavuzu, 1 adet not defteri olmalıdır.

2.6.3.1.2 Ecza Dolabı

Şekil 24: Ecza dolabı

Atölye içerisindeki çalışmalarda yaşanan yaralanmalar veya yaşanabilecek sağlık problemleri için atölyelerde Şekil 24’de örneği verilen kilitli, raflı ve camlı ecza dolapları bulundurulabilir.

2.6.3.1.3 Engelli uyarı levhaları

Eğitim-öğretim mekân ve donanım planlaması yapılırken kaynaştırma öğrenciler de düşünölmelidir. Atölye içerisinde engelli öğrenciler için fosforlu ve yön gösteren uyarı levhaları kullanılabilir.

2.6.3.1.4 Etiketleme

Şekil 25: Etiketleme örnekleri

Sanat malzemelerinin belli özelliklere göre etiketlenmesi sağlık ve güvenlik açısından önemli bir yere sahiptir. Sanat malzemelerinin zararlı maddeler içerip içermediği etiketler de açık ve net bir biçimde belirtilmelidir. Etiketleme sayesinde malzeme seçimi öğrenciler için daha güvenli ve kolay olacaktır (İşler,2003). Atölyelerde bulunan zararlı ve tehlikeli malzeme ve donanımlara Şekil 25’de örneği verilen etiketlemeler yapılmalıdır.

2.6.3.1.5 İlk yardım malzemeleri

Şekil 26: İlk yardım malzemeleri

Başlıca atölye içerisinde bulunması gereken ilk yardım malzemeleri aşağıdaki maddelerde belirtilmiştir;

- Steril pamuk paketi,
- Steril gaz bezi (çeşitli büyüklüklerde),
- Steril sargı bezleri,
- Elastik bandaj,
- Yara bandı,
- Flaster,
- Çengelli iğne,
- Küçük bir ayna,
- Cımbız,
- Makas,
- Termometre,
- Oksijenli su atölye içerisinde bulunması gereken ilk yardım malzemeleridir.

2.6.3.1.6 Sağlık güvenliği işaretleri ve talimatlar

GÜVENLİK ve SAĞLIK İŞARETLERİ YÖNETMELİĞİ

Katalogumuzdaki levhalarımız 23-Aralık-2003 Tarih ve 25325 Sayılı Resmî Gazetede yayınlanan Güvenlik Sağlık İşaretleri yönetmeliğine uygundur.
Aşağıdaki çizelgede yönetmelikte belirtilen emniyet renkleri anlam ve amacı kullanım örnekleri belirtilmiştir.

EMNİYET RENKLERİ

EMNİYET RENKLERİNİN GENEL ANLAMI		
Renk	Anlamı veya Amacı	Kullanım Örnekleri
Kırmızı	Dur, durmak yasaklama	Durma işaretleri Acil durum durma işaretleri Yasaklama işaretleri Bu renk, aynı zamanda yangını önleme ve yangınla mücadele teçhizatı ve bunların yerleri için kullanılır.
Mavi	Zorunlu hareket	Giyecek zorunluluğu Kişisel korunma teçhizatı
Sarı	Uyarı, tehlike riski	Tehlikelerin gösterimi (yangın, patlama, radyasyon, zehirlenme tehlikeleri vb.) Basamaklar, alçak geçitler, engeller için uyarı*)
Yeşil	Emniyetli Durum	Kaçış Yolları Acil durum çıkışları Acil durum duşları İlk yardım ve kurtarma istasyonları

1) Mavi sadece dairesel bir şeklin içinde kullanıldığında emniyet rengi olarak kabul edilir.
2) Floresans turuncu: Emniyet işaretleri dışında sarı yerine kullanılabilir.
Özellikle zayıf doğal görüş şartlarında, bu renk çok dikkat çekicidir.

KARŞIT RENKLER

Renk	Karşıt Renk
Kırmızı	Beyaz
Mavi	Beyaz
Sarı	Siyah
Yeşil	Beyaz

NOT: Beyaz renk için karşıt renk siyah, siyah renk için beyaz olmalıdır.

EMNİYET İŞARETLERİNİN GEOMETRİK ŞEKLİ VE ANLAMI

Geometrik Şekli	Anlamı
	Yasaklama veya Zorunlu Hareket
	Uyarı
	Bilgi (talimatları gösteren)

ÖRNEK LEVHALAR

SİGARA
İÇİLMEZ

YANGIN
SÖNDÜRÜCÜ

BARETİNİ
TAK

DİKKET!
YÜK ALTIYDAN
GEÇMEK
YASAKTIR

ACİL ÇIKIŞ

ÇIKIŞ
EXIT

Şekil 27: Sağlık güvenliği işaret ve talimatları

Atölye içerisine yerleştirilecek güvenlik işaretleri ve talimatlar öğrencilerin daha dikkatli olmasını sağlayıp, olası bir kaza durumunu önleyebilir. Şekil 27’de örneği verilen güvenlik talimatları sağlık bilgisi kuralları, makine, takım, alet, donanımlar için kullanılabilir.

2.6.3.1.7 Yangın algılama ve alarm sistemi

Şekil 28: Yangın alarm sistemi

Olası bir yangın durumunda atölye içerisindeki öğretmen ve öğrencileri uyarmakta büyük öneme sahiptir. Alarm sistemi Şekil 28’de örneği verildiği gibi led göstergeli ve sirenli olmalıdır.

2.6.3.1.8 Yangın tüpü

Şekil 29: Yangın tüpü

Atölye içerisinde olası bir yangın afetinde ilk yardım olarak kullanılacak donanımlar arasındadır. Atölye içerisindeki öğretmen ve öğrencilerin can güvenliği için büyük önem taşır. Atölye içerisinde kullanılacak olan yangın tüpleri Binaların Yangından Korunmasına Hakkındaki Yönetmeliğe uygun olarak 6-12 kg olmalıdır. Şekil 29’da örneği verilen yangın tüpü atölye içerisinde bulundurulması gereken önemli güvenlik donanımlarındandır.

2.6.3.1.9 Zemin kaplama

Görsel sanatlar atölyesi içerisinde birçok uygulamalı sanat alanı görülmektedir. Uygulamalar içerisinde öğrenci ve öğretmenin güvenliği önemlidir. Atölye içerisinde zemin kaplaması kaydırmaz, çatlamaz ve boya tutmaz olmalıdır. Görsel Sanatlar atölyesi zemin kaplaması için bu özellikleri kapsayan epoksi zemin kaplama kullanılabilir.

2.6.3.1.10 Atık torbaları

Şekil 30: Atık torbaları

Atölye içerisinde yapılan çalışmalar sonucunda birçok atık malzeme birikmektedir. Atık torbaları Şekil 30'daki gibi sızdırmaz, deforme olmaz şeklinde olmalı ve orta boy tercih edilmelidir.

2.6.3.1.11 Maske, Eldiven, gözlük ve önlükler

Şekil 31: Koruyucu malzemeler

Atölyede yapılan uygulamaların çeşitliliğine göre öğrencilerin fiziki olarak korunmaları için kullanmaları gereken bazı koruma malzemeleri vardır. Bu koruma amaçlı malzemeler içerisinde maske, eldiven, gözlük ve önlükler bulunmaktadır. Uygulamalarda kullanılacak olan maskeler gazlara ve buğulanmalara karşı dayanıklı olmalıdır. Eldivenler yapılacak olan çalışmanın özelliğine göre tek kullanımlı ya da çok kullanımlı olabilir. Eldivenler yırtılma ve delinmelere karşı dayanıklı olmalı

delinen ve yırtılan eldivenler değiştirilmelidir. Atölye içerisinde kullanılacak olan koruma gözlükleri, gözlerin uygulamada kullanılan kimyasal ve diğer malzemelerden etkilenmesini engellemektedir. Koruma gözlükleri kimyasallara karşı dayanıklı olmalıdır. Uygulamalarda kullanılacak önlükler kirden ve kimyasallardan etkilenmeleri engelleyecektir. Atölye içerisinde kullanılacak önlükler öğrencilerin boylarına göre değişiklik gösterebilir.

2.6.3.1.12 Havalandırma sistemi

Eğitim ortamının havadar olması öğrenmeyi etkileyen faktörler arasında olduğu düşünölmektedir. Havalandırma öğrencilerin öğrenim durumunu etkilediği kadar sağlık durumunu da etkilemektedir havasız kalan eğitim ortamı öğrencinin sağlığını olumsuz etkilemektedir. Bu sebepten dolayı eğitim ortamı yeterince havadar olmalıdır. Atölye içerisinde havalandırma sistemi oluşturulabilir ve oluşturulan havalandırma sistemi hareketli ve dağılmış kirleticilerin atıklarını rahatlıkla ortamdandan uzaklaştıracıken özellikte olabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama tekniği ve verilerin analizi açıklanmıştır.

3.1 Araştırmanın Modeli

“Araştırma modeli, en genel anlamda, araştırma amacına uygun ve ekonomik bir süreçle, verilerin toplanması ve analizi için gerekli koşulların düzenlenmesidir”(Karasar, 2014, s.34). Bu çalışma kullanılan araştırma modeli; MEB Ortaöğretim Görsel Sanatlar dersi atölye donanım ve mekân gerekliliklerini incelemeye yönelik nitel bir çalışmadır ve araştırmada durum çalışması yapılmıştır.“Nitel araştırma insanların yaşam tarzlarını, öykülerini, davranışlarını, örgütsel yapıları ve toplumsal değişmeyi anlamaya dönük bilgi üretme süreçlerinden biridir” (Strauss ve Corbin 1990, Aktaran: Özdemir, 2010, s. 325). Nitel araştırmada durum çalışması, ele alınan olayın her yönüyle detaylıca irdelenip değerlendirilmesidir. (Glesne, 2015).

3.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu olarak Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullar arasından atölye örnekleri kolay ulaşılabilir durum örnekleme olarak seçilmiştir. Çalışma grubu içerisine yurt dışına bağlı Görsel Sanatlar dersi verilen okullarda dahil edilmiştir. Buna göre araştırmanın çalışma grubunu; Ağrı Atatürk Ortaokulu, Sinop Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi, Ordu Altınordu Anadolu Lisesi, Ağrı Cemil Meriç Ortaokulu, Van Yunus Emre Ortaokulu, Sinop Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi, İstanbul Özel Asfen Okulları, Amasya Kutlubey Koleji, Samsun Cumhuriyet Ortaokulu, Mexico Charming High School, England Warwick Preparatory School,

England Southlands High School, ABD Superior High School, ABD Donegal High School ve Brunswick Harriet Beecher Stowe Elementary School oluşturmuştur.

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmada yurt içi ve yurt dışındaki okulların atölye görselleri 2017-2018 güncel durum tespiti yapılarak toplanmıştır. Araştırmanın aktarılabilirliği için yurt içinden atölye görselleri okulların sanat eğitimcilerinden mail ve telefon aracılığıyla elde edilmiş olup, yurt dışı okullardan atölye örnekleri ise web sitelerinde paylaşılan atölye görsellerinden elde edilmiştir. Bu araştırmada yerli ve yabancı dergiler, makaleler ve kitaplardan bilgiler edinilmiştir.

3.4 Veri Toplama Tekniği

Araştırmada alışma grubu olarak belirlenen okullardan Görsel Sanatlar derslerinin işlendiği mekân ve atölyelerin örnek görselleri toplanmıştır. Toplanan her bir görsel incelenerek, değerlendirilmiştir.

3.5 Verilerin Analizi

Elde edilen veriler üzerinden nitel analiz yöntemi olan betimsel analiz kullanılmıştır ve elde edilen bulgular yorumlanarak değerlendirilmiştir. Bu analiz yöntemi, elde edilen bilgilerin ve görsellerin düzenlenmesi ve yorumlanmasında etkili olduğu için tercih edilmiştir. Betimsel analiz, birçok veri toplama tekniği sayesinde elde edilen bilgilerin, bulguların daha önceden belirlenmiş olan temalar ölçütünde özetlenerek yorumlanmasdır (Yıldırım ve şimşek, 2013).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

IV. BULGULAR

4.1 Araştırmanın 1. Alt Problemine Yönelik Bulgular

Yurt içinden bulgular başlığı altında toplanan atölye örneklerinin görselleri incelenerek bulgular hazırlanmıştır. Yurt içinden elde edilen bulgular tablolar haline dönüştürülerek farklı yönlerden analiz edilerek yorumlanmıştır.

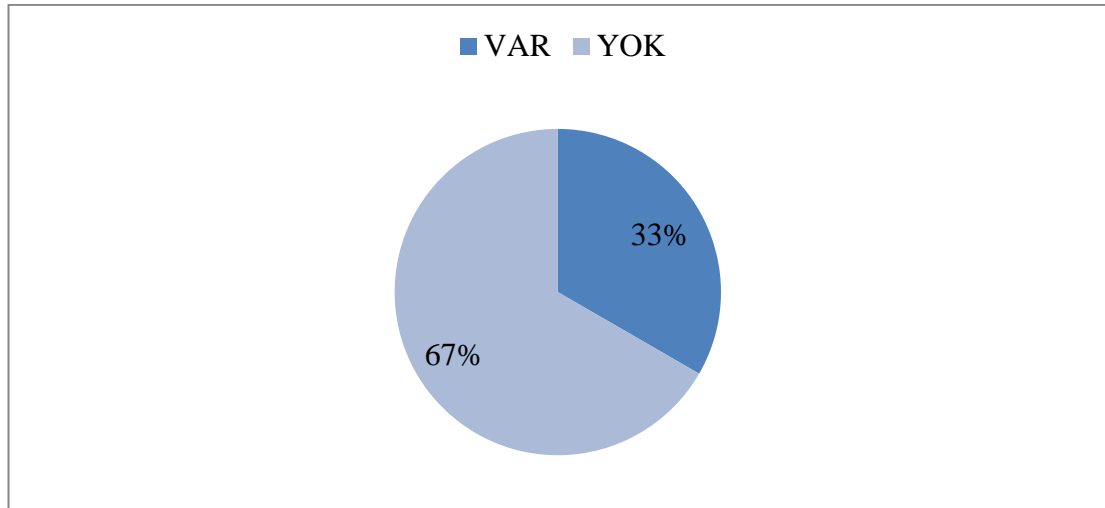

Şekil 32: Atatürk Ortaokulu Patnos/AĞRI

Tablo 2: Atatürk Ortaokulu Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi / Patnos/AĞRI

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	

ZEMİN		✓
ÇİZİM MASALARI		✓
GRUP MASALARI		✓
ETKİLEŞİMLİ TAHTA	✓	
PROJEKSİYON		✓
İŞIKLI MASA		✓
ÖĞRENCİ DOLAPLARI		✓
MALZEME		✓
DOLAPLARI		✓
KAĞIT DOLAPLARI		✓
ÖĞRETMEN DOLABI	✓	
PANOLAR	✓	
KİTAPLIK		✓
TABURE		✓
ŞÖVALE		✓
WİFİ	✓	
BİLGİSAYAR		✓
MODEL SEHPASI		✓
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER		✓
TESİSAT		✓

Şekil 33: Atatürk Ortaokulu Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

Ağrı'nın Patnos ilçesinde bulunan Atatürk Ortaokulunda Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %33' mevcut iken % 67'sinin olmadığı görülmektedir. Dersin atölye ortamında değil bütün dersler için ortak kullanılan sınıf ortamında işlenildiği gözlemlenmektedir. Dersin işlendiği sınıf ortamı ise birçok uygulamalı alanı içerisinde barındıran Görsel Sanatlar dersi için öğrencilerin özgün ve rahat çalışabilecekleri bir ortam değildir. Mevcut sınıf ortamı Görsel Sanatlar dersi için donanımsal ve mekânsal sorunları içerisinde barındırmaktadır.

Çizim masaları ve bireysel oturma alanı sağlayan tabureler yerine ortak kullanım sağlayan sıraların olması öğrencilere uygulama aşamasında zorluklar çıkaracaktır. Bu durum ise öğrencinin ders içerisinde bireysel olarak çalışma alanını engelleyecek ve ğrenci ortamda sınırlanmış olacaktır. Sınıf içerisinde malzeme ve ğrenci dolaplarının olmaması öğrencilerin malzemelerini taşımalarına sebep olmakla birlikte malzemelerini unutan öğrencilerin dersin gerektiği gibi işlenmesine engel olacaktır. Sınıf içerisinde havalandırma olarak camlar kullanılmakta olup camların daha güvenilir hale getirilebilmesi için üstten ve alttan açılabilir güvenli camlara çevrilmesi sınıf içerisindeki güvenliği arttırabileceği düşünmektedir. Sınıf içerisinde etkileşimli tahta ve wifi olması ğretmen ve öğrencinin ders içerisinde bilgiye ulaşmasında kolaylık sağlamış olup, ders içerisinde yapılacak ve paylaşılacak etkinlikleri teknolojiyle birleştirme şansı oluşturmuştur.

Etkileşimli tahtanın yanı sıra bilgisayar donanımının da bulunması yapılacak etkinliklerde ve konularda ğretmen ve öğrencilere fayda sağlayacağı düşünmektedir. Sınıf içerisinde bulunan pano ortak derslerle birlikte kullanıldığı için Görsel Sanatlar dersi içerisinde yapılan çalışmaları sergilemek için yetersiz kalmaktadır. Ele alınan okul içerisindeki Görsel Sanatlar dersinin işlendiği sınıf tüm derslerin işlendiği bir sınıf olduğu için içerisinde su tesisatının olmaması öğrencilere

malzeme ve kişisel temizliği için lavabolara yönlendirmek hem güvenlik problemleri oluşturmakta hem de uygulamalar için zaman kaybına sebep olmaktadır.

Tüm dersler için ortak kullanılan bir sınıfta öğretmen dolabı, öğretmen masası ve koltuğu bulunması öğretmenlerin o sınıfa kendileri ait hissetmelerine yetmeyecektir. Öğretmenin sınıf içerisinde kendisine ve alanına ayrılmış bir atölyede verdiği ders eğitimi ile ortak sınıfta vereceği dersin aynı sonuçları olmayacağı düşünülmektedir. Öğrencilerde kalıcı öğrenme sağlayabilmek için mekânın ne kadar önemi varsa öğretmenler için de aynı derecede öğrencilere kalıcı öğrenmeyi aktarabilmekte dersini verdiği ortamın önemli olduğu düşünülmektedir.

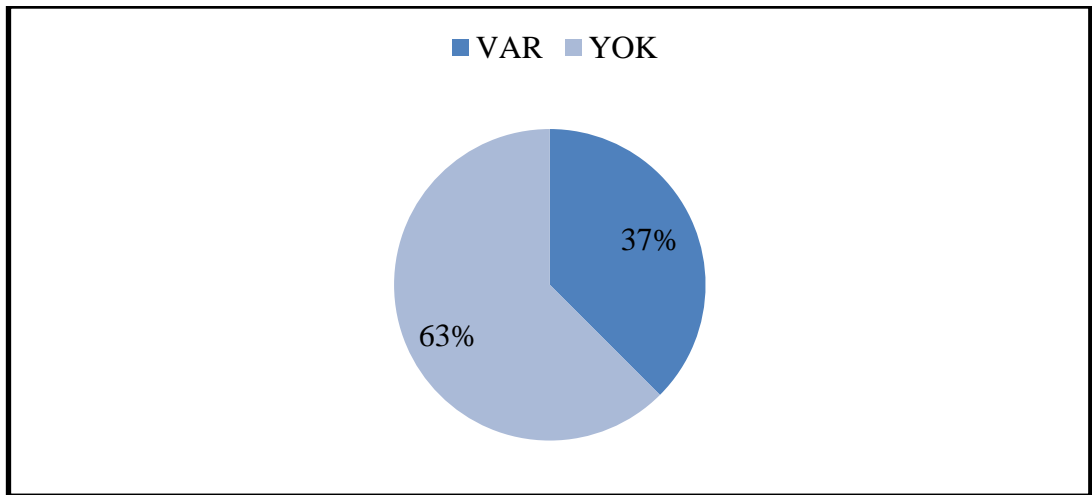

Şekil 34: Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi Boyabat/SİNOP

Tablo 3: Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi / Boyabat/SİNOP

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	

ZEMİN		✓
ÇİZİM MASALARI		✓
GRUP MASALARI		✓
ETKİLEŞİMLİ TAHTA	✓	
PROJEKSİYON	✓	
İŞIKLI MASA		✓
ÖĞRENCİ DOLAPLARI		✓
MALZEME		✓
DOLAPLARI		✓
KAĞIT DOLAPLARI		✓
ÖĞRETMEN DOLABI	✓	
PANOLAR	✓	
KİTAPLIK		✓
TABURE		✓
ŞÖVALE		✓
WİFİ	✓	
BİLGİSAYAR		✓
MODEL SEHPASI		✓
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER		✓
TESİSAT		✓

Şekil 35: Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

Sinop'un Boyabat ilçesinde bulunan Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %37'si mevcut iken % 63'ünün olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesi için derse giren öğretmenden alınan bilgilere göre daha önceden tüm dersler için kullanılan bir sınıf ortamının Görsel Sanatlar dersi için kullanıldığı bilgisi edinilmiştir. Tüm derslerin kullanımından sıyrılıp sadece Görsel Sanatlar dersine verilen mekâna bakıldığında atölye ortamına dönüşebilmesi için birçok mekânsal ve donanımsal eksiklikler göze çarpmaktadır. Sınıf ortamı içerisinde ortak kullanım sağlayan sıralar öğrencilere uygulama içerisinde farklı sorunlar oluşturacaktır ve öğrencilerin özgürce hareket etmelerini kısıtlayacaktır. Grup çalışmaları için öğretmenin sıraları birleştirmesi ise donanımsal olarak yetersiz kalmaktadır bunun yerine grup çalışma masalarının kullanılması öğrencilere uygulamalarda kolaylık sağlayıp, grup çalışmalarında birlikteliği kolaylaştıracaktır.

Sınıf içerisinde bulunan dolap öğretmen ve öğrenciler için yetersiz bulunmaktadır. Öğrenciler için kişisel ve malzeme dolaplarının olmaması ders içerisinde malzeme konusunda öğretmen ve öğrenciyi farklı sebeplerden sıkıntıya sokmaktadır. Ortaöğretim görsel sanatlar programı içerisinde verilen renkli çalışmalardan akrilik boya çalışmaları için sınıf içerisinde şövalelerin olmaması bunun yerine sıraların kullanılması öğrenciyi uygulamada zorluğa sokmaktadır. Sınıf ortamını taşıyan Görsel Sanatlar dersi mekânında ise derse ait materyallerin bulunmaması öğrencileri mekâna karşı güdülememekte ve bu derse olan hazır bulunuşluklarını etkilemektedir. Ele alınan sınıf içerisinde etkileşimli tahta ve internet bulunması öğrenci ve öğretmen için kolaylık sağlarken sınıf içerisinde bilgisayar ve projeksiyon donanımlarının bulunması eğitimde teknolojiyi kullanmada verimliliği sağlayacaktır. Sınıf ortamının Görsel Sanatlar dersine ait olması sınıf ortamını atölye ortamına çevirmekte kolaylık

sağlayabileceği düşünülmekte ve daha verimli bir atölye oluşturabilmek için daha büyük bir mekân seçilmesi gerektiği düşünülmektedir.

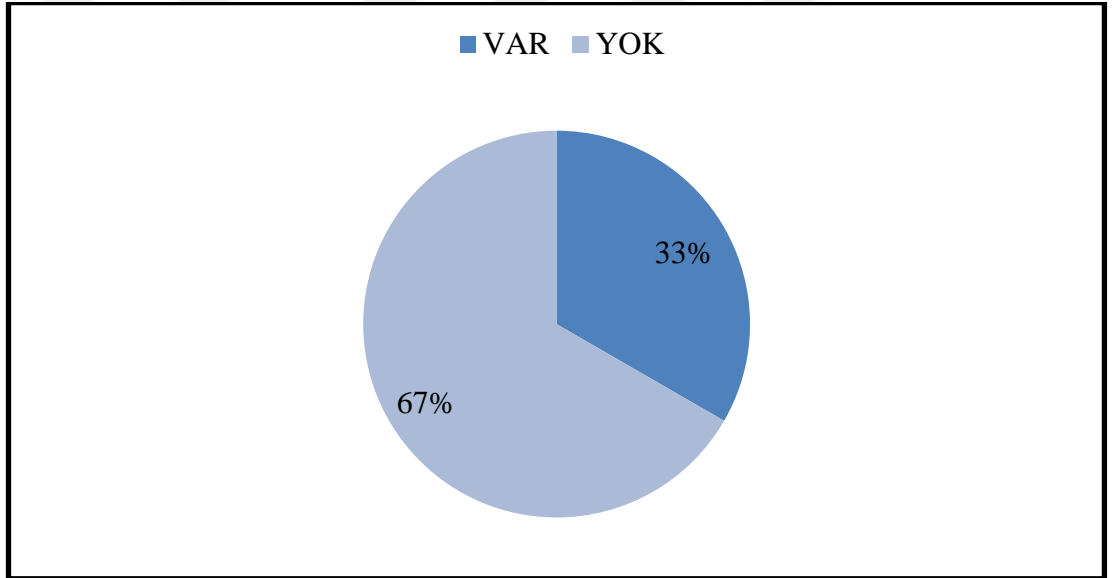

Şekil 36: Cemil Meriç Ortaokulu Merkez/AĞRI

Tablo 4: Cemil Meriç Ortaokulu Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi / Merkez/AĞRI

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	
ZEMİN		✓
ÇİZİM MASALARI		✓
GRUP MASALARI		✓
ETKİLEŞİMLİ TAHTA	✓	
PROJEKSİYON	✓	
İŞIKLI MASA		✓
ÖĞRENCİ DOLAPLARI		✓
MALZEME		✓
DOLAPLARI		✓
KAĞIT DOLAPLARI		✓
ÖĞRETMEN DOLABI		✓

PANOLAR	✓	
KİTAPLIK		✓
TABURE		✓
ŞÖVALE		✓
WİFİ	✓	
BİLGİSAYAR		✓
MODEL SEHPASI		✓
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER		✓
TESİSAT		✓

Şekil 37: Cemil Meriç Ortaokulu Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

Ağrının Merkezinde bulunan Cemil Meriç Ortaokulunda Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %33'ü mevcut iken %67'sinin olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesine bakıldığında Türkiye'de birçok okulumuzda Görsel Sanatlar dersi için yaşadığımız mekân problemini görülmektedir. Görsel sanatlar dersinin tüm dersler için ortak olarak kullanılan bir sınıfta işlendiği gözlemlenmektedir. Havalandırma olarak

camların kullanıldığı gözlemlenmiş olup, camları öğrenciler için daha güvenli hale getirmekte yukarıdan ve aşağıdan açılan güvenli camların kullanılmasının fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Atölyesi olmayıp sınıf ortamı içerisinde Görsel Sanatlar dersinin işlendiği tüm derslerde çizim masası yerine sıraların kullanılması öğrencilerde bireysel çalışma ve gelişimi kısıtlayacağı düşünülmektedir.

Projeksiyon, wifi ve etkileşimli tahtanın sınıf içerisinde olması öğrencilere hem konu içerisinde hem de uygulamalarda kolaylık sağlayacağı gibi bilgisayar donanımının da sınıf içerisinde bulunması öğrencilere konu işlerken birden fazla duyu organına hitap etmekte kolaylık sağlayıp kalıcı öğrenmeler oluşturulabileceği düşünülmektedir.

Ders içerisinde yapılacak olan renkli çalışmalar için şövale donanımının olmaması konu kazanımının öğrencilere gerektiği gibi aktarılamamasına sebebiyet vermektedir. Ele alınan sınıf ortamı içerisinde su tesisatının olmaması da yukarıda benzer bulgular örneğinde verilen sınıf içerisinde işlenen Görsel Sanatlar dersinde yaşanabilecek problemlerden biridir. Görsel Sanatlar dersine ait olmayan, derse ait materyal ve donanımların bulunmadığı bir mekân öğrenciler için ilgi çekici olmayacak, derse olan ilgisizlikleri dersin gerektiği gibi işlenememesinden artacaktır.

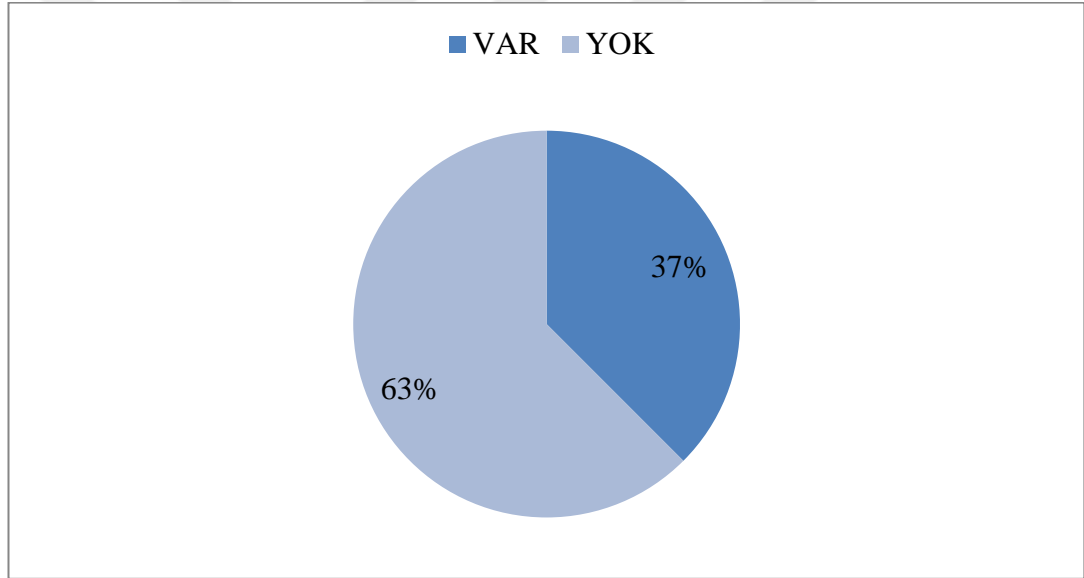

Şekil 38: Altınordu Anadolu Lisesi Altınordu/ORDU

Tablo 5: Altınordu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi / Altınordu/ORDU

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	
ZEMİN		✓
ÇİZİM MASALARI		✓
GRUP MASALARI	✓	
ETKİLEŞİMLİ TAHTA	✓	
PROJEKSİYON		✓
İŞIKLI MASA		✓
ÖĞRENCİ DOLAPLARI		✓
MALZEME		✓
DOLAPLARI		✓
KAĞIT DOLAPLARI		✓
ÖĞRETMEN DOLABI		✓

PANOLAR		✓
KİTAPLIK		✓
TABURE	✓	
ŞÖVALE	✓	
WİFİ	✓	
BİLGİSAYAR		✓
MODEL SEHPASI		✓
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER		✓
TESİSAT		✓

Şekil 39: Altınordu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

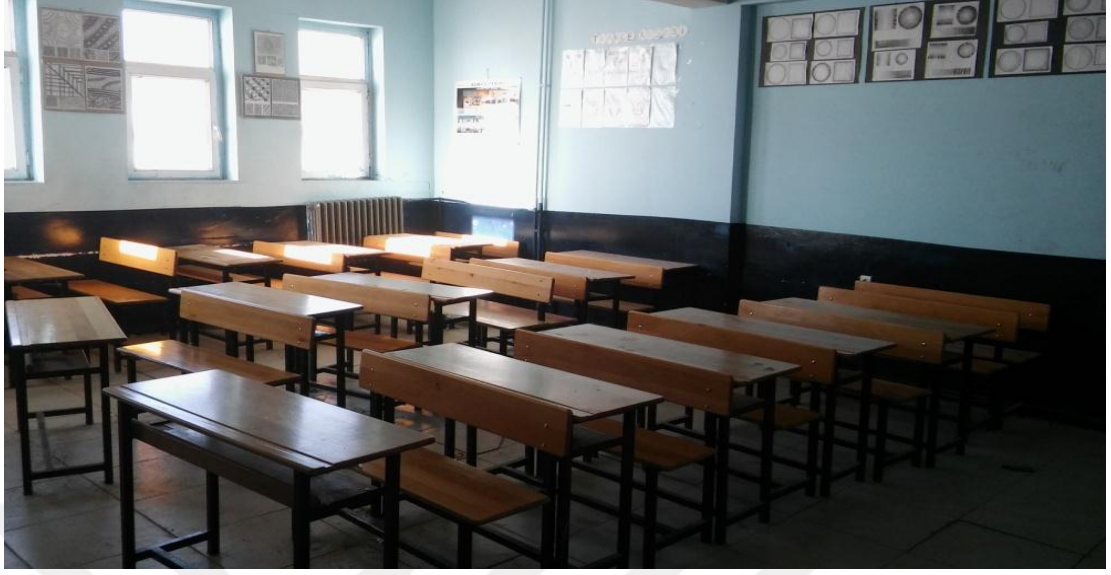
Ordu'nun Altınordu ilçesinde bulunan Altınordu Anadolu Lisesinde Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %37'si mevcut iken % 63'ünün olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesine bakıldığında Görsel Sanatlar dersi için ayrı bir mekân ayrıldığı gözlemlenmekte olup yine de birçok uygulamayı içerisinde barındıran Görsel Sanatlar dersi için mekânsal

ve donanımsal problemleri içerisinde barındıran bir örnek bulgu olduğu görülmektedir. Atölye içerisinde Görsel Sanatlar programı içerisinde geçen renkli çalışmalar konusu ele alınıp şövalelerle bir atölye ortamı oluşturulmuş olup geriye kalan kazanım ve alanlar için gerekli ortam ve donanım sağlanamamıştır.

Mekân sınıf ortamından sıyrılıp okul ortamı içerisinde öğrencilerin uygulama içerisinde kendilerini rahat hissedecekleri ayrı bir ortam elde edilmeye çalışılmış olmasına rağmen birçok donanımsal ve mekânsal eksiklikler gözlemlenmektedir. Atölye içerisinde bireysel çalışmalar için çizim masalarının olmaması öğrencilerde bireysel çalışma disiplinini sağlamakta sorunlar çıkarabileceği düşünülmektedir. Ele alınan atölye içerisinde ortak çalışma için kullanılan masalar yetersiz olduğu düşünülmekte onların yerine boyutları ortaöğretim öğrencilerine daha uygun olan grup çalışma masalarının seçilmesinin daha doğru olacağı düşünülmektedir.

Atölye içerisinde öğretmen ve öğrencilere ayrılmış dolapların olmaması kişisel ve ortak kullanılan malzemelerin temini konusunda sıkıntı oluşturmaktadır. Mekân içerisinde sanat kitaplığının olmaması öğrencilerin derse olan merakını gidermekte ve ders içeriğiyle ilgili alanları tanınması ve araştırmasında eksik kalmaktadır. Renkli çalışmalara ağırlık verilen bir atölye kurulmasına rağmen atölye içerisinde su tesisatının olmaması atölye içerisinde yapılacak birçok çalışmada zorluklara sebep olacaktır.

Mekân içerisinde eğitim teknolojilerinin donanımlarından olan etkileşimli tahta ve wifi bulunması öğretmen ve öğrencilere kolaylık sağlarken mekan içerisinde eğitim teknolojileri donanımlarından olan projeksiyon, bilgisayar gibi donanımlarında olmasının derse katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

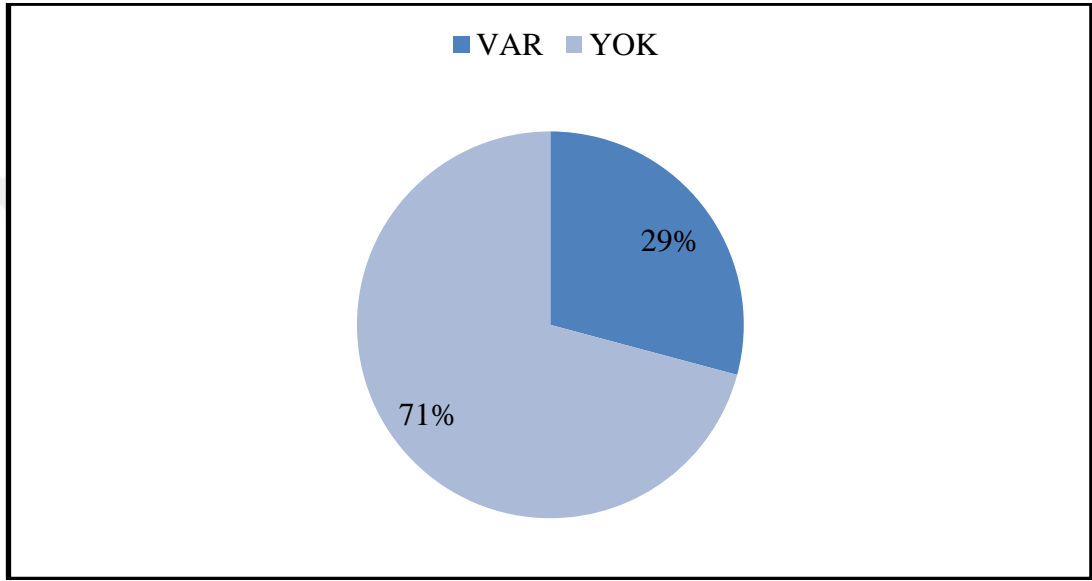

Şekil 40: Yunus Emre Ortaokulu Başkale/VAN

Tablo 6: Yunus Emre Ortaokulu Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi / Başkale/VAN

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	
ZEMİN		✓
ÇİZİM MASALARI		✓
GRUP MASALARI		✓
ETKİLEŞİMLİ TAHTA	✓	
PROJEKSİYON		✓
İŞIKLI MASA		✓
ÖĞRENCİ DOLAPLARI		✓
MALZEME		✓
DOLAPLARI		✓
KAĞIT DOLAPLARI		✓
ÖĞRETMEN DOLABI	✓	
PANOLAR		✓
KİTAPLIK		✓
TABURE		✓
ŞÖVALE		✓
WİFİ	✓	

BİLGİSAYAR		✓
MODEL SEHPASI		✓
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER		✓
TESİSAT		✓

Şekil 41: Yunus Emre Ortaokulu Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

Van'ın Başkale ilçesinde bulunan Yunus Emre Ortaokulunda Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %29'u mevcut iken %71'inin olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesine bakıldığında tekrar tüm dersler için ortak kullanılan bir sınıf ortamı görmekteyiz. Sınıf düzeni içerisinde uygulamalara uygun oturma planının U veya O şeklinde oluşmaması ders içerisinde öğretmenin derse olan hâkimiyetini ve uygulamalar içerisinde öğrencilere ilgisini etkilemektedir. Sınıf içerisinde kullanılan sıraların ders içerisinde yapılacak uygulamalar için uygun olmaması öğrencileri yapılan uygulamalarda olumsuz etkileyeceği düşünülmektedir. Renkli resim çalışmaları için mekân içerisinde şövalelerin bulunmaması konunun gerektiği gibi işlenememesine

sebepe vermektedir. Zemin yapısının ders içi yapılacak etkinlikler için uygun olmaması uygulamada kullanılan kimyasal boyların zemin izerinde kalıcı leke bırakabileceği düşünülmektedir.

Mekân içerisinde Görsel Sanatlar dersi içerisinde yapılan çalışmaların duvarlara asılması öğrenciler için ilgi çekici olsa da bu sergilemenin bir sergi panosu izerinde yapılması mekân içerisinde düzen oluşturacaktır. Ele alınan mekânın ise tüm dersler için kullanılan bir mekân olması Görsel Sanatlar dersinde yapılan etkinliklerin birçoğunun sergilenememesine sebep olabileceği düşünülmektedir.

Ele alınan mekân içerisinde Görsel Sanatlar dersi programı içerisinde geçen desen konusunu daha verimli hale getirebilme açısında model sehpaı donanımı atölye içerisinde kullanılmasının konunun kazanımlarına ulaşılmasında fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

şekil 42: Özel Asfen Okulları Esenyurt/İSTANBUL

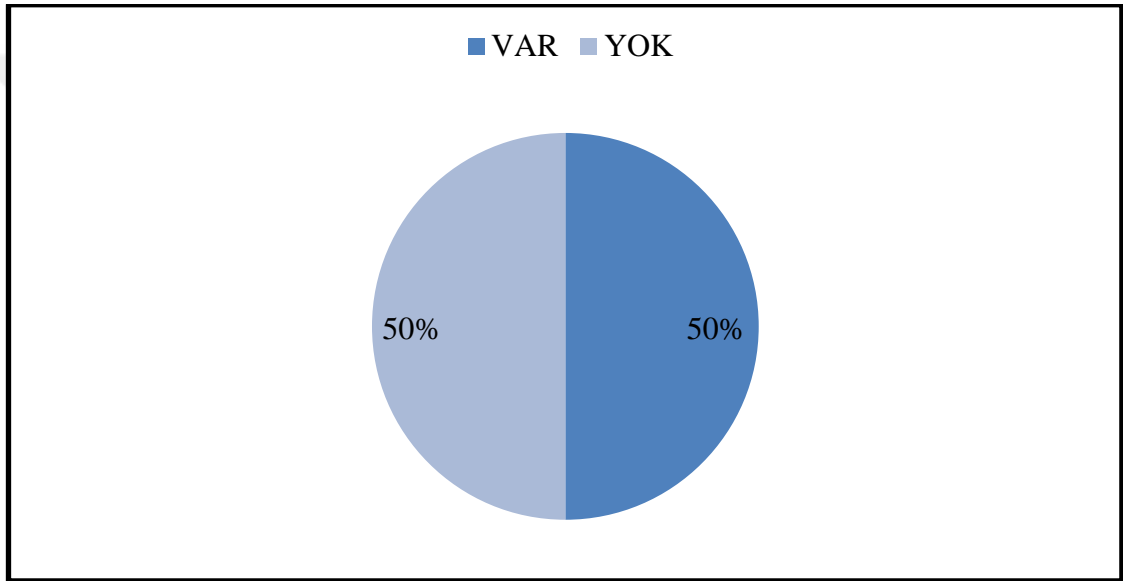

Şekil 43: Özel Asfen Okulları Esenyurt/İSTANBUL

Tablo 7: Özel Asfen Okulları Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi / Esenyurt/İSTANBUL

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	
ZEMİN	✓	
ÇİZİM MASALARI		✓
GRUP MASALARI	✓	
ETKİLEŞİMLİ TAHTA		✓
PROJEKSİYON		✓
İŞIKLI MASA		✓
ÖĞRENCİ DOLAPLARI		✓
MALZEME	✓	
DOLAPLARI		
KAĞIT DOLAPLARI	✓	
ÖĞRETMEN DOLABI		✓
PANOLAR		✓
KİTAPLIK		✓

TABURE	✓	
ŞÖVALE		✓
WIFI	✓	
BİLGİSAYAR	✓	
MODEL SEHPASI		✓
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER	✓	
TESİSAT		✓

Şekil 44: Özel Asfen Okulları Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

İstanbul'un Esenyurt ilçesinde bulunan Özel Asfen Okullarında Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %50'si mevcut iken %50'sinin olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesine bakıldığında atölyenin diğer bulunan atölye bulgularına göre daha iyi olduğu görülse de atölye içerisinde mekânsal ve donanımsal problemlerden söz etmek mümkün.

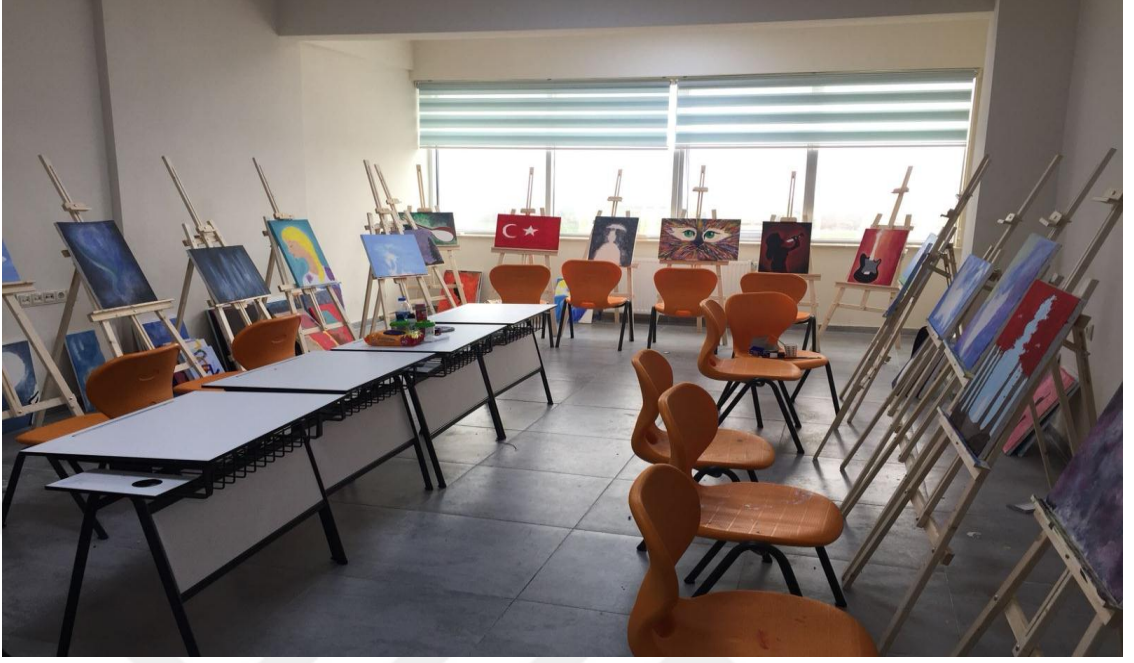
Atölye mekânı farklı uygulamalarda öğrencilerin rahatlıkla hareket edebilmesi için çok geniş bir alana sahip değildir. Atölye içerisinde bulunan görsel materyaller

öğrenciyi derse çekip öğrencide derse karşı ilgi ve merak hissi uyandıracaktır. Bu yönden ele alınan atölye bulgusu eksikleri olsa da materyal ve görsel açıdan öğrenciyi derse çekebilecek yapıdadır.

Özel bir okul olan Asfen Okullarında Görsel Sanatlar dersi için ayrılmış ayrı bir mekânın olması ders içerisindeki uygulamalarda öğrenci ve öğretmene kolaylık sağlamaktadır. Atölye içerisinde kullanılan bireysel tabureler öğrencilerin atölye içerisinde bireysel hareket edebilmelerini sağlamaktadır. Bireysel çalışma alanlarında kullanılan duvara monteli çalışma masaları öğrenciyi kısıtlamakla birlikte masa alanını daraltmaktadır. Bu masalar yerine öğrencilerin bireysel çalışabilecekleri açılı ayarlanabilir çizim masaları tercih edilebilir. Ele alınan atölye içerisinde grup çalışması için ayrılmış ortada bulunan grup masasının öğrencilerin grup çalışmaları için yetersiz olduğu düşünülmektedir.

Atölye içerisinde öğrencilerin malzemelerini muhafaza edebilecekleri dolapların olması atölye içerisindeki uygulamalarda kolaylık sağlamaktadır. Öğrencilerin kişisel malzemelerini barındırabileceği dolapların olmaması kişisel çalışmalarını atölyeye ders sonunda götürüp ders için geri getirmelerine sebep vermektedir. Böyle bir durum ise öğrencilerin çalışmalarının zarar görmesine yol açabilmektedir. Atölye içerisinde yapılan çalışmaların duvar ve pencerelere yapıştırılmasındansa bir pano altında düzenli bir hale getirilmesi görsel açıdan atölyede düzen sağlamada yarar sağlayacağı düşünülmektedir. Atölye içerisinde güvenli cam sistemi kullanılarak atölyenin havalandırılması atölye içerisinde güvenlik önlemi alınmasını sağlamıştır.

Ele alınan atölye içerisinde kullanılan eğitim teknolojisi donanımlarından bilgisayar donanımının dışında farklı donanımların atölye içerisinde kullanılması öğrencilerin farklı duyuşsal alanlarına etki edip kalıcı öğrenmelerinde olumlu etkisi olabileceği düşünülmektedir.

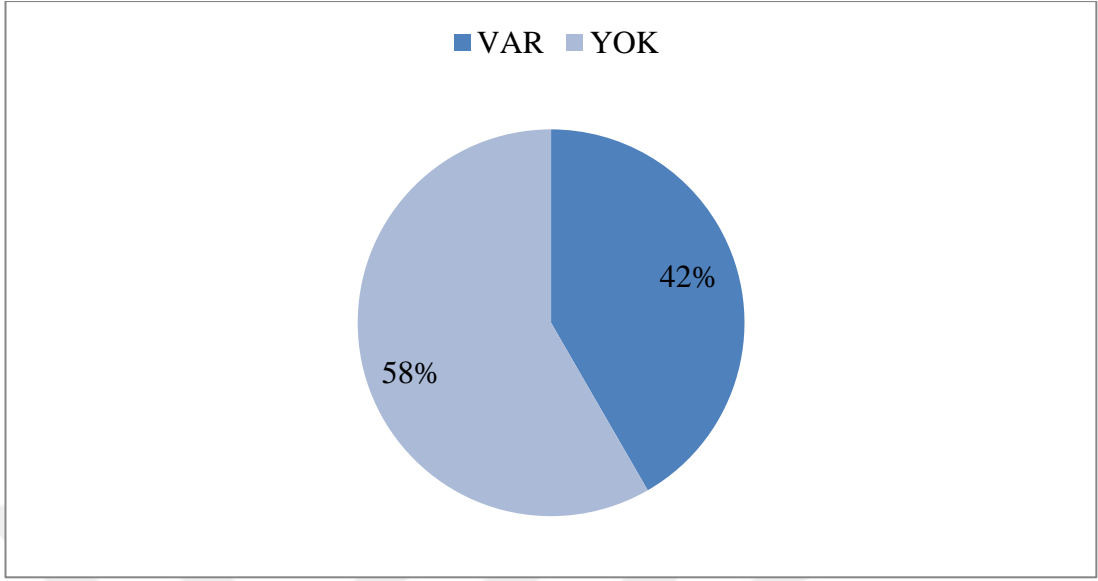
Şekil 45: Özel Kutlubey Koleji Merzifon/AMASYA

Şekil 46: Özel Kutlubey Koleji Merzifon/AMASYA

Tablo 8: Özel Kutlubey Koleji Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi / Merzifon/AMASYA

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	
ZEMİN		✓
ÇİZİM MASALARI	✓	
GRUP MASALARI		✓
ETKİLEŞİMLİ TAHTA		✓
PROJEKSİYON		✓
İŞIKLI MASA		✓
ÖĞRENCİ DOLAPLARI		✓
MALZEME		✓
DOLAPLARI		✓
KAĞIT DOLAPLARI		✓
ÖĞRETMEN DOLABI	✓	
PANOLAR		✓
KİTAPLIK		✓
TABURE	✓	
ŞÖVALE	✓	
WİFİ	✓	
BİLGİSAYAR		✓
MODEL SEHPASI		✓
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER	✓	
TESİSAT		✓

Şekil 47: Özel Kutlubey Koleji Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

Amasya'nın Merzifon ilçesinde bulunan Özel Kutlubey Kolejinde Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %42'si mevcut iken % 58'inin olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesine bakıldığında Görsel Sanatlar dersi için okul içerisinde ayrılmış 2 ayrı mekân görülmektedir.

Mekânlar içerisinde havalandırma sistemi güvenli cam sistemiyle yapılmış olup atölyenin güvenlik önlemi alındığı gözlemlenmiştir. Atölye içerisinde öğrencilerin bireysel çalışabilmelerine imkân sağlayacak eğimli çizim masaları kullanılmıştır. Bireysel çalışma alanına ağırlık verildiği kadar ders içerisinde yapılacak grup çalışmalarında ihtiyaç olan grup masalarının da temin edilmesi dersin verimliliğine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ele alınan atölyeler içerisinde eğitim teknolojisi donanımlarından olan bilgisayar, projeksiyon, wifi gibi donanımların mekân içerisindeki sabit kullanımı ve sürekli kullanılabilirliği derse ve ders kazanımlarına olumlu yönde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Uygulamalar için ayrılmış 2 farklı atölyelerin uygulamalarda öğrencilerin rahat hareket edebilmeleri için alan genişliği olarak yetersiz oldukları gözlemlenmiştir. Atölyeler içerisinde ise öğrenci ve malzeme dolaplarının olmadığı gözlemlenmiştir. Atölyeler içerisinde kullanılacak malzeme ve öğrenci dolaplarının dersin sürekliliğini arttıracığı düşünülmektedir. Görsel Sanatlar ders programı içerisinde geçen renkli resim çalışmaları ele alınarak oluşturulan atölye içerisinde ise şövale donanımlarının kullanılması konu ve hedef kazanımlarına ulaşmakta kolaylık sağladığı gözlemlenmiştir. Ele alınan renkli resim çalışması yapılan atölye de bu çalışmaların yapım ve sonlandırma aşamasında kullanılacak olan su tesisatının atölye içerisinde bulunmadığı gözlemlenmiştir. Atölye içerisine yapılacak su tesisatı ders içerisinde yapılacak uygulama ve sonrasında öğretmene ve öğrenciye birçok kolaylık sağlayacaktır.

Atölyeler içerisinde yapılan uygulamalar sonucu birçok atık malzeme birikmektedir. Bu atık malzemelerin geri dönüşülebilirliğini ve malzemelerin değerlendirilmesi için atölyeler içerisinde atık kutularının oluşturulmasının öğrencilerde olumlu bir kazanım oluşturacağını göstermektedir. Ülkemizden elde edilen özel ve devlet örnekli atölye bulgu örneklerinde atık kutularına rastlanmamıştır. Bu atölyeler içerisinde atık kutularının kullanılmasının öğrenciler de farkındalık oluşturabileceği düşünülmektedir.

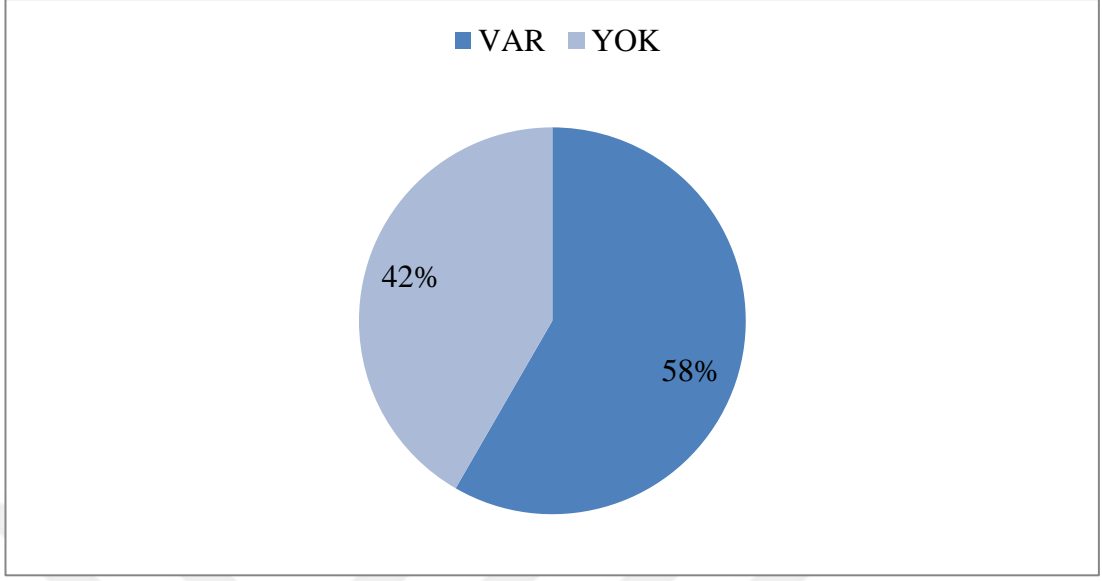
Şekil 48: Cumhuriyet Ortaokulu Vezirköprü/SAMSUN

Şekil 49: Cumhuriyet Ortaokulu Vezirköprü/SAMSUN

Tablo 9: Cumhuriyet Ortaokulu Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi /
Vezirköprü/SAMSUN

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	
ZEMİN	✓	
ÇİZİM MASALARI		✓
GRUP MASALARI	✓	
ETKİLEŞİMLİ TAHTA	✓	
PROJEKSİYON	✓	
İŞIKLI MASA		✓
ÖĞRENCİ DOLAPLARI		✓
MALZEME	✓	
DOLAPLARI		
KAĞIT DOLAPLARI	✓	
ÖĞRETMEN DOLABI	✓	
PANOLAR		✓
KİTAPLIK		✓
TABURE	✓	
ŞÖVALE		✓
WİFİ	✓	
BİLGİSAYAR		✓
MODEL SEHPASI		✓
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER		✓
TESİSAT	✓	

Şekil 50: Cumhuriyet Ortaokulu Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği Samsun'un Vezirköprü ilçesinde bulunan Cumhuriyet Ortaokulu Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %58'i mevcut iken % 42'sinin olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesine bakıldığında okul içerisinde Görsel Sanatlar dersi için ayrılmış bir atölye olduğu gözlemlenmiştir.

Atölye içerisinde grup çalışma masaları kullanılarak öğrencilerin bireysel çalışmaları kısıtlanmıştır. Atölye içerisinde eğimli çizim masalarının kullanılması öğrencilerin bireysel çalışma becerilerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Atölye içerisinde su tesisatının olması ders içerisinde yapılan uygulamalarda uygulama sırasında ve sonrasındaki temizlik aşamalarında ve hazırlıklarında kolaylık sağlamış aynı zamanda öğrencilerin atölye dışarısına çıkmasına fırsat vermeden öğretmenin kontrolü içerisinde olmasına fırsat tanımıştır. Atölye içerisinde birçok malzeme dolaplarının olması atölye içerisinde yapılacak uygulamalarda kullanılacak malzemelerin muhafaza edilmesini kolaylaştırmıştır.

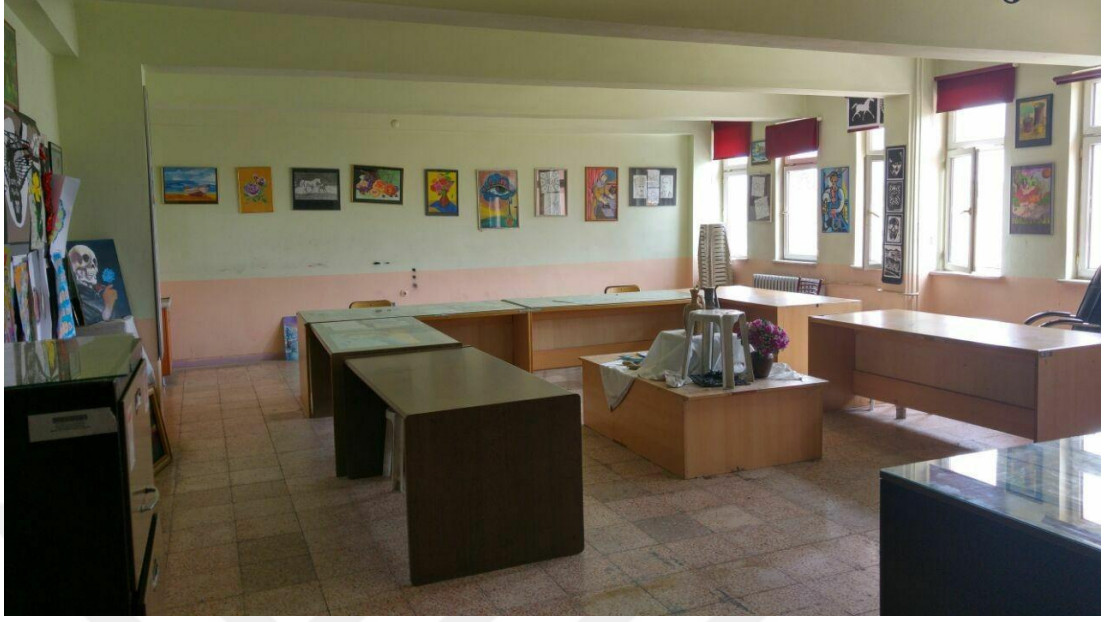
Atölye içerisinde havalandırmanın camlardan yapıldığı gözlemlenmiş olup atölye içerisindeki camların yukarıdan veya aşağıdan açılan güvenli camlardan yapılmasının güvenlik önlemi açısından önem taşıyacağı düşünülmektedir.

Atölye içerisinde eğitim teknolojilerinin donanımlarından olan etkileşimli tahta, projeksiyon, wifi gibi donanımların bulunduğu gözlemlenmiş olup, atölye içerisinde bilgisayar donanımının da sabit ve sürekli kullanımı ders içeriklerinde ve uygulamalarında öğrenci ve öğretmene kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir.

Atölye içerisinde birçok malzeme dolabı varken ders içeriğiyle ilgili materyal eksikliği olduğu gözlemlenmiştir. Atölye içerisinde materyallerin çoğaltılması öğrenciler için dersin çekici ve merak uyandırıcı hale gelmesinde etkili olacağı düşünülmüştür.

Şekil 51: Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar Atölyesi (Eski hali)
Boyabat/ SİNOP

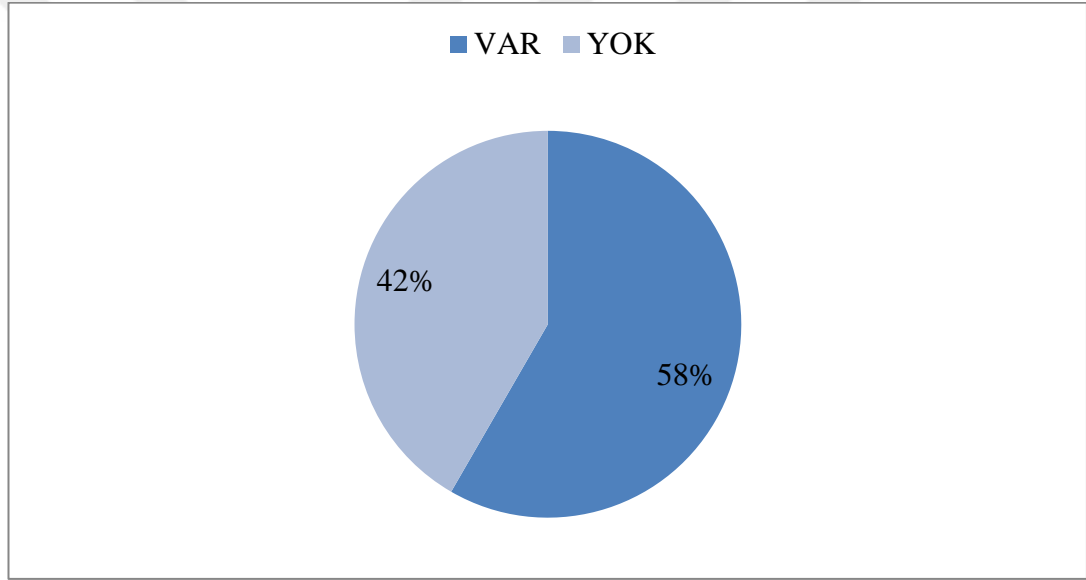

Şekil 52: Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar Atölyesi (Eski hali)
Boyabat/ SİNOP

Tablo 10: Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi
/ Boyabat/SİNOP

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	
ZEMİN		✓
ÇİZİM MASALARI		✓
GRUP MASALARI	✓	
ETKİLEŞİMLİ TAHTA	✓	
PROJEKSİYON	✓	
İŞIKLI MASA		✓
ÖĞRENCİ DOLAPLARI		✓
MALZEME		✓
DOLAPLARI		✓
KAĞIT DOLAPLARI		✓
ÖĞRETMEN DOLABI	✓	
PANOLAR	✓	

KİTAPLIK		✓
TABURE	✓	
ŞÖVALE	✓	
WİFİ	✓	
BİLGİSAYAR		✓
MODEL SEHPASI	✓	
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER		✓
TESİSAT	✓	

Şekil 53: Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

Sinop'un Boyabat ilçesinde bulunan Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %58'i mevcut iken % 42'sinin olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesine bakıldığında okul içerisinde Görsel Sanatlar dersi için ayrılmış bir atölye olduğunu görmekteyiz.

Okul içerisinde ders için ayrılan özel bir alanın olması ders içerisinde yapılacak olan uygulamalarda kolaylık sağlamış olsa da atölye içerisinde donanımsal mekânsal eksiklikler göze çarpmaktadır. Ele alınan atölye rengi öğrenciler için karamsar ve uygun bir renk olmamasıyla birlikte atölye içerisinde kimyasallara dayanıklı zemin kaplaması kullanılmaması yapılan etkinliklerde kimyasalların zemine etkisinin olumsuz olmasına sebep vermektedir. Atölye içerisinde grup çalışmaları için kullanılan grup masaları amacını karşılamakta yetersiz kalmakta olup atölye içerisinde grup masalarının dışında öğrencilerin bireysel çalışmalar yapabilmeleri için çizim masaları bulunmamaktadır. Bu durum ise öğrencilerin bireysel ve özgür bir şekilde çalışma alanlarını sınırlamaktadır. Atölye içerisinde havalandırmanın pencerelerden yapıldığı görülmektedir. Atölye içerisinde pencere aracılığıyla yapılan havalandırmanın yukarıdan ve aşağıdan açılır güvenli pencerelere dönüştürülmesi atölyeyi daha güvenli hale getirilebileceği düşünülmektedir.

Eğitim teknolojisi donanımlarından olan etkileşimli tahta, wifi, projeksiyon gibi donanımların atölye içerisinde olmasının yanında atölye içerisinde bilgisayar donanımının da olması derste öğrencilerin duyuşsal ve bilişsel yönlerine çok yönlü hitapta kolaylık ve çeşitlilik sağlayacağı düşünülmektedir aynı zamanda bu donanımlar atölye içerisinde yapılacak olan uygulamalara kolaylık sağlayacaktır.

İçerisinde dağınık kısımlarda bulunan öğrenci çalışmaları gözü yorarak, mekânın genişliğini daraltmıştır. Çalışmaların atölye içerisinde yapılacak bir sergileme alanında ve panolarda sergilenmesiyle atölye içerisinde düzen sağlanabileceği düşünülmektedir.

Atölye içerisinde model sehpa'sı olması ortaöğretim ders programında geçen desen konusunun işlenmesinde kolaylık sağlamaktadır. Masalar üzerinde bulunan camlar öğrenciler için güvenlik tehlikesi oluşturmakta olup masa üzerinde bu şekilde bir sergileme yapılacaksa kalın şeffaf pvc kaplamalar tercih edilmesi atölye içerisinde güvenlik önlemine fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

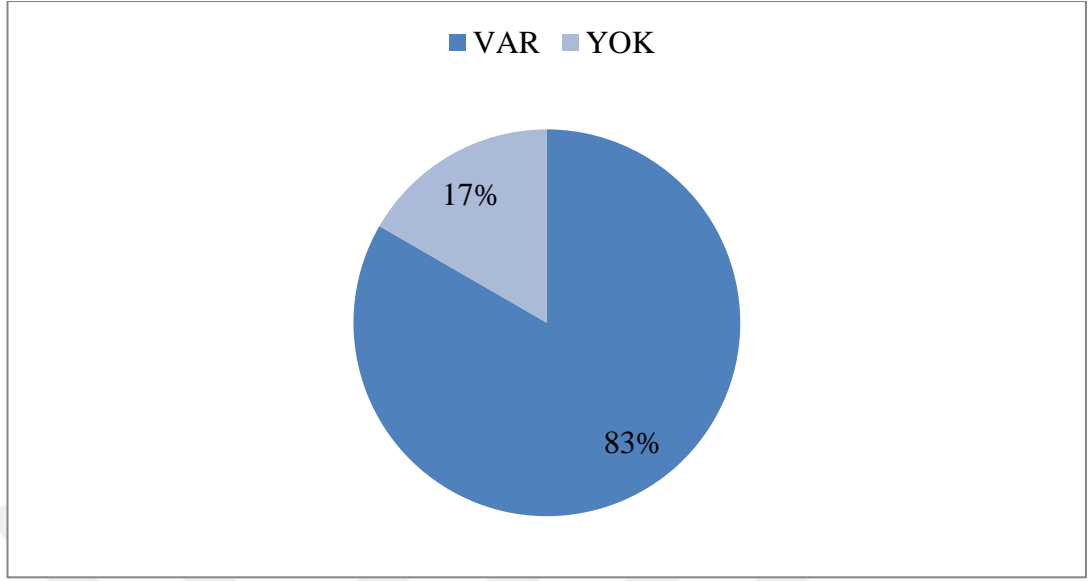
Şekil 54: Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar Atölyesi (Yeni halı)
Boyabat/ SİNOP

Şekil 55: Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar Atölyesi (Yeni halı)
Boyabat/ SİNOP

Tablo 11: Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi
/ Boyabat/SİNOP

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	
ZEMİN		✓
ÇİZİM MASALARI		✓
GRUP MASALARI	✓	
ETKİLEŞİMLİ TAHTA	✓	
PROJEKSİYON	✓	
IŞIKLI MASA	✓	
ÖĞRENCİ DOLAPLARI		✓
MALZEME	✓	
DOLAPLARI		
KAĞIT DOLAPLARI	✓	
ÖĞRETMEN DOLABI	✓	
PANOLAR	✓	
KİTAPLIK	✓	
TABURE	✓	
ŞÖVALE	✓	
WİFİ	✓	
BİLGİSAYAR	✓	
MODEL SEHPASI	✓	
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER	✓	
TESİSAT	✓	

Şekil 56: Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

Sinop'un Boyabat ilçesinde bulunan Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar dersi yenilenen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin oranının %58 mevcut durumundan %83'e kadar yükseldiği görülmekte olup eksik kalan %42'lik donanım yüzdesinin %17'ye kadar düştüğü görülmektedir. Sinop'un Boyabat ilçesinde bulunan Şehit Ersoy Gürsu Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar dersi yenilenen mekân incelemesine bakıldığında %83'lük ilerlemenin atölyeye birçok açıdan doygunluk katsa da %17'lik kısım mekânsal ve donanımsal problemlerin devam etmesine sebeptir.

Görselleri verilen atölyenin yenilenmiş halinde kullanılan duvar rengi öğrenciler için ferahlatıcı bir etki oluşturmuştur. Atölye içerisindeki donanımlar renklendirilerek öğrenciler için dikkat çekici hale getirilmiştir. Masalar üzerindeki camlar kaldırılarak öğrenciler için güvenlik tehlikesi ortadan kaldırılmıştır. Masalar üzerine yazılan ders içeriğiyle ilgili terimler, duvarlara yapılan ressamların resimleri öğrencilerde dikkat çekici olmuş ve merak uyandırmıştır. Atölye içerisine şövale ortamı oluşturularak

ders programı içerisinde geçen renkli çalışmalar uygulamaları için uygun alan sağlanmaya çalışılmıştır. Atölye içerisine ışıklı masa temin edilmiş olup temin edilen ışıklı masa kurulup kaldırılabilen portatif özelliği sayesinde dolaplarda muhafaza edilerek atölye içerisinde alan işgal etmemektedir. Projeksiyon, wifi, etkileşimli tahta gibi eğitim teknolojisi donanımlarına bilgisayarda eklenerek atölye içerisindeki uygulama ve ders içeriklerinde kolaylık sağlanmaktadır. Atölye içerisinde derse ait materyaller arttırılarak atölye öğrencilerin dikkatini çekici bir hale getirilmiş materyaller öğrenme ve öğretme sürecinde öğretmene kolaylık sağlamıştır.

Atölye U düzeni oturma planına göre ayarlanarak alan genişletilmiş ve öğrencilerin şövale de çalışmaları için geniş bir alan oluşturulmuştur bu sayede daha düzenli ve kullanışlı bir atölye ortamı elde edilmiştir. Dağınık bölgelerde bulunan öğrenci çalışmaları tek bir duvarda toplanarak güncel çalışma panosu oluşturulmuş ve atölye içerisinde düzen elde edilmiştir. Atölye içerisine malzeme dolabı yaptırılmış, elde olan dolaplar öğrenci dolaplarına ve kâğıt dolaplarına çevrilmiştir. Atölye içerisine küçük bir sanat kitaplığı yapılarak öğrencileri derse karşı merak duygusuna yönlendirmek ve araştırmacı bir bilinç vermek amaçlanmıştır.

Okulun imkânlarıyla yenilenen atölyede birçok donanım boyanarak yeni hale getirilmiş olup işlevsellik ve donanım boyutunda yenilenmemiştir. Donanım boyutunda birçok eksiğe sahip olan yenilenmiş atölye, eski haline göre öğrenciler için daha çekici ve merak uyandıran bir atölye haline dönüştürülmüştür.

Bulgu örneklerinde özel okullarda görsel sanatlar dersi atölye gereçlerinin mevcutluk oranının %50 oranlarına kadar çıkabildiği görülmekteyken devlet okullarında atölye gereçlerinin mevcutluk oranının genel olarak %30 oranında kaldığı gözlemlenmiştir. Özel okulların çoğunda sanat eğitimi için atölyelerin olduğu fakat her devlet okulunda sanatlar eğitimi için atölyelerin olmadığı devlet ve özel okullar arasında imkân farklılıklarının olduğu gözlemlenmiştir.

Atölyesi olmayan devlet okullarının şekil örneklerine baktığımızda sınıf ortamının görsel sanatlar dersi için uygun bir ortam olmadığını görmekteyiz. Sınıf ortamı içerisinde görsel sanatlar dersini işlemeye çalışan öğretmenler sınıf ortamını kendi imkânlarıyla ders içi etkinliğe uygun hale getirmeye çalışmaktadırlar. Yurt içinden edinilen bulgular ülkemizde devlet ve özel okullarında sanat eğitiminin verildiği derslik ve atölyelerde mekân ve donanımsal eksikliklerimiz olduğunu bize yansıtmaktadır. Aynı zamanda özel okul ve devlet okulları arasında ise imkân farklılıklarının olduğu görülmektedir. Bulunan ve değerlendirmesi yapılan bulgular da ülkemizde bazı okullarda sanat eğitimi için ayrılmış atölyelerin olmadığı, atölyesi bulunan okullarda ise donanım ve mekân eksikliği olduğu görülmüştür.

Bu eksiklerin giderilebilmesi için okul idaresi ve Milli Eğitim Bakanlığıyla iş birliğine gidilmeli atölyesi olmayan okullarda atölye mekânları oluşturulmalı, atölyesi olan okulların ise atölye donanımları geliştirilmeli eksikler tamamlanmalı ve sanat malzemeleri için atölyelere maddi destek sağlanmalıdır.

4.2 Araştırmanın 2. Alt Problemine Yönelik Bulgular

Yurt dışından bulgular başlığı altında toplanan atölye örneklerinin görselleri incelenerek bulgular hazırlanmıştır. Yurt dışından elde edilen bulgular tablolar haline dönüştürülerek farklı yönlerden analiz edilerek yorumlanmıştır.

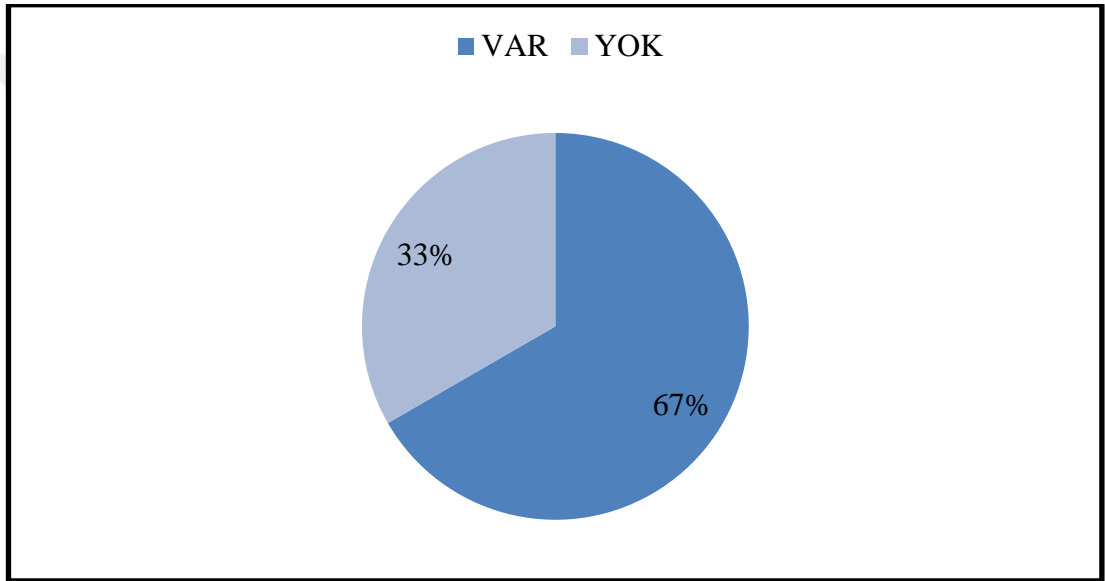

Şekil 57: Charming High School Morelia/ Mexico

Tablo 12: Charming High School Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi / Morelia/Mexico

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	
ZEMİN	✓	
ÇİZİM MASALARI		✓
GRUP MASALARI	✓	
ETKİLEŞİMLİ TAHTA		✓
PROJEKSİYON	✓	
İŞIKLI MASA		✓
ÖĞRENCİ DOLAPLARI		✓
MALZEME	✓	
DOLAPLARI		
KAĞIT DOLAPLARI	✓	
ÖĞRETMEN DOLABI	✓	
PANOLAR		✓
KİTAPLIK		✓

TABURE	✓	
ŞÖVALE	✓	
WIFI	✓	
BİLGİSAYAR	✓	
MODEL SEHPASI	✓	
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER	✓	
TESİSAT		✓

Şekil 58: Charming High School Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

Morelia/Mexico’ da bulunan Charming High School’ da Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %67’si mevcut iken % 33’ünün olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesine bakıldığında okul içerisinde sanat eğitimi için ayrılmış özel bir alan olduğunu görmekteyiz.

Kurulan atölye içerisine baktığımızda atölyede bir düzenin hakim olduğunu bireysel çalışma alanlarının şövalelerle oluşturulduğu masaların ise ortak kullanım alanlarına

yani grup çalışmalarına uygun olduğunu görmekteyiz. Atölye içerisin de şövale donanımının kullanılması ders içerisinde ki etkinliklere kolaylık sağlarken bireysel çizim masalarının yerine sadece grup masalarının kullanılması öğrencilerin ders içerisinde masa üzerinde yapacakları uygulamalarda bireysel alanlarını kısıtlayacaktır. Atölye içerisinde dolapların bulunması hem öğretmen hem de öğrenci için kolaylık sağlamıştır.

Atölye içerisinde havalandırma için kullanılan camların yukarıdan ve aşağıdan açılan güvenli camlar olduğu görülmekle beraber tavanlarda da havalandırma alanlarının olması atölyelerin havalandırılmasında kolaylık sağlamaktadır.

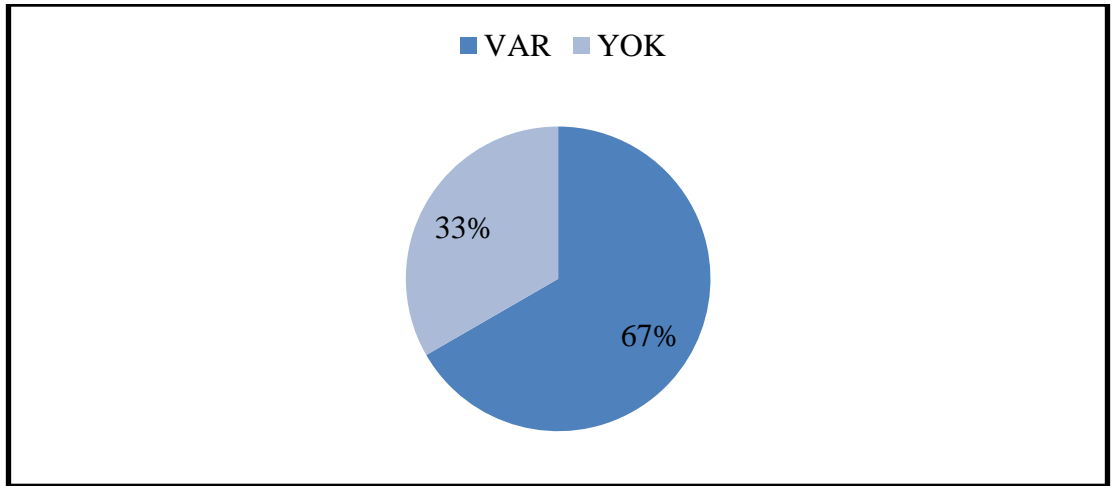

Şekil 59: Warwick Preparatory School Warwick/England

Tablo 13: Warwick Preparatory Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi / Warwick/England

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	

ZEMİN	✓	
ÇİZİM MASALARI		✓
GRUP MASALARI	✓	
ETKİLEŞİMLİ TAHTA		✓
PROJEKSİYON	✓	
İŞIKLI MASA		✓
ÖĞRENCİ DOLAPLARI	✓	
MALZEME	✓	
DOLAPLARI		
KAĞIT DOLAPLARI	✓	
ÖĞRETMEN DOLABI	✓	
PANOLAR		✓
KİTAPLIK		✓
TABURE	✓	
ŞÖVALE		✓
WİFİ	✓	
BİLGİSAYAR	✓	
MODEL SEHPASI		✓
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER	✓	
TESİSAT	✓	

Şekil 60: Warwick Preparatory Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

England/ Warwick' de bulunan Warwick Preparatory' de Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %67'si mevcut iken %33'ünün olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesine bakıldığında okul içerisinde sanat eğitimi için ayrılmış özel bir alan olduğunu görmekteyiz. Alan içerisinde ise sade ve düzenli bir yerleşim şekli tercih edilmiştir. Grup çalışma masaları ağırlıklı olmakla birlikte bireysel çalışma alanı görülmemektedir. Öğrencilerin sınıf içi etkinlik ve uygulamaların da kullanabilecekleri tezgahlar bulunmaktadır.

Şövale donanımı olmaması renkli resim çalışmalarında öğrencinin kendisiyle kalıp özgün çalışma ortamını oluşturmasını zorlaştırmıştır. Atölye bireysel çalışmalardan çok birliktelik duygusuyla grup çalışmalarına odaklanılarak oluşturulmuş bir atölye olduğu düşünülmektedir. Atölye içerisinde su tesisatının olması uygulama sırasında ve sonrasında hem sanat eğitimcisine hem de sanat eğitimi alan öğrencilere kolaylık sağlamaktadır.

Atölye içerisinde birçok öğrenci dolapları, malzeme dolaplarının olması öğrencilere ve sanat öğretmenlerine atölye içerisinde yapılan çalışmalarda kolaylık sağlamıştır. Aynı zamanda dolaplar sayesinde atölye içerisinde yapılan çalışmalar sağlıklı ve kontrollü bir şekilde muhafaza edilmiş olmaktadır.

Atölye içerisinde yapılmış çalışmaların ve konuların duvarlara yapıştırıldığı gözlemlenmektedir. Bu çalışmaların panoda toplanıp düzenlenmesinin atölye içerisinde daha sistematik bir düzen oluşturacağı düşünülmektedir. Atölye içerisinde oluşturulabilecek bir kitaplık öğrenciler için ilgi çekici ve merak uyandırıcı bir etken olacaktır. Model sehpasının atölye içerisinde bulunması her öğrencinin nesne ya da modeli görebileceği şekilde desen çalışmalarına kolaylık tanıyacaktır.

Şekil 61: Southlands High School Chorley/England

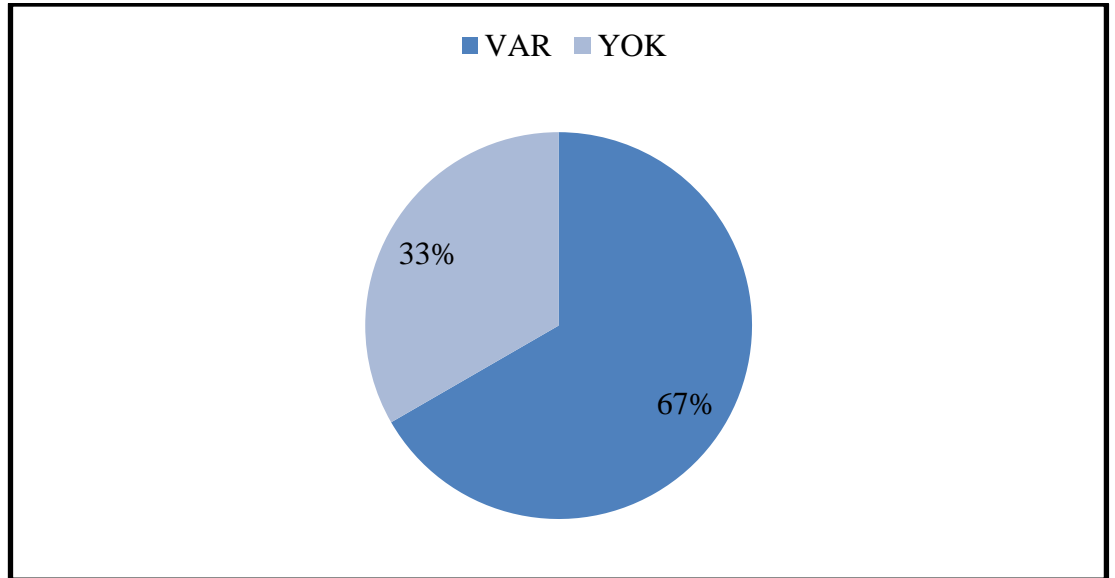

Şekil 62: Southlands High School Chorley/England

Tablo 14: Southlands High School Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi / Chorley/England

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	
ZEMİN	✓	
ÇİZİM MASALARI		✓

GRUP MASALARI	✓	
ETKİLEŞİMLİ TAHTA	✓	
PROJEKSİYON	✓	
İŞIKLI MASA		✓
ÖĞRENCİ DOLAPLARI	✓	
MALZEME	✓	
DOLAPLARI		
KAĞIT DOLAPLARI	✓	
ÖĞRETMEN DOLABI	✓	
PANOLAR		✓
KİTAPLIK		✓
TABURE	✓	
ŞÖVALE		✓
WIFI	✓	
BİLGİSAYAR	✓	
MODEL SEHPASI		✓
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER		✓
TESİSAT	✓	

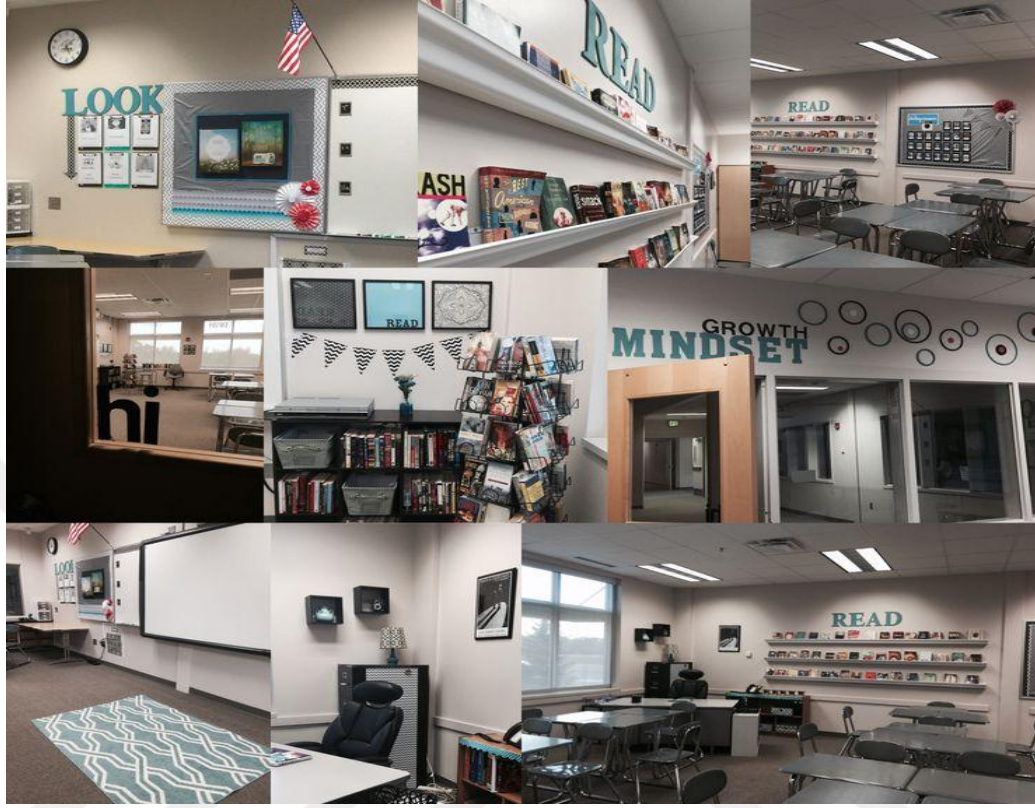

Şekil 63: Southlands High School Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

England/ Chorley' de bulunan Southlands High School' da Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %67'si mevcut iken %33'ünün olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesine bakıldığında okul içerisinde sanat eğitimi için ayrılmış bir ortam olduğunu görmekteyiz. Oluşturulan atölye ortamının ise çok sade olduğu ve beyaz renk seçilip sadelikten yana bir düzen oluşturulduğunu gözlemlemekteyiz. Atölye içerisinde birçok donanımın portatif halde olması ve atölyenin dolaplarla donatılması atölye için alandan tasarruf yapma fırsatı oluşturmuştur.

Atölye içerisinde kullanılan zemin kaplamaları uygulamalarda oluşabilecek olumsuzlukları engelleyecektir. Havalandırmanın aşağıdan ve yukarıdan açılan güvenli cam sistemi ile yapılması atölye içerisinde güvenlik önlemi oluşturmuştur. Atölyede kullanılan eğitim teknolojisi donanımlarından akıllı tahta, projeksiyon, wifi gibi donanımlar öğrencilere, işlenen konuya ve uygulamalara kolaylık sağlamaktadır. Atölye içerisinde sergileme panolarının olduğu görülmektedir bu panolarda öğrencilerin atölye içerisinde yaptıkları çalışmaların sergilenmesi öğrenciler için motive kaynağı olacaktır.

Atölye içerisinde uygulamalarda kullanılacak tezgahlar olduğu gözlemlenmektedir. Aynı zamanda atölye içerisinde su tesisatının olması öğrenci ve öğretmene uygulama sırasında ve sonrasında kolaylık sağlamıştır. Mekân içerisinde derse ait materyallerin görünür yerde olması ve öğrencilerin ulaşabilirliğinin sağlanması ve bir kitaplığın oluşturulması derse karşı öğrencileri güdüleyip istekli hale getirebileceği düşünülmektedir. Atölye içerisinde şövale ve model sehpasının olmaması desen uygulamalarında ve renkli resim çalışmalarında sorunlar oluşturabileceği aynı zamanda mekân içerisinde yapılan uygulamalar sonucunda biriken atıklar için atölyelerde atık kutularının olması ve bunların daha sonraki etkinlikler de değerlendirilmesi öğrencilerde geri dönüşüm bilincini kazandırmakta önemli olduğu düşünülmektedir.

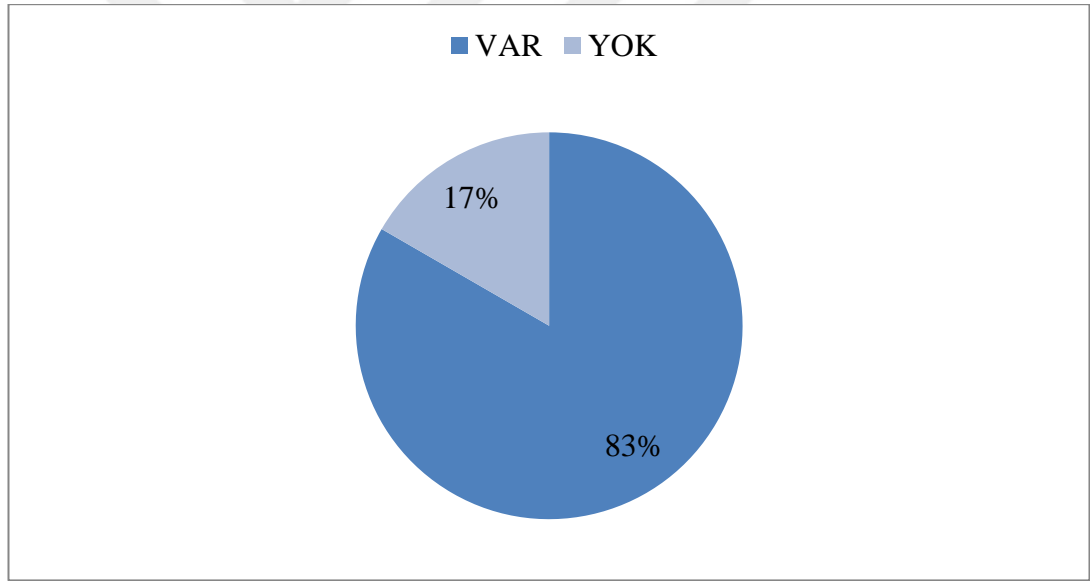

Şekil 64: Superior High School Superior/ ABD

Tablo 15: Superior High School Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi / Superior/ABD

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	
ZEMİN	✓	
ÇİZİM MASALARI	✓	
GRUP MASALARI	✓	
ETKİLEŞİMLİ TAHTA	✓	
PROJEKSİYON	✓	
İŞIKLI MASA	✓	
ÖĞRENCİ DOLAPLARI	✓	
MALZEME	✓	
DOLAPLARI		

KAĞIT DOLAPLARI	✓	
ÖĞRETMEN DOLABI	✓	
PANOLAR	✓	
KİTAPLIK	✓	
TABURE	✓	
ŞÖVALE		✓
WİFİ	✓	
BİLGİSAYAR	✓	
MODEL SEHPASI		✓
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER	✓	
TESİSAT		✓

Şekil 65: Superior High School Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

ABD/ Superior’ da bulunan Superior High School’ da Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %83’ü mevcut iken % 17’sinin olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesine bakıldığında okul içerisinde sanat eğitimi için ayrılmış bir ortam olduğunu görmekteyiz. Görsellerden ele alınan atölyenin derse ait donanım ve materyallerle donatıldığı görülmektedir.

Birçok yerde dikkat çekici yazılar ve panoların olması atölyeyi öğrenciler için çekici bir hale getirmiştir.

Atölye içerisinde öğrencilerin bireysel çalışmalarına fırsat tanınabildiği çizim masaları kullanılmış aynı zamanda ders içerisinde yapılacak grup çalışmaları içinde grup masaları oluşturulduğu görülmektedir. Mekan içerisinde eğitim teknolojisi etkileşimli tahta, wifi, projeksiyon, ışıklı masa, bilgisayar gibi donanımlarla desteklenmiştir.

Derse ait bir kitaplığın mekân içerisinde bulunduğu gözlemlenmiş olup, mekân içerisinde ders alan öğrencileri olumlu yönde güdüleyeceği düşünülmektedir. Mekân içerisinde öğretmen ve öğrencilere sunulmuş malzeme dolapları ders içerisinde kolaylık ve düzen sağlamıştır. Atölye içerisinde şövale ve model sehпасının bulunmaması renkli resim çalışmaları ve desen çalışmaları için uygulama aşamasında zorluklar oluşturabilir bu donanımların atölye içerisine temin edilmesi uygulamalarda kolaylık sağlayacaktır. Atölye içerisinde su tesisatının olmaması uygulama sırasında ve sonrasında birçok problemi beraberinde getirecektir atölye içerisinde su tesisatı olması ise uygulama ve sonrasında öğretmen ve öğrencilere malzeme ve kişisel temizliklerinde kolaylık sağlayacaktır.

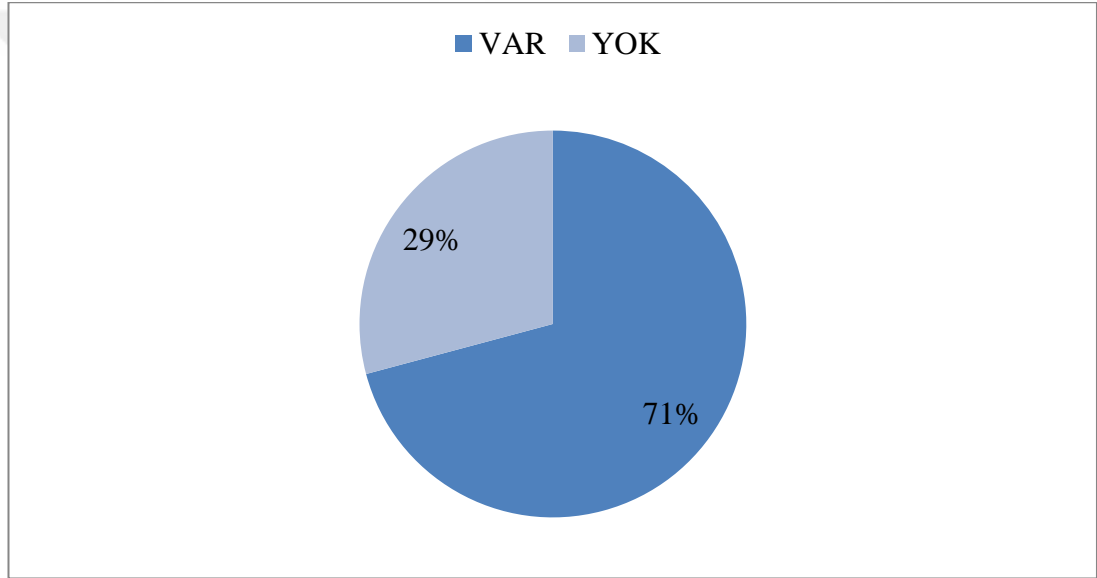

Şekil 66: Donegal High Donegal/ ABD

Tablo 16: Donegal High School Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi / ABD

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	
ZEMİN	✓	
ÇİZİM MASALARI		✓
GRUP MASALARI	✓	
ETKİLEŞİMLİ TAHTA		✓
PROJEKSİYON	✓	
IŞIKLI MASA		✓
ÖĞRENCİ DOLAPLARI	✓	
MALZEME	✓	
DOLAPLARI		
KAĞIT DOLAPLARI	✓	
ÖĞRETMEN DOLABI	✓	
PANOLAR		✓

KİTAPLIK		✓
TABURE	✓	
ŞÖVALE	✓	
WİFİ	✓	
BİLGİSAYAR	✓	
MODEL SEHPASI		✓
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER	✓	
TESİSAT	✓	

Şekil 67: Donegal High School Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

ABD/ Donegal' de bulunan Donegal High School' da Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %71'i mevcut iken % 29'unun olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesine bakıldığında okul içerisinde sanat eğitimi için ayrılmış uygulamalar için müsait bir ortam olduğunu görmekteyiz.

Ele alınan atölye örneği öğrencilerin bireysel çalışma alanlarını şövalelerle oluşturmuş olup atölyede bireysel çizim masaları görülmemektedir. Grup çalışmaları için uygun olan masalarda öğrencilerin bireysel alanlarında uygulama yapmaları kısıtlanmıştır. Grup masalarının dışında bireysel çizim masalarının da atölye içerisine eklenmesi öğrencilerin bireysel ve özgün çalışmalarına katkı sağlayacaktır. Ele alınan örnekte atölye içerisinde yapılacak olan uygulamalarda kullanılabilen tezgahlar görülmektedir. Aynı zamanda uygulama sırasında ve sonrasında öğrencilere ve öğretmenlere kolaylık sağlayacak su tesisatının mekân içerisinde bulunduğu görülmektedir. Havalandırmanın camlardan ve tavanda bulunan havalandırma alanlarından yapılan atölyede temiz bir ortam akışı için kolaylıkla sağlamaktadır.

Mekân içerisinde kullanılan dayanıklı zemin kaplamaları atölye içerisinde yapılan her türlü uygulamalara karşı zeminin dayanıklı olmasını sağlamıştır. Atölye örneğinde mekân içerisinde öğretmen ve öğrenciler için yapılmış malzeme dolapları öğretmen ve öğrenciye kolaylık sağlamakla birlikte atölye içerisinde düzeni sağlayıp yapılan çalışmaların kontrollü bir şekilde muhafaza edilmesini sağlamıştır.

Atölye içerisine eklenecek model sehpasının desen çalışmalarında kolaylık sağlayabileceği, mekân içerisinde oluşturulabilecek sanat kütüphanesinin öğrencilerde derse karşı güdülenme sağlayabileceği, uygulamalar içerisinde artan atıklar için atık kutularının oluşturulup sonraki çalışmalarda değerlendirilmesinin öğrencilerde geri dönüşüm bilinci sağlanabileceği düşünülmektedir.

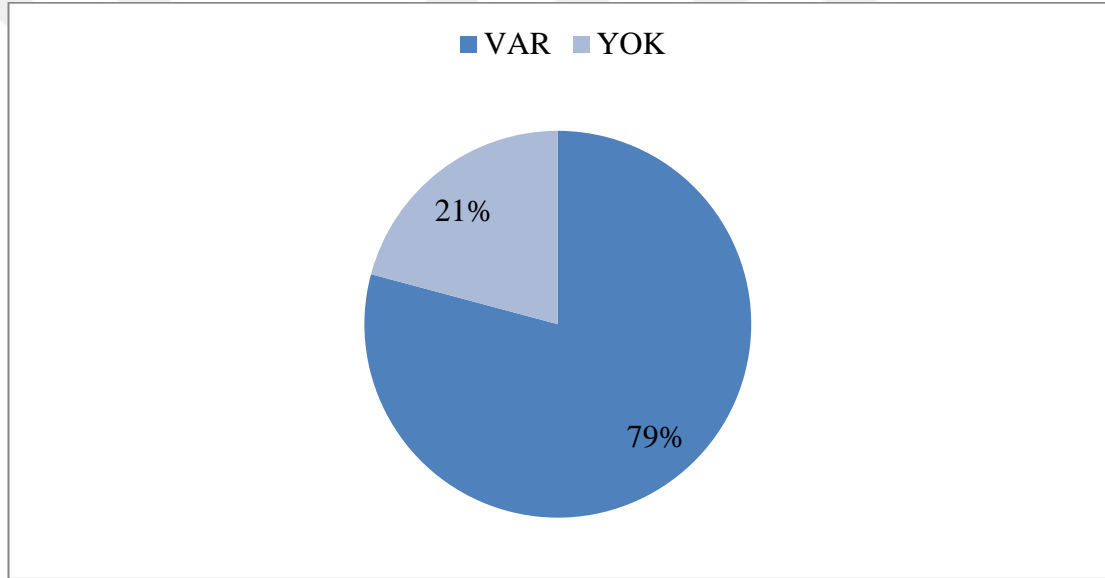

Şekil 68: Harriet Beecher Stowe Elementary School/ Brunswick, Maine, ABD

Tablo 17: Harriet Beecher Stowe Elementary School Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesi / Brunswick/ Maine /ABD

DONANIMLAR	VAR	YOK
AYDINLATMA	✓	
HAVALANDIRMA	✓	
ZEMİN	✓	
ÇİZİM MASALARI		✓
GRUP MASALARI	✓	
ETKİLEŞİMLİ TAHTA		✓
PROJEKSİYON	✓	
İŞIKLI MASA	✓	
ÖĞRENCİ DOLAPLARI	✓	
MALZEME	✓	
DOLAPLARI	✓	
KAĞIT DOLAPLARI	✓	
ÖĞRETMEN DOLABI	✓	
PANOLAR	✓	

KİTAPLIK	✓	
TABURE	✓	
ŞÖVALE		✓
WİFİ	✓	
BİLGİSAYAR	✓	
MODEL SEHPASI		✓
ATIK KUTULARI		✓
ÖĞRETMEN MASASI	✓	
ÖĞRETMEN KOLTUĞU	✓	
MATERYALLER	✓	
TESİSAT	✓	

Şekil 69: Harriet Beecher Stowe Elementary School Görsel Sanatlar ders mekânı durum yüzdesi grafiği

ABD/ Brunswick, Maine’de bulunan Harriet Beecher Stowe Elementary School’ da Görsel Sanatlar dersi verilen mekân incelemesine bakıldığında atölye gereçlerinin %79’u mevcut iken % 21’inin olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersi mekân incelemesine bakıldığında okul içerisinde sanat eğitimi için ayrılmış uygulamalar için müsait geniş bir mekân olduğunu görmekteyiz.

Mekân içerisinde havalandırmanın atölye içerisinde bulunan havalandırma borularıyla ve camlarla sağlandığı görülmektedir. Atölye içerisinde bireysel çalışma masaları yerine öğrencilerin hem grup hem bireysel çalışabileceği geniş uzun grup çalışma masaları seçilmiştir fakat bu çalışma masaları grup çalışmaları için ideal olup öğrencinin bireysel çalışmalarında masayı ortak kullanmaları bireysel alanını kısıtlamaktadır.

Atölye içerisine bireysel çizim masalarının da eklenmesi öğrencilerin bireysel gelişimlerini özgünlüklerini arttırabileceği düşünülmektedir. Mekân içerisinde kullanılan zemin kaplaması yerine epoksi kaplaması yapılması zemini atölye içerisinde yapılacak her türlü uygulamalara karşı koruyabileceği düşünülmektedir. Atölye içerisinde öğretmen ve öğrenciler için bulundurulmuş dolaplar ders verimliliğini arttırmış, atölye düzenini sağlamış ve yapılan çalışmaların temiz bir şekilde muhafaza edilmesini sağlamıştır. Atölye içerisinde yapılan çalışmaların mekan içerisinde bulunan panolarda sergilendiği görülmüş olup sergilemenin öğrenciye motive kaynağı olacağı düşünülmektedir.

Atölye içerisinde kitaplık olduğu ve öğrencilerin ulaşılabilirliğinin sağlandığı görselden gözlemlenmiş olup, kitaplığın öğrencileri derse karşı güdüleyebileceği düşünülmektedir. Ele alınan atölye ortamına derse ait materyallerle dolu olduğu görülmüş, materyallerin öğrencileri derse karşı motive ettiği düşünülmüştür. Atölye içerisine kurulmuş su tesisatı uygulama ve sonrasında öğrenci, öğretmene malzeme ve kişisel temizliklerinde kolaylık sağlamıştır.

Yurt dışından elde edilen bulgulara baktığımızda atölye gereçlerinin mevcutluk durumunun genel olarak %60'ların altına inmediği, mevcutluk yüzdesinin daha da yüksek olduğu bulgular görülebilmektedir. Yurt dışında birçok okulda sanat eğitimi için ayrılmış özel mekânlar ve atölyeler bulunduğunu görmekteyiz. Atölyeler içerisinde ise sanat eğitiminde yapılacak uygulamaların malzemeleri ve donanımları

çoğunlukla bulunmaktadır. Yurt dışındaki sanat atölyesi bulgularında ortamın öğrencilerin dikkatini çekebileceği ve öğrencilerin atölye içerisinde rahat edebilecekleri genişlikte ve konforda tasarlandığı görülmektedir. Genel gözlemde ise yurt dışındaki atölyeler içerisinde yeteri kadar malzeme bulundurarak atölye sadeliği ve düzeni ön planda tutulmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Görsel Sanatlar ders programı birçok uygulamalı alanı içerisinde barındırmakla birlikte bu alanların öğrencilere tanıtılabilmesi ve uygulama yapılabilmesi için gerekli mekân ve donanımlar ülkemiz okullarının çoğunda bulunmadığı gözlemlenmiştir. Yurt dışından edinilen bulgulara bakıldığında ders programı içerisinde yapılacak uygulama ve konuların ihtiyaçlarına göre atölye düzeni oluşturulduğu, kazanımlara göre materyaller seçildiği gözlemlenmiştir. Ülkemizde birçok okulda atölye problemi yaşayan öğretmenler olduğu ve bu problemi kendi imkânlarıyla veya okulun imkânlarıyla değiştirmeye çalıştıkları gözlemlenmiş olup, yurt dışında ise öğretmenleri böyle bir kaygı ve sıkıntıya sokmadan atölye mekân ve donanımların eğitim programlarına göre oluşturulduğu gözlemlenmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

V. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1 Tartışma

Görsel Sanatlar dersi bireyin duyuşsal ve bilişsel gelişiminde oldukça önemli bir yere sahiptir. Milli Eğitim Bakanlığının Görsel Sanatlar dersi amaç ve felsefesine göre milletine ve kültürüne sahip çıkan bireylerin yetişmesi için eğitim alanında sanat eğitiminin payı çok büyüktür. Ortaöğretim Görsel Sanatlar eğitim programına göre birçok uygulamalı alanı içinde barındıran Görsel Sanatlar dersini gerektiği gibi öğrencilere aktarabilmek ve tanıtılabilmek adına okullarda uygulama yapılabilecek atölyeler oluşturulmalıdır.

Günümüz de Milli Eğitim Bakanlığına bağlı birçok okulda atölye eksikliği, donanım eksikliği, malzeme eksikliği, öğretmen eksikliği gibi birçok sebepten dolayı Görsel Sanatlar dersi gerektiği gibi işlenememektedir. Bu tür yaşanan olumsuzluklar ise öğrencilerin dersi tam anlamıyla tanıyamamalarına, derse olan ilgilerinin azalmasına sebep olmaktadır. Atölyesi bulunan okullarda donanım ve materyal eksikliği yaşanmakta ve öğrenciler birçok farklı sanat alanını içinde barındıran Görsel Sanatlar dersinin alan içi özelliklerini tanıma-öğrenme fırsatı elde edememektedirler.

Bu tür olumsuzluklar dersin öğrenci tarafından önemsenmemesine ve sanat eğitiminin genel eğitim alanında geri planda kalmasına sebep olmaktadır. Uygulamalı bir alana sahip olan sanat eğitimini dersliklerde işlemek mümkün olmamaktadır bu sebepten dolayı sanat eğitimini okullarda iyileştirmenin temel adımı, sanat eğitimi için uygun ortamlar oluşturmaktır.

Öğrencilerin içinde buldukları çevrenin tüm davranışlarını ve yaşantılarını etkilediği büyük bir gerçektir. Etkili öğrenme-öğretme ortamı oluşturmak için ders için gerekli fiziki ve donanımsal özelliklerin mekân içerisinde tamamlanması gerekmektedir.

Öğrenim mekânları oluştururken dikkat edilmesi gereken unsurların başında; yıl boyunca işlenecek konular, öğrenciye aktarılacak istenilen kazanımlar, öğrencinin hazır bulunuşluğu ve yaş düzeyi ön planda tutulmalıdır. Mekân içerisinde kullanılacak donanımlar ders içi uygulamalarda ihtiyaca yanıt vermelidir. Araştırmada yapılan yurt dışı bulgularında atölyelerin ders programlarına göre oluşturulduğu ve atölyelerin öğrencilerin kendilerini rahat hissedebilecekleri bir ortam oluşturulmaya çalışıldığı görülmektedir. Ülkemizde ise birçok okulumuzda atölyelerin olmaması dersin ihtiyaçlarına karşılık vermemekle birlikte uygulamalar içerisinde problemler oluşturmaktadır.

Ülkemizden edinilen bulgulara baktığımızda atölye donanımlarının mevcutluk durumunun genel olarak %30 oranlarında kaldığı ve bu oranın üzerine çıkabilen çok az okul olduğu gözlemlenmiştir. Geriye kalan genel % 70'lik donanım eksikliği sanat eğitimi için birçok problem ve sorun oluşturmakta ve dersin gerektiği gibi işlenmesini engellemektedir. Ülkemizdeki mevcut %30 oranı ise atölyeler için yeterli olmayıp ders ve uygulamalar içerisinde yaşanan problemlere çözüm getirmemektedir. Bazı okullarda mevcut durum %37 iken bazı okullarda donanım mevcut durumunun %60-%70 oranlarında olması ülkemizde okullarda fırsat eşitsizliğinin olduğunu bize yansıtmaktadır. Ülkemizde bu oran farklılığı edinilen devlet okulu bulgularının kendi aralarında karşılaştırılmasıyla karşımıza çıkmasıyla birlikte özel ve devlet okullarının karşılaştırılmasıyla da görülebilmektedir.

Ülkemiz okullarının bazılarında atölye olup bazılarında olmadığı yurt dışı bulgularına baktığımızda ise genel olarak her okulda sanat eğitimi için ayrılmış özel bir alan olduğunu görmekteyiz. Fırsat eşitsizliğini en aza indirmek ve dersin

gerekliliğini sağlayabilmek açısından her okulda sanat eğitiminin oluşturulması gerekmektedir.

Yurt içi ve yurt dışı bulguları ele alınarak baktığımızda ülkemizdeki atölye gereçlerinin genel mevcut %30'luk yüzdesinin yurt dışı genel mevcut %60 yüzdesiyle karşılaştırılmasında ülkemiz yüzdesinin dşuk kaldığı gözlenmektedir. Yurt dışında ki %60'lık mevcut yüzdelik dilimin genel olarak artırımlı olduğu okullar gözlenebilmiş olup bu durumun ülkemizdeki okullarda mevcutluk yüzdesinin %30'ların üzerine çıkabilen çok az okul olduğu gözlenmiştir. Bu yüzdelik sonuçların aılımlında ise ülkemizde birçok okulumuzda sanat eğitimi için ayrı bir mekân olmadığını, yurt dışı bulgularında ise genellikle tüm okullarda sanat eğitimi için ayrılmış ortamların olduğu görülmektedir. Elde edilen bulgular sonucunda ülkemizde atölyesi olan okullarda ise mekânsal ve donanımsal problemler yaşandığı görülmektedir.

Sanat eğitiminde kullanılacak ğretim yöntem ve teknikler öğrencilerine aktarılacak konu ve kazanıma göre belirlenir. Konu ve kazanımlar ise öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve yaşlarına göre seçilmektedir. Ortaöğretimde sanat eğitimi verilen ğrenci artık birey olma özelliğini taşımakta olduğu için çalışma yaptığı ortamı ve atölyeyi benimser. Bu dönemdeki öğrenciler özgün ve üretmeye açıklardır. Bu zelliklerin devamlılığının sağlanabilmesi ve öğrencilerin bu konularda güdülenmesi eğitim aldıkları mekânların imkânlarına göre değişebilmektedir. Bu sebeplerden dolayı Ortaöğretim Görsel Sanatlar dersi için okullarda ayrılmış özel bir alanın olmasının öğrenciyi derse daha çok çekeceği ve motive edeceği düşünülmektedir.

5.2 Sonuç

Görsel Sanatlar dersi; sanatın birçok alanını içeren geniş bir derstir. Farklı malzemelerin ve tekniklerin kullanımını gerektiren bu ders için gereken fiziksel ve donanımsal ortam hazırlandığında, öğrencilerde kendilerini ifade edebilme, kendilerini keşfetme, özgüvenlerini sağlama gibi birçok duyuşsal alandaki becerilerinin olumlu yönde gelişmelerini sağlayacaktır.

Sanat eğitimine önemin geliştirilebilmesi için öncelik öğrencilerin derse olan ilgilerini arttırmak ve öğrencilere derse tanıtmaktır. Öğrencileri derse hazırlayabilmek ve derse olan güdülerini arttırabilmek için ise uygun bir mekân gerekmektedir.

Ülkemizde sanat eğitimi mekânlarının iyileştirilmesi ya da sanat eğitimi için ayrı mekânlar oluşturulması öğrencilerin derse olan ilgisizliklerini değiştirecek, öğrencilerin derse tanımlarını ve derse karşı güdülenmelerini sağlayacaktır.

Eğitim ortamları öğrenciler üzerinde duyuşsal birçok etkene sahiptir. Mekânsal ve donanımsal anlamda ders ihtiyacını gideren, öğrencilerin özgürce uygulama yapmasını sağlayan ve rahat edebilecekleri atölyelerde öğrenciler yaratıcı düşünme, kendilerini keşfetme ve kendine özgüven gibi birçok duyuşsal gelişim gösterebilmekte olup, öğrencilerin derse karşı olan ön yargısını kırarak, derse karşı ön bilgi edinmelerini sağlayacaktır.

Uygulamalı bir ders olan Görsel Sanatlar dersinde uygulamalarda kullanılması gereken birçok donanım ve materyale ihtiyaç duyulmaktadır. Uygulamalar için gerekli tüm donanım ve materyallerin atölyede bulunması uygulamaların gerektiği gibi yapılmasına kolaylık sağlayacaktır. Görsel Sanatlar dersi için ülkemizde birçok okulda atölye ortamı bulunmamasından veya gerekli donanım ve materyallerin elde edilememesinden dolayı gerektiği gibi işlenememektedir.

MEB Görsel Sanatlar dersi eğitim programının kazanım ihtiyaçlarına göre donanımsal ve mekânsal anlamda düzenlenmiş atölyeler sayesinde öğrenciler birçok uygulamayı gerektiğine uygun yapabilecek ve birçok farklı sanat alanlarını

uygulamalı bir şekilde tanıma fırsatı bulacaklardır. Derse ait materyal ve donanımlarla dolu atölyede ders alan öğrencinin mekâna ve derse olan ilgi ve merakı artacak, derse karşı olan ilgi ve merakı ise ders içerisinde başarı elde etmesini sağlayacaktır.

5.2.1 Araştırmanın 1. Alt Problemine Yönelik Sonuçlar

Atölyelerin Görsel Sanatlar dersi içerisinde büyük önem taşıdığı ve dersin gerektiği gibi işlenebilmesinde önemli bir faktör olduğu düşünülmektedir. Eğitim ortamlarında hedeflere ulaşabilmekte ders içerisinde kullanılan materyal ve donanımlar büyük oranda etken oluşturmaktadır ayrıca ders içerisinde kullanılan donanım ve materyaller öğrenciler üzerinde kalıcı öğrenmeler sağlayacaktır. Derse ait donanım ve materyal çokluğu dersin verimliliğini arttıracaktır.

Araştırmada elde edilen kaynaklara göre birçok alana kaynaklık eden ve birçok alanda öğrencilere fayda sağlayan sanat eğitiminin ülkemizde gerektiği öneme sahip olmadığı görülmektedir. Gereken önemin verilebilmesi öncelikli olarak okullardaki sanat eğitiminde düzenlemelere gidilmesiyle oluşacaktır. Okullarda verilen sanat eğitimi ülkemizde birçok okulda sınıf ortamında verilmekte ve ders gerektiği gibi işlenememektedir. Gerektiği gibi işlenemeyen derste öğrencinin dersi tanıyamamasıyla birlikte ilgi ve önemseme oranı düşmektedir.

Yapılan araştırmalarda elde edilen veri ve bulgularda ülkemiz okullarının birçoğunda Görsel Sanatlar atölyesi bulunmamaktadır. Uygulamalı bir ders olan Görsel Sanatlar dersi için ülkemizde bu eksikliğin giderilmesi öğrencilerin derse olan ilgilerinin artmasında ilk sebeplerden biri olacaktır. Öğrenci bireysel çalışabildiği bir ortamda kendisini daha özgür hissedecek ve kendisini keşfedecektir.

Günümüzde Görsel Sanatlar atölyesi bulunan okullardan elde edilen bulgulara bakıldığında ise ders içeriğine ve uygulamalarına uygun olmadığı fiziksel ve donanımsal özelliklerde eksiklikler olduğu gözlenmektedir. Bu eksikliklerin giderilebilmesi için atölye planlaması oluşturulurken; hedefler, kazanımlar, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve yaş düzeyleri göz önüne alınmalıdır. Bu

özellikler dikkate alınmadığı zaman oluşturulan mekânın derse hiçbir katkısı olmayacaktır.

Edinilen bulgularda özel ve devlet okulları arasında imkân farklılıklar olduğunu yüzdeler grafiklerden gözlemek mümkündür. Devlet okullarında atölye donanımlarının mevcut durumunun genel olarak %30 oranında kaldığı fakat özel okullarda bu mevcut durum yüzdesinin %50 oranına kadar yükseldiği görülebilmektedir. Bu durumun sadece özel ve devlet okulları arasında yaşanmayıp devlet okullarının kendi arasında da imkân farklılığının olduğunu gözlemek mümkündür. Bazı devlet okullarında donanım mevcutluk yüzdesinin %37 oranında olduğu bazı okullarda ise bu oranın %50-%80 oranına kadar çıkabildiği görülmektedir. Her öğrenciye eşit imkân sağlayabilmek ve dersin gerektiği gibi işlenmesini sağlayabilmek için her okulda sanat eğitiminin önemi artırılmalı ve ders eğitim programına uygun atölyeler oluşturulmasının fırsat eşitsizliklerini ortadan kaldırdığı düşünülmektedir.

5.2.2 Araştırmanın 2. Alt Problemine Yönelik Sonuçlar

Yapılan araştırmalarda elde edilen yurt dışı bulguları incelendiğinde atölyeler içerisinde donanımsal mevcut yüzdesinin genel olarak %60'ın altına düşmediği görülmekle birlikte bu oranın ülkelere göre bazı okullarda daha yüksek olduğu gözlemlenebilmektedir. Sanat eğitimi için her okulda özel olarak ayrılan atölye mekânları olduğunu görmekteyiz. Bu durum ise bize yurt dışında sanat eğitime önem verildiğini ve çocukların sanatsal gelişimi için her türlü imkânın sunulmaya çalışıldığını aynı zamanda okullar arasında fırsat eşitliğinin sağlanmaya çalışıldığını göstermektedir.

Yurt dışından elde edilen bulgu örneklerine baktığımızda atölyelerin kendi ders programlarına ve kazanımlarına göre düzenlenmiş donanım ve fiziki yapıya sahip olduğu görülmektedir. Atölyeler öğrencilerin kendilerini rahat hissedebilecekleri, kendilerini keşfedebilecekleri şekilde planlanmaya çalışıldığı gözükmektedir. Aynı zamanda elde edilen bulgu örneklerine baktığımızda atölye donanım ve fiziki

özelliklerinin ülkeler arası farklılıklar gösterdiği de dikkat çekmektedir. Bu durum ise her ülkenin kendi sanat eğitimi felsefesi ve amacı olduğunu göstermektedir.

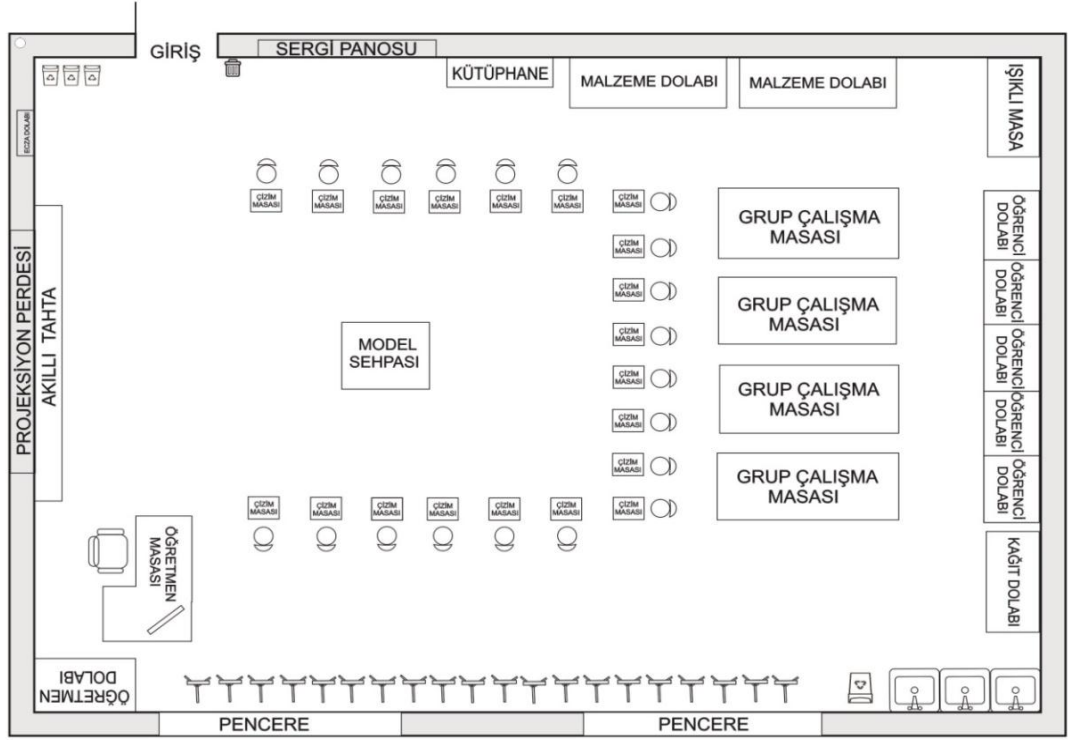
Elde edilen bulgularda yurt dışında her ülkenin sanat eğitimi için özel mekânlar ayırdığı ve okullar arasında fırsat eşitsizliğinin olmadığı gözlemlenmiştir. Bu durum ise öğrencilerin dersi tanımalarına ve ders içi uygulamaları yapabilmelerine kolaylık sağlamıştır.

5.3 Öneriler

Araştırmacılara yapılacak öneriler;

a-) Bu araştırmada yapılan çalışmalardan elde edilen verilere göre Görsel Sanatlar eğitimi konusunda fiziki yapının ülkemizde yetersiz olduğu gözlenmiş, bulgular ve veriler sonucunda ise örnek bir atölye uygulaması önerilmiştir. Uygulama örneği günümüz MEB Ortaöğretim Görsel Sanatlar dersi eğitim programı ele alınarak hazırlanmış ve standartlar belirlenmiştir. Aşağıda hazırlanan atölye uygulamasının örneği, ölçütleri ve özellikleri başlıklar halinde verilmiştir. Araştırmada oluşturulan örnek Görsel Sanatlar atölyesinin okullarda uygulanmasının ve projelendirilmesinin ders için ihtiyaçlara yanıt vereceği ve okullar arasında fırsat eşitliği sağlayacağı düşünülmektedir.

5.3.1 MEB Ortaöğretim Görsel Sanatlar Dersi Atölye Uygulaması

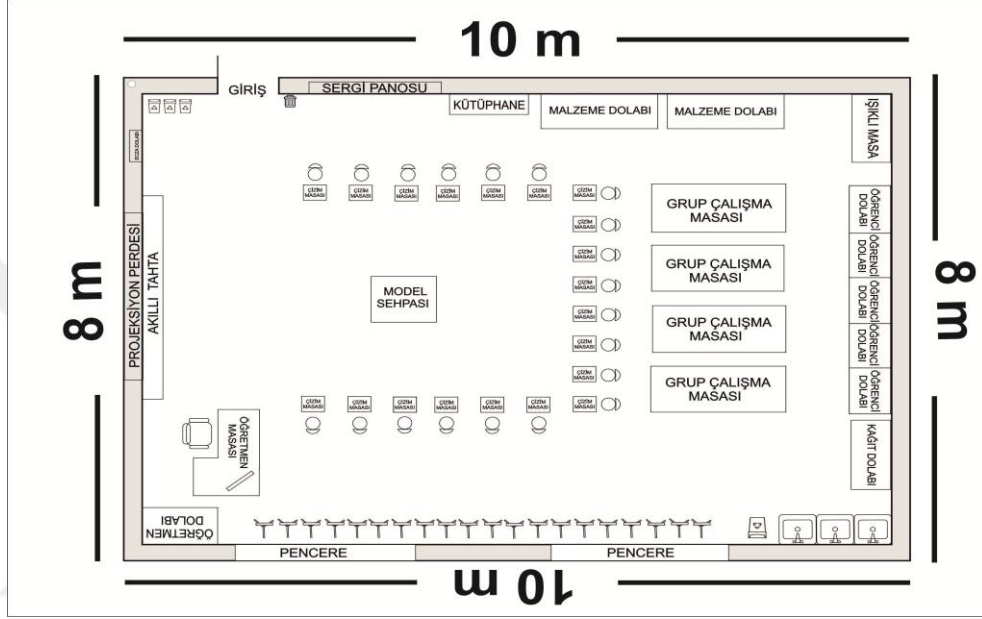

Şekil 70: Görsel Sanatlar Dersi Atölye Uygulaması

MEB Ortaöğretim kurumlarında aynı ders saati içerisinde Görsel Sanatlar dersinin Müzik dersiyle paylaşılan okulların olması öğrenciyi istediği sanat alanında eğitim almalarını sağlamanın yanında Müzik ve Görsel Sanatlar gibi bireysel ilgi gerektiren sanat derslerindeki öğrenci sayısının da azalmasını yardımcı olmaktadır. Bu durumun her okulda uygulanmasının öğrenci ve öğretmenler için kolaylık sağlayabileceği, aynı zamanda öğretmen ve öğrenci için ders veriminin artacağı düşünülmektedir. Her okulda sanat eğitiminin Görsel Sanatlar/Müzik olarak öğrencilerin isteklerine göre paylaşılabilirliği düşünülerek Şekil 70’de verilen Görsel Sanatlar dersinde 1 sınıf için en fazla 20 öğrencinin içerisinde eğitim alabileceği bir atölye planlaması yapılmış olup yapısal ve ölçüt özellikleri aşağıdaki başlıklarda verilmiştir;

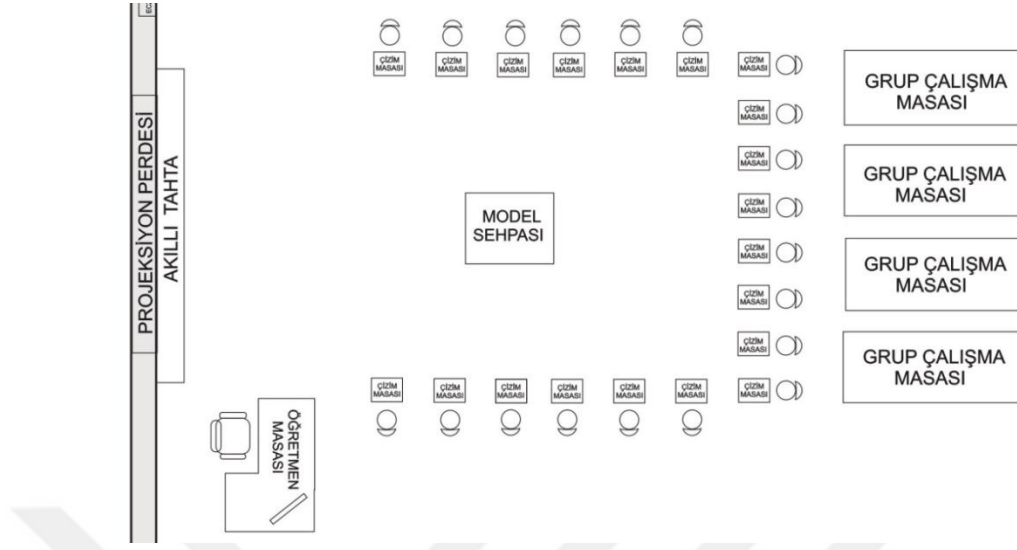
5.3.1.1 MEB Ortaöğretim Görsel Sanatlar Atölyesi Mekân Özellikleri

Atölye uygulaması içerisinde en fazla 20 öğrencinin eğitim alabileceği şekilde planlanmıştır. Şekil 71’de gösterildiği gibi atölye alanı 10 m x 8 m ölçülerinde öğrencilerin ders içersinde rahatlıkla uygulama yapabilecekleri şekilde planlanmıştır.

Şekil 71: Atölye alanı

Atölye içerisinde oturma planı şekil 72’de gösterildiği gibi atölye içerisinde yapılacak olan uygulamaların özelliklerine göre seçilmiştir. Atölye içerisinde U şeklinde oturma planı seçilmiş aynı zamanda grup çalışmaları için grup masaları oluşturulmuştur.

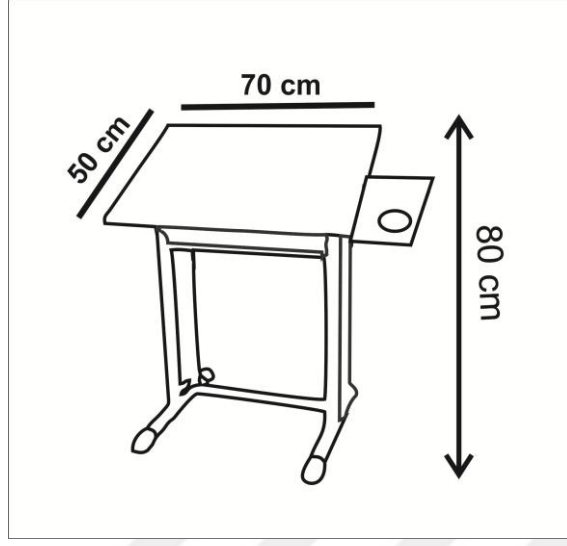
Şekil 72:Atölye oturma planı

5.3.1.2 MEB Ortaöğretim Görsel Sanatlar Atölyesi Donanım Özellikleri

Ortaöğretim eğitim programına uygun bir Görsel Sanatlar Atölyesinde bulunması gerekli görülen temel donanım malzemeleri ve özellikleri aşağıda başlıklar halinde verilmiştir;

5.3.1.2.1 Çizim Masası

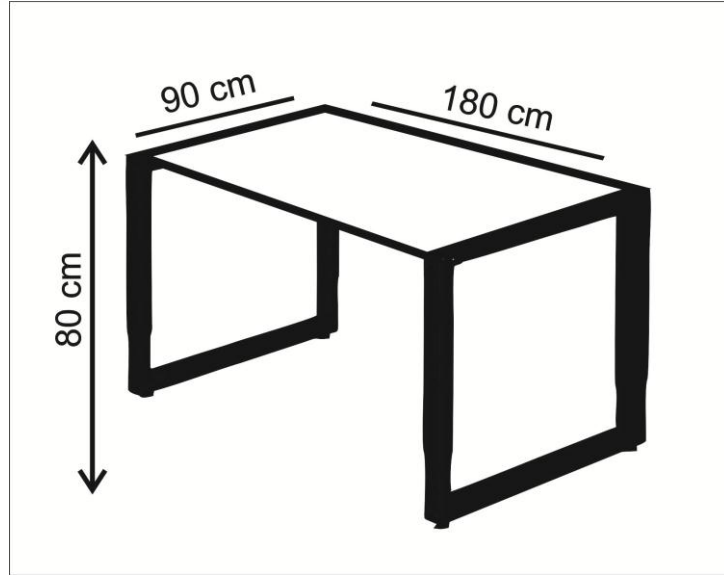
Ortaöğretim eğitim programına dayalı Görsel Sanatlar dersinde öğrencilerin en büyük boyda çalıştıkları ölçüt 50x70'dir. Bu yüzden atölye içerisinde kullanılacak olan çizim masalarının boyutları da şekil 73'de gösterildiği gibi 50x70 cm olarak belirlenmiştir. Masa öğrencilerin uygulamadaki rahatlıkları için yükseklik ve yön ayarlı olmalıdır. Bir sınıf için 20 kişilik kapasiteye sahip görsel sanatlar atölyesi projesinde her bir öğrenciye çizim masası düşmekte olup, atölye içerisinde toplam 20 adet çizim masası bulunmaktadır. Çizim masası örneği ve boyutları şekil 73'de verilmiştir.

Şekil 73: Çizim masası

5.3.1.2.2 Grup Masası

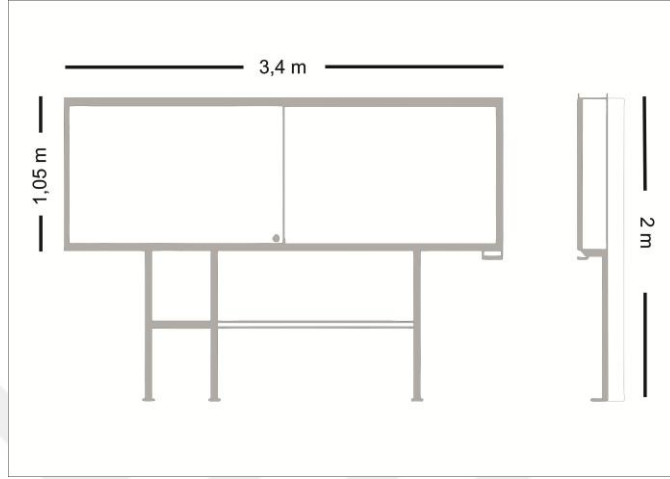
Atölye içerisinde bireysel çalışmaların yanında grup çalışmaları gerektiren uygulamalarda vardır. Bu uygulamalar için atölye projesi içerisinde Şekil 74’de gösterilen boyutlarda 4 adet grup çalışma masası bulunmaktadır.

Şekil 74: Grup çalışma masası

5.3.1.2.3 Etkileşimli Tahta

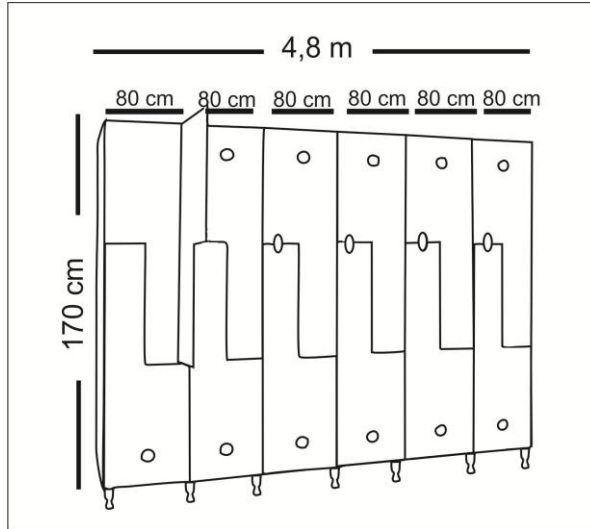
Atölye ve sınıf eğitiminde önemli donanımlardan biri olan etkileşimli tahtanın boyutları Şekil 75’de gösterilmiştir.

Şekil 75: Etkileşimli tahta

5.3.1.2.4 Öğrenci Dolapları

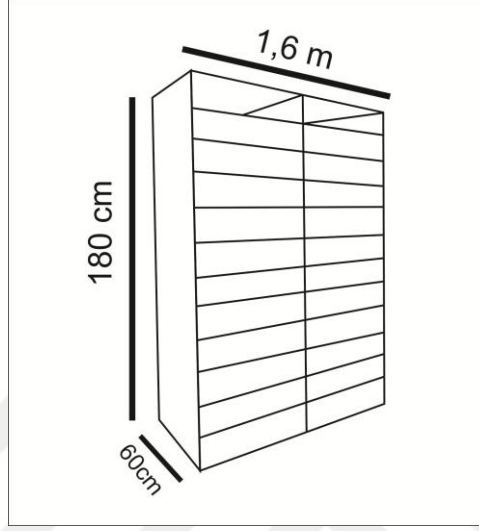
Proje içerisinde atölyede öğrencilerin çalışma ve kişisel malzemelerini muhafaza edebilecekleri dolaplar bulunmaktadır. Dolapların ölçüleri Şekil 76’da gösterilmiştir.

Şekil 76: Öğrenci Dolapları

5.3.1.2.5 Kâğıt Dolabı

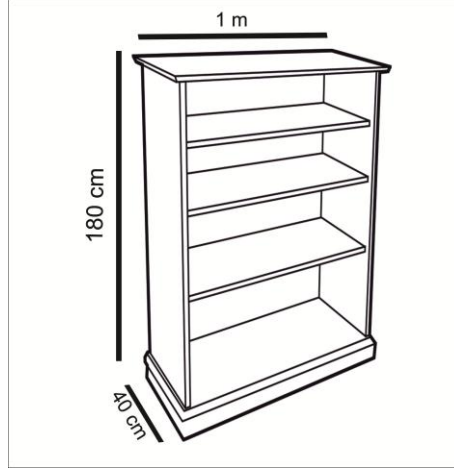
Atölye içerisinde kullanılacak olan kâğıt dolabı öğrenciler için kolaylık sağlayacak aynı zamanda kâğıtların zarar görmeden muhafaza edilmesini sağlayacaktır. Kâğıt dolabının ölçüleri Şekil 77’de gösterilmiştir.

Şekil 77: Kâğıt Dolabı

5.3.1.2.6 Kitaplık

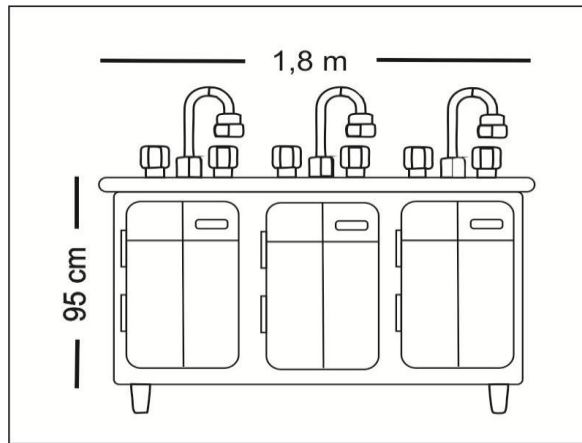
Proje’de atölye içerisinde öğrencilerin derse ve konuya ilişkin kaynaklar bulabilecekleri bir kitaplığa yer verilmiştir. Kitaplığın ölçüleri Şekil 78’de gösterilmiştir.

Şekil 78: Kütüphane

5.3.1.2.7 Lavabo

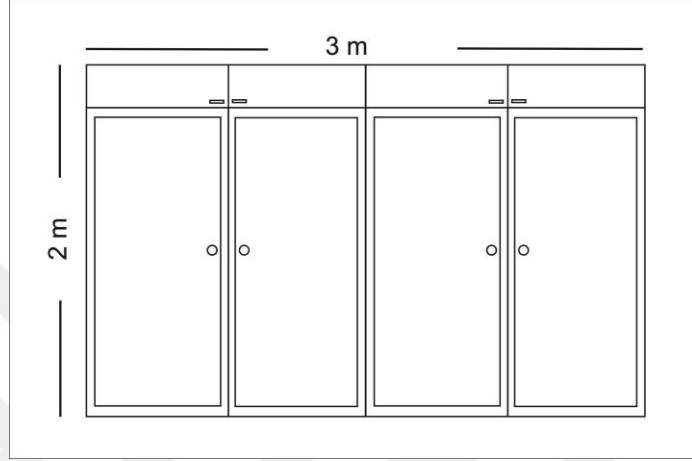
Atölye içerisinde önemli donanımlardan biride lavabolardır. Atölyeler içerisinde kurulacak olan lavaboların hem tesisat hem de donanım olarak kullanışlı olması atölye içerisinde yapılacak olan faaliyetler için önem taşımaktadır. Atölye içerisinde ki lavabolar kimyasal maddelere dayanıklı olmalı ve su sıçratmaması için havzası derin olmalıdır. 20 kişilik atölye içerisinde öğrencilerin rahatlıkla lavaboları kullanabilmeleri için en az 3 adet lavaboya ihtiyaç duyulmaktadır. Lavabolar dolaplı yapılarak atölye için daha kullanışlı hale getirilebilir. Görsel sanatlar atölyesine uygun lavaboların örneği ve uygun boyutları Şekil 79’da verilmiştir.

Şekil 79: Lavabolar

5.3.1.2.8 Malzeme Dolapları

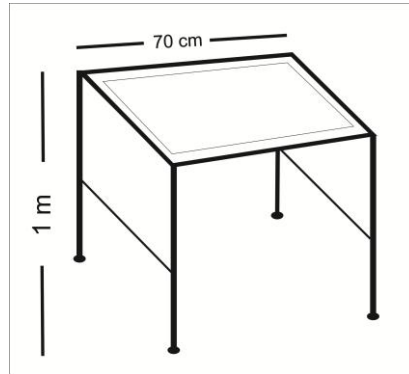
Atölye içerisinde yapılacak uygulamalarda gerekli olan malzemelerin atölyede bulundurulacak malzeme dolaplarında muhafaza edilmesi öğretmen ve öğrenciler için kolaylık sağlayacaktır. Atölyeler için örnek malzeme dolabı ve boyutları Şekil 80’de gösterilmiştir.

Şekil 80: Malzeme dolabı

5.3.1.2.9 Işıklı Masa

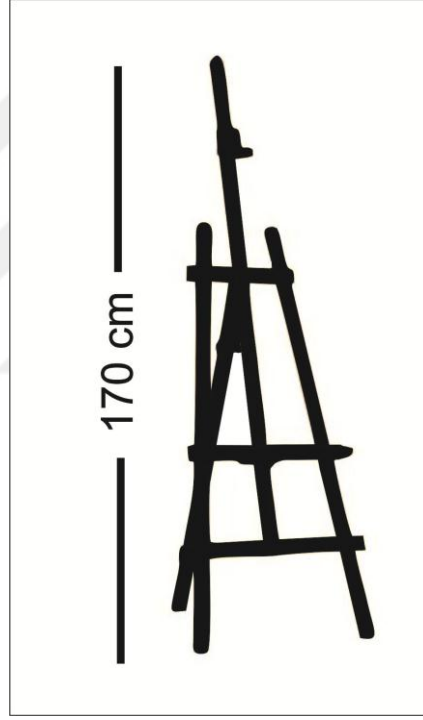
Atölye içerisinde yapılan farklı uygulamalarda kullanıma ihtiyaç duyulan donanımlardan biri de ışıklı masadır. Ayaklı olarak kullanılabilceği gibi çantalı kaldırılabilir ayaksız portatif modelleri de tercih edilebilir. Atölyeler için ışıklı masa örneği ve boyutları Şekil 81’de verilmiştir.

Şekil 81: Işıklı Masa

5.3.1.2.10 Şövale

Görsel Sanatlar atölyesinde gerekli donanımlardan birisi ise şövalelerdir. Renkli resim uygulamalarında öğrencilerin kullandığı donanımlardan biri olan şövaleler tercihe göre katlanabilir özellikte kullanılabilir. Şövaleler kullanılacakları bölgenin iklime göre ahşap, metal, alüminyum gibi çeşitlerden en uygunu seçilmelidir. Şövalelerde tuval yüksekliği ayarlanabilir olmalıdır. Bir sınıf için 20 kişilik kapasiteye sahip görsel sanatlar atölyesi projesinde her bir şövale düşmekte olup atölye içerisinde toplam 20 adet şövale bulunmaktadır. Atölyeler için şövale örneği ve boyutları Şekil 82’de gösterilmiştir.

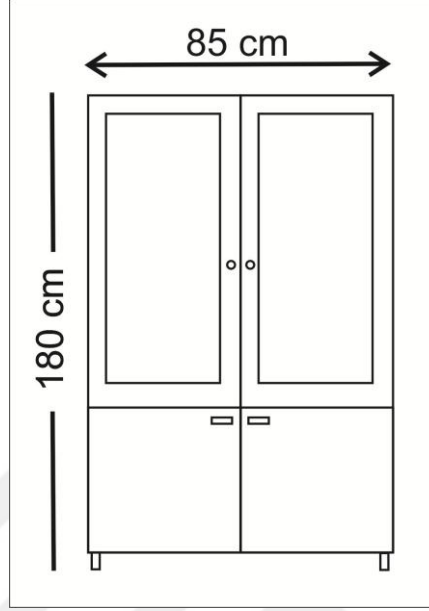

Şekil 82: Şövale

5.3.1.2.11 Öğretmen Dolabı

Atölye içerisinde öğretmenin derse ve kendisine ait malzeme ve materyallerini muhafaza edebileceği bir dolaba ihtiyaç duyulmaktadır. Atölye içerisinde bulundurulacak öğretmen dolabı öğretmenin derse hazırlığını kolaylaştıracaktır.

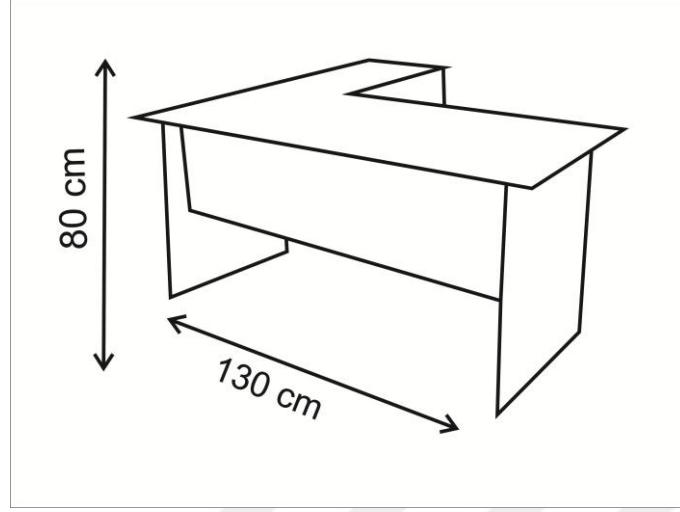
Dolap öğretmene özel ve kilitli özellikte olmalıdır. Atölyede bulundurulacak öğretmen dolabı örneği ve ölçüleri Şekil 83’de verilmiştir.

Şekil 83: Öğretmen Dolabı

5.3.1.2.12 Öğretmen Masası

Öğretmene atölye içerisinde kendisine ait bir alan ayrılmalıdır. Ayrılan bu özel alanlardan biride bireysel çalışmalarını yapabilmesi için öğretmen masasıdır. Atölye içerisinde kullanılacak öğretmen masası örneği ve boyutları Şekil 84’de verilmiştir.

Şekil 84: Öğretmen Masası

Verilen atölye uygulaması Görsel Sanatlar dersi ihtiyaçları için gerekli donanımsal ve fiziksel özellikleri yansıtmaktadır. Öğrenciler atölyeler sayesinde kendilerini o derse ait hissedip yaparak-yaşayarak öğrenerek kalıcı öğrenme sağlarlar .Derse ait mekan öğrencilerin ilgilerini daha çok arttıracaklardır.

Atölye planlaması yapılırken çağın gereklilikleride göz önünde tutulmalıdır. Çağın gerektirdiği teknolojik gelişimlerden sanat eğitimi geride bırakılmamalı, atölye içerisinde teknolojik donanımlar ve materyaller gerekli konularda kullanılmalıdır. Bu sayede öğrencinin ilgi düzeyi ders içerisinde canlı tutulabilir.

Atölyeler içerisinde öğretmen öğrencilerin bireysel çalışmalarına rehberlik edeceği için fazla öğrenciyle bireysel ilgilenme oranı azalacaktır. Atölyeler içerisinde eğitim alacak öğrenci sayısı azaltılmalı ve atölyeler bu öğrenci sayılarına göre planlanmalıdır.

b-) Görsel sanatlar dersi içerisinde yapılan birçok uygulama malzemeleri maddiyat gerektirmektedir. Görsel sanatlar dersi alan öğrencilerin maddi durumları özel okullarda il, ilçe merkez ve köylerinde ki okullarda bulunmalarına göre maddi imkânları değişmektedir. Milli Eğitim Bakanlığının her yıl okullara ücretsiz sanat

malzemesi desteğini sağlaması öğrenciler arasında fırsat eşitliği sağlayacağı, dersin gerektiği gibi işlenebilmesini sağlayacağı düşünölmektedir. Aynı zamanda bu durum öğrencileri ve velileri sanat eğitimi maddi kaygısına düşürmeyecektir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel T., Gürbulak N. ve Sarıçayır H. (2011). Akıllı tahtalar ve öğretim uygulamaları . *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 457-471.Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/183327>
- Aksoy, N. D. (2010). *Postmodern sanat eğitimi kapsamında ilköğretim görsel sanatlar eğitiminin değerlendirilmesi ve programın yeniden yapılandırılması için öneriler* (Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara.7-33. Erişim adresi: <http://acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/23688/TEZ.pdf?show>
- Alakuş, A. O., ve Mercin, L. (Eds.). (2011). *Sanat eğitimi ve görsel sanatlar öğretimi* (2. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Alpar,D., Batdal,G. ve Avcı,Y.(2007).Öğrenci merkezli eğitimde eğitim teknolojileri uygulamaları.*Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*,Sayı: 7,19-31. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/93075>
- Artut, K. (2013).*Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri* (7.Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ayaydın, A. (2005).İlköğretimde görsel sanatlar eğitiminin (resim-iş) sorunları ve çözüm önerileri. *Çağdaş Eğitim Dergisi*,Sayı: 316,28-34. Erişim Adresi: <http://aves.ktu.edu.tr/YayinGoster.aspx?ID=4801&NO=5>
- Ayaydın,A., Mercin L., Şahan M., Süzen H.N.,Çapar M. ve Geçen F.(2013). *Görsel sanatlar eğitiminde uygulamalar* (Ayaydın, A.ve Mercin, L. drl.1.Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık
- Aykut, A.(2006) . Günümüzde görsel sanatlar eğitiminde kullanılan yöntemler. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,1(21), 33-42. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/219358>
- Beveridge, T. (2010). No child left behind and fine arts classes. *Arts Education Policy Review*,111(1), 4–7. doi: 10.1080/10632910903228090.
- Bulut,Ü. (2001). Resim-İş öğretmenliği programlarında atölye çalışmalarının işlevi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*,Sayı:13,79-86. Erişim adresi:<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/2107>

- Burton,J. M., Horowitz,R. ve Hal, A. (2000). Learning in and through the arts: the question of transfer.*National Art Education Association*, 41(3), 228-257. doi:10.2307/1320379
- Buyurgan, S., ve Buyurgan, U. (2012). *Sanat eğitimi ve öğretimi* (Geliştirilmiş 3. baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2006). *Sanat eğitiminde bilgisayar ve çokluortam uygulamaları* (Yüksek Lisans Tezi).15-22. Erişim adresi : <http://acikerisim.selcuk.edu.tr:8080/xmlui/handle/123456789/8156>
- Duran Sağocak, M. (2005). Ergonomik tasarımda renk.*Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*,6(1), 77-83. Erişim adresi:<http://dergipark.gov.tr/trakyafbd/issue/22986/245867>
- Erbay,M. (1997). Sanat eğitiminin önemi. *Anadolu Sanat Dergisi*.Sayı: 7,50-65.Erişim adresi:<https://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/handle/11421/1252>
- Erden, M. (2008) .*Sınıf yönetimi*(yeni programla uyumlu genişletilmiş baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Glesne, C. (2015). *Nitel araştırmaya giriş* (Çev., Ali Ersoy ve Pelin Yalçınoğlu 5 baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gude,O. (2013). New school art styles: the project of art education. *Art Education*. 66(1), 6-15.Erişim adresi:<http://sites.psu.edu/sica/wp-content/uploads/sites/6763/2015/06/New-School-Art-Styles-by-Olivia-Gude.pdf>
- Güllüpmar, F., Kuzu A., Dursun Ö.,Kurt A. ve Gültekin M. (2013).Milli eğitimde teknoloji kullanımı ve sonuçları: velilerin bakış açısından fatih projesi'nin pilot uygulamasının değerlendirilmesi.*SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*.2013(30),195-216. Erişim adresi:<http://dergipark.gov.tr/sufesosbil/issue/11407/136199>
- Herland,L. ,Winner , E., Veenema,S. ve Sheridan,K.M. (2015). *Studio thinking 2, the real benefits of visual arts education* (second edition). New York: Teachers College Press.
- Hoffman, D.H. (1981).Toxic art materials and their effect on older adults.*Art Education*. 34(1),35-36. doi:10.2307/3192523

- İşler, A.Ş. (2003) . İlköğretim okullarındaki resim-iş derslerinde sağlık ve güvenlik problemleri. *Eğitim Fakültesi Dergisi.Uludağ Üniversitesi*,17(1), 79-93. Erişim adresi:<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/153218>
- Kagan, S. M. (2008). *Estetik ve sanat notları* (Çev., Aziz Çalışlar). İzmir: Karakalem Kitabevi.
- Kaplan,Z., Topan B. ve Erkan B.(2013). Sınıf içi öğretimde materyal kullanımının etkililik düzeyi: bir meta-analiz çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*.13(3), 1629-1644. doi:10.12738/estp.2013.3.1692
- Karacan, E. ve Erdoğan Ö.N. (2011).İşçi sağlığı ve iş güvenliğine insan kaynakları yönetimi fonksiyonları açısından çözümsel bir yaklaşım. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,21(1),102-116. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/251902>
- Karasar, N. (2014). *Araştırmalarda rapor hazırlama (18. Basım)*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
- Keskinkılıç K.S.B. ve Başar H. (2011, April).*Ortaöğretim okullarında kitaplık işleri*.2 nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications,Antalya.Erişimadresi:<http://www.iconte.org/FileUpload/ks59689/File/334.pdf>
- Kırıçoğlu, O. T. (2005). *Sanatta eğitim* (3. baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kutluer, G. (2015) .Gelişim süreçlerinde çocuk resminin yeri.*EKEV Akademi Dergisi*,63(63), 403-410. Erişim adresi:<http://dergipark.gov.tr/ekev/article/73606>
- Küçükoğlu A. ve Özerbaş M. A. (2004). Eğitim ergonomisi ve sınıf içi fiziksel değişkenlerin organizasyonu. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,4(2), 121-134. Erişim adresi:<http://docplayer.biz.tr/1306121-Egitim-ergonomisi-ve-sinif-ici-fiziksel-degisenlerin-organizasyonu.html>
- MEB, T. C. (2009). *Görsel sanatlar dersi (1-8. sınıflar) öğretmen kılavuz kitabı* (2. baskı). Ankara: MEB.
- MEB, T. C. (2017) .*Görsel sanatlar dersi öğretim programı*. Ankara: MEB
- MEB, T. C .(2018) . *Özel öğretim kurumlarına ait standartlar yönergesi*. Ankara: MEB

- Özdemir, M.(2010). Nitel veri analizi: sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,11(1), 323-343. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/ogusbd/issue/10997/131612>
- Özer, N. ve Dönmez, B. (2007 / Kış). Okul güvenliğine ilişkin kurumsal etkenler ve alınabilecek önlemler. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı: 173, 299-313. http://www.academia.edu/822307/OKUL_G%C3%9CVENLi%C4%9E%C4%B0NE_%C4%B0L%C4%B0%C5%9EK%C4%B0N_KURUMSAL_ETKENLER_VE_ALINAB_%C4%B0LECEK_%C3%96NLEMLER
- Özkan, A. ve Deniz D.(2014) .Ortaöğretimde görev yapan öğretmenlerin fatih projesine ilişkin görüşleri. *Ege Eğitim Dergisi*,15(1), 161-175. Erişim adresi:<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/57172>
- Özsoy, V. (2016). *Görsel sanatlar eğitimi makaleler* (2.Baskı).Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Saygın, H. (2010). Günümüzün değişen paradigmasında eğitim ve sanat. *Rh+ Artmagazin Dergisi*, Sayı: 71, 64-9. Erişim adresi:<http://hasansaygin.com/tr/gunumuzun-degisen-paradigmasinda-egitim-ve-sanat-3/>
- Saylor, M.C ., (1993). Healthy and safety in the arts and crafts. *University of Nebraska, Institue of Agriculture and Natural Resources, Nebraska Cooperative Extension NF93- 126 Consumer Education, General Issued*. 164, 1-8. Erişim adresi:<http://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1162&context=extensionhist>
- Şenel, A. ve Gençoğlu, S.(2003). Küreselleşen dünyada teknoloji eğitimi.*Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi*,Sayı: 12, 45-65. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/296526>
- Sezer, H. (2001). *İlköğretimde resim-iş eğitimi*. Ankara: MEB Projeler Koordinasyon Daire Başkanlığı.
- Turgay, O. ve Altuncu, D. (2011) .İç mekânda kullanılan yapay aydınlatmanın kullanıcı açısından etkileri.*Çankaya University, Bilim ve Mühendislik Dergisi*,8(1),167-181. Erişim adresi:http://cujse.cankaya.edu.tr/archive/8_1/13_cujse_10047.pdf

- Türe, N. (2007). *Eğitimde ve öğretimde bir araç olarak görsel sanatlar eğitiminin öğrencilere sağladığı katkılar* (Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya. 55. Erişim adresi: <http://acikerisim.selcuk.edu.tr:8080/xmlui/handle/123456789/366>
- Türkdoğan, G. (1981). *Sanat eğitimi yöntemleri*. Ankara: Ayyıldız.
- Yavuzer, H. (2017). *Resimleriyle çocuk*(21. Baskı) İstanbul: Remzi Kitabevi Yayınları.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (Genişletilmiş 9. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yolcu, E., Yılmaz, M., Maccario, N. K., Ünalın, T.,Aykaç, V. ve Artut K.(Ed.). (2010). *Güzel sanatlar eğitiminde özel öğretim yöntemleri* (2.baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Winner, E. ve Hetland, L.(2008). Art four sake school arts classes matter more than ever-but for the reasons you think. *Art Education Policy Review*,5,29-32.doi:10,3200/AEPR.109,5.

Ek-1 : Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Görsel Sanatlar dersi Eğitim Programı

**ORTAÖĞRETİM SINIF DÜZEYİNE DAYALI GÖRSEL SANATLAR DERSİ
KAZANIM SAYISI VE SÜRESİ**

9.SINIF

Görsel Sanat Kültürü (%17)

Kazanım: (17)

Ders Saati : (12)

Görsel Sanatlarda Biçimlendirme (%83)

Kazanım: (29)

Ders saati: (60)

Toplam Kazanım : (46)

Toplam Ders Saati : (72)

10.SINIF

Görsel Sanat Kültürü (%42)

Kazanım:18

Ders Saati:30

Görsel Sanatlarda Biçimlendirme (%58)

Kazanım:10

Ders Saati:42

Toplam Kazanım : (28)

Toplam Ders Saati: (72)

11.SINIF

Görsel Sanat Kültürü (%17)

Kazanım:8

Ders Saati:12

Görsel Sanatlarda Biçimlendirme (%83)

Kazanım:12

Ders Saati:60

Toplam Kazanım : (20)

Toplam Ders Saati: (72)

12.SINIF

Görsel Sanat Kültürü(%19)

Kazanım:8

Ders Saati:14

Görsel Sanatlarda Biçimlendirme(%81)

Kazanım:19

Ders Saati:58

Toplam Kazanım : (27)

Toplam Ders Saati: (72)

GÖRSEL SANATLAR DERSİ SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

1.GÖRSEL SANAT KÜLTÜRÜ

1.1. Sanata Giriş

1.1.1. Sanatın doğuşunu ve gelişimini açıklar.

1.1.2. Güzel sanatları farklı yaklaşımlara göre sınıflandırır.

1.1.3. Sanatın tanımını bilerek toplum için önemini açıklar.

Sanat ve sanatçının önemi üzerinde durulur.

1.1.4. Sanatın evrensel bir iletişim aracı olduğunu fark eder.

1.1.5. Atatürk'ün sanata ve sanat eğitime verdiği önemi açıklar.

1.2. Görsel Sanatlar ve İlgili Meslek Alanları

1.2.1. Görsel Sanatların özelliklerini açıklar.

1.2.2. Görsel Sanatlar alanındaki meslekleri tanır.

Sanat ve sanatçı bağlamında telif haklarının önemi üzerinde durulur.

1.3. Sanat Eserlerini İnceleme

1.3.1. Sanat eserinin niteliklerini açıklar.

Özgünlük, yaratıcılık, teklik, kalıcılık, hayal gücü, estetik değer nitelikleri üzerinde durulur.

1.3.2. Sanat eserlerinde yer alan unsurları açıklar.

Sanat eseri inceleme aşamalarından ilki olan “betimleme” aşamasına göre sanat eserlerinde ilk bakışta göze çarpan unsurlar üzerinde durulur.

1.3.3. Sanatsal düzenleme öğelerini ve ilkelerini görsel sanat eserleri üzerinde açıklar.

Sanat eseri inceleme aşamalarından ikincisi olan “çözümleme” aşamasına göre, sanatsal düzenleme öğeleri (çizgi, renk, şekil, form, doku, değer, ton) ve ilkeleri (denge, ritim, oran, hareket, zıtlık, bütünlük, örüntü) üzerinde durulur.

1.3.4. Sanat eserini yorumlar. Öğrencilerin sanat eseri inceleme aşamalarından üçüncüsü olan “yorumlama” aşamasına göre, bir sanat eseri hakkındaki düşüncelerini belirtmeleri sağlanır.

1.3.5. İncelediği sanat eseri hakkında estetik yargıya varır. Öğrencilerin sanat eseri inceleme aşamalarından dördüncüsü olan “yargı” aşamasına göre, eserin hangi kurama (yansıtmacı, dışa vurumcu, biçimci, işlevsel) girdiğini belirtmeleri sağlanır.

1.4. Müzelerde İnceleme ve Uygulama I

1.4.1. Türkiye’de ve dünyada müzeciliğin gelişimini açıklar.

Türk müzeciliğinin gelişmesinde Osman Hamdi Bey’in çalışmaları vurgulanır.

1.4.2. Müze çeşitlerini açıklar.

1.4.3. Müzelerin ve sanat galerilerinin önemini açıklar.

Çevresel imkânlar dâhilinde öğrencilerin müzeleri ve sanat galerilerini gezmeleri, imkân olmaması durumunda sınıf ortamında sanal müze ziyaretleri yapılması sağlanır.

1.4.4. Kültürün geleceğe aktarılmasında sanat eserlerinin değer ve önemini açıklar.

1.4.5. Sanat eserlerini ve kültürel değerleri korumanın önemini açıklar.

Sanat eserleri ve kültürel değerlerin, bir ülkenin kültürel kimliğinin önemli unsurları olduğu vurgulanır.

2. GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME

2.1. Nokta ve Çizgi

2.1.1. Nokta ve çizginin anlatım imkânlarını, görsel sanat eserleri üzerinden açıklar.

2.1.2. Yüzey üzerinde nokta ve çizgiyi kullanarak açık-orta-koyu ton değerlerinden oluşan çalışmalar yapar.

Sanatsal çalışmalarda sabırlı olmanın önemli olduğu vurgulanır.

2.1.3. Sanatın düzenleme ilkelerinden yararlanarak nokta ve çizgi etkisine sahip doğal ve yapay nesnelere kompozisyonlar oluşturur”

2.2. Doku

2.2.1. Her objenin kendine özgü bir dokusu olduğunu ifade eder.

2.2.2. Doku çeşitlerini tanır.

2.2.3. Nesnel doku ile görsel doku arasındaki farkı açıklar.

2.2.4. Görsel sanat çalışmalarında nesnel dokuları kullanır.

2.2.5. Doğal ve yapay objelerin doku özelliklerini görsel dokuya dönüştürür.

2.3. Işık-Gölge ve Açık-Koyu

2.3.1. Işığın, objelerin görünüşünde oluşturduğu leke etkisini örneklerle açıklar.

2.3.2. Işığın etkisiyle açık-orta-koyu değerlerin nasıl oluştuğunu resimler üzerinde açıklar.

2.3.3. Kompozisyonlarında açık-orta-koyu değerleri kullanarak hacim etkisi oluşturur.

2.4. Perspektif

2.4.1. Çevresindeki obje ve mekânlardaki perspektif görünümleri algılar. Elektrik direklerinin ya da ağaçların uzaklaştıkça küçük görünmesi, tren raylarınınsa uzaklaştıkça ip gibi ince bir görünüm alması gibi örneklere yer verilir.

2.4.2. Çizgi ve renk perspektifine, çevresinden ve sanat eserlerinden örnekler verir.

2.4.3. Çalışmalarında tek ve çift kaçırlı perspektifi uygular.

Perspektif kurallarına uygun olarak iç ve dış mekân çizimleri yaptırılır.

2.4.4. Çalışmalarında renk perspektifini uygular.

2.5. Desen Çalışmaları I

2.5.1. Desen çalışmalarında ölçü ve oranı kullanır.

2.5.2. Desen çalışmalarında açık-orta-koyu ton değerlerini kullanır.

2.5.3. Desen çalışmalarında perspektif kurallarını uygular.

2.5.4. Desen çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerini uygular.

2.6. Renk

2.6.1. Rengin oluşumunu açıklar.

2.6.2. Işık-renk ve boya-renk ayrımını yapar.

2.6.3. Renk çemberinden yararlanarak renk uyumlarını açıklar.

2.6.4. Sanat eserlerindeki renk uyumlarını ve vurguyu ayırt eder.

2.6.5. Görsel sanat çalışmalarında renk uyumlarını ve zıtlıkları kullanır”.

2.7. Renkli Resim Uygulamaları I

2.7.1. Renkli resim tekniklerinde kullanılan malzemelerin özelliklerini açıklar.

2.7.2. Çalışmalarında renkli resim tekniklerini kullanır.

2.7.3. Hacim oluşturmada renk değerlerini kullanır.

2.7.4. Renk ve leke değerlerini özgün çalışmalarında uygular.

2.7.5. Renkli resim çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerini uygular.

10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

1. GÖRSEL SANAT KÜLTÜRÜ

1.1. Geleneksel Türk Sanatları I

1.1.1. Geleneksel Türk sanatlarının çeşitlerini açıklar.

1.1.2. Geleneksel Türk sanatlarının kültürel önemini açıklar.

1.1.3. Geleneksel Türk sanatlarının önemli temsilcilerini tanır.

Ebru sanatçısı Mustafa Esat Düzgünman; Ebru ve Hat Sanatçısı Necmettin Okyay; Hat sanatçısı Hamid Aytaç; Tezhip Sanatçısı Rikkat Kunt; Minyatür sanatçısı Matrakçı Nasuh, Nakkaş Osman, Levni, Süheyl Ünver; Çini Sanatçısı Hafız Mehmet Efendi ve Faik Kırımlı'nın eserleri tanıtılır. Bu sanatçıların yaşadıkları dönemlerdeki üslup özellikleri üzerinde durulur.

1.1.4. Geleneksel Türk sanatlarında kullanılan renklerin sembolik anlamlarını açıklar.

Türk kültüründe yer alan renklerin sembolik anlamlarının (Kara: kuzey, aşağı dünya, Ak: batı, yukarı dünya vb.) araştırılması sağlanır.

1.1.5. Geleneksel sanatlara ait motiflerin biçim ve anlam özelliklerini açıklar.

a) Geleneksel Türk sanatlarında kullanılan motifler (bitkisel, figürlü, geometrik, yazı, süsleme, karmalar) üzerinde durulur.

b) Motifler üzerinde “stilizasyon” ve “deformasyon” kavramları üzerinde durulur.

1.1.6. Geleneksel Türk sanatlarından minyatür ve ebrunun teknik özelliklerini ve malzemelerini

açıklar.

1.1.7. Geleneksel Türk sanatlarından minyatür ve ebrunun teknik özelliklerini karşılaştırır.

Okul ortamında sağlanamaması durumunda minyatür ve ebru malzemeleri sanal ortam veya EBA'dan yararlanılarak tanıtılır.

1.1.8. Eserlerinde geleneksel Türk sanatlarının öz ve biçim özelliklerinden yararlanan çağdaş Türk ressamlarını tanır.

Abidin Elderoğlu, Malik Aksel, Turgut Zaim, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Nuri Abaç, Burhan Doğançay, Erol Akyavaş, ve Süleyman Saim Tekcan gibi sanatçıların eserlerinde yer alan geleneksel Türk sanatlarının etkileri üzerinde durulur.

1.2. Cumhuriyet Dönemi Öncesi Türk Resim Sanatı

1.2.1. İslamiyet öncesi Türk resim sanatının gelişimini açıklar. Hun, Göktürk ve Uygur sanatları özetlenerek eser örneklerine ait görseller üzerinde öz ve biçim özellikleri vurgulanır.

1.2.2. İslamiyet sonrası Türk resim sanatının gelişimini açıklar.

Selçuklu ve Osmanlı dönemi resim sanatından eser örneklerine ait görseller üzerinde öz ve biçim özellikleri vurgulanır.

1.3. Çağdaş Türk Resim Sanatı

1.3.1. Çağdaş Türk resminin erken dönem gelişimini açıklar.

Çağdaş Türk resminin öncü ressamlarından Şeker Ahmet Paşa, Osman Hamdi Bey, Hoca Ali Rıza, Hikmet Onat ve Nazmi Ziya Güran'ın sanat üslupları ve eserleri tanıtılarak dönemin sanatsal özellikleri açıklanır.

1.3.2. Çağdaş Türk resminin grup ve temsilcilerini tanır.

Osmanlı Ressamlar Cemiyeti, 1914 (Çallı) Kuşağı, Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği, D Grubu, Yeniler Grubu ve Onlar Grubunun sanat anlayışları açıklanarak önemli temsilcileri ve eserleri tanıtılır.

1.3.3. Çağdaş Türk ressamlarını ve eserlerini tanır.

Mihri Müşfik, Hale Asaf, Turgut Zaim, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Zeki Faik İzer, Ferruh Başağa, Burhan Doğançay, Neşe Erdok, Şükriye Dikmen, Sabri Berkel, Nuri İyem, Turan Erol, Ahmet Yakupoğlu ve Süleyman Saim Tekcan'ın eserlerinden örneklerle sanatsal üslupları hakkında bilgi verilir.

1.3.4. 1950 sonrası Türk resminde bireysel eğilimlerin oluşmasındaki etkenleri açıklar.

1950 öncesinde çok partili sisteme geçiş, 2. Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle sanatçı ve eser bağlamında Batıya giriş çıkışların serbest bırakılması gibi etkenlerin, özgür bir ortam oluşturduğu ve sanatçıları bireysel eğilimlere yönlendirdiği vurgulanır.

1.3.5. Türk resminde, Kurtuluş Savaşı'nı konu alan ressamaları ve bu ressamaların eserlerini tanır.

Resimlerle “Atatürk ve Kurtuluş Savaşı” Feyhaman Duran, İbrahim Çallı, Namık İsmail, Nazmi Ziya Güran, Refik Epikman tarafından yapılmış “Atatürk Kurtuluş Savaşı” konulu resimler sınıfa getirilerek “Atatürk ve Kurtuluş Savaşı” resimleri sergisi düzenlenir ya da slayt gösterisi şeklinde öğrencilere sunulur.

1.4. Müzelerde İnceleme ve Uygulama II

1.4.1. Bulunduğu ildeki tarihî yöreleri ve tarihî eserleri tanır.

1.4.2. Ülkemizdeki müzeleri tanır. Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Gaziantep ve Hatay Mozaik Müzeleri, İstanbul Modern, Ankara Devlet Resim Heykel Müzesi, Ankara Etnografya Müzesi, İstanbul Arkeoloji Müzesi, İstanbul İslam Sanatları Müzesi ve kendi çevresindeki bir müze hakkında bilgi verilir. Çevre ve okul imkânları uygun ise müze gezileri ve müzede sanatsal çalışmalar yapılması veya sınıf ortamında sanal müze ziyaretleri gerçekleştirilerek uygulama çalışması sağlanır.

1.4.3. Müze ve sanat galerileri aracılığı ile farklı kültürleri tanır. Kültürel çeşitliliğin bir zenginlik olduğu vurgulanarak farklı kültürel değerlere saygılı olunmasının gerekliliği hatırlatılır.

2. GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME

2.1. Desen Çalışmaları II

- 2.1.1. İnsan figürünü konu alan sanat eserlerini inceler.
- 2.1.2. Ölçü ve oranı kullanarak insan figürlü kompozisyon yapar.
- 2.1.3. İnsan figüründe rakursi görünümün farkına varır.
- 2.1.4. Kompozisyonda mekân-figür ilişkisini kurar.

2.2. Renkli Resim Uygulamaları II

- 2.2.1. Sanatçı eserlerinden renkli resim tekniklerini tanır.
Pastel boya tekniği, suluboya tekniği, guaj boya tekniği ve kolaj tekniği ile çalışan sanatçılara ait eser örneklerinin incelenmesi sağlanarak teknik özelliklerin farklılıkları vurgulanır.
- 2.2.2. Renkli resim tekniklerinden herhangi biri ile özgün çalışmalar yapar.
- 2.2.3. Resim çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerini kullanır.

2.3. Üç Boyutlu Çalışmalar

- 2.3.1. Heykel ve kabartma (rölyef) arasındaki farkı açıklar.
 - a) Görsellerden yararlanarak Sivas Divriği Ulu Camii'nin taç kapılarının incelenmesinin yanı sıra tarihsel bir değeri olan dinî bir yapıya ait kabartmaların incelenmesi sağlanır.
 - b) İlhan Koman'ın "Akdeniz Heykeli" (1980) isimli eserinin yanı sıra bulunduğu çevredeki bir heykelin incelenmesi sağlanır.
- 2.3.2. Farklı malzemelerle üç boyutlu çalışmalar yapar.
Öğrencilerde çevre bilinci oluşturmak amacıyla çalışmalarında hazır malzeme yerine özellikle atık malzeme kullanmaları istenir.
- 2.3.3. Üç boyutlu çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerini uygular.
Sorumluluk kazanmalarını sağlamak amacıyla öğrencilerin, çalışma bitiminde çevresel temizliklerini kendilerinin yapmaları gerektiği vurgulanır.

11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

1. GÖRSEL SANAT KÜLTÜRÜ

1.1. Batı Resim Sanatına Genel Bakış

1.1.1. Modernizm öncesi Batı resim sanatının gelişimini açıklar.

a) Gotik dönemin daha çok mimaride gelişme gösterdiği vurgulanır.

b) Rönesans dönemi resminin özellikleri üzerinde durulur. Dönemin önde gelen ressamlarından Leonardo da Vinci, Michelangelo ve RaffaelloSanzio'nun eserlerinin incelenmesi sağlanır.

c) Barok dönemi resminin özellikleri üzerinde durulur. Dönemin önde gelen ressamlarından Rembrandt, Rubens ve Diego Velazquez'in eserlerinin incelenmesi sağlanır.

ç) Neoklasik dönem resminin özellikleri üzerinde durulur. Dönemin en önemli temsilcilerinden Jacques Louis David'in eserlerinin incelenmesi sağlanır.

d) Romantizm sanat akımının, bazı kaynaklarda modernizmin başlangıcı bazı kaynaklarda ise modern dönem öncesine ait olduğu belirtilerek kısaca akımın özellikleri üzerinde durulur. Akımın önde gelen temsilcilerinden William Turner'ın eser örneklerine yer verilir.

1.2. Modern Sanat Akımları

1.2.1. Modern sanat akımlarının ortaya çıkış nedenlerini açıklar.

1.2.2. Modern sanat akımlarının özelliklerini örneklerle açıklar.

Fovizm, ekspresyonizm, kübizm, fütürizm, dadaizm, sürrealizm, soyut sanat ve soyut ekspresyonizmin öz ve biçimsel özellikleri örnekler üzerinden açıklanır.

1.2.3. Modern sanat akımlarının temsilcilerini tanıtır.

a)AndreDerain, EarnstLudvigKirshner, Pablo Picasso, Giacoma Balla, Hans Arp, Salvador Dali, Vassily Kandinsky, Jackson Pollock.

b)Türk Dili ve Edebiyatı Dersi ile ilişkilendirilir.

1.3. Geleneksel Türk Sanatları II

1.3.1. Geleneksel Türk sanatlarının öz ve biçim özelliklerinden yararlanan Batılı sanatçıları ve eserlerini tanır. Geleneksel Türk sanatlarından hat, minyatür, ebru, halı, kilim sanatının; RudolphErnst, GustavKlimt, Henry Matisse, Paul Klee, Wassily Kandinsky, PietMondrian ve Jackson Pollock'un eserleri üzerindeki etkilerinin belirlenmesi sağlanır.

1.4. Müzelerde İnceleme ve Uygulama III

1.4.1. Atatürk'ün müzelerimizin kurulmasındaki katkılarını açıklar.Müzenin eğitim amaçlı kullanımının önemini açıklar. Müzelerin toplumun sanatının, tarihinin ve kültürünün tanınması, korunması ve nesilden nesile aktarılmasındaki rolü ve önemine vurgu yapılır. Çevresel imkânlar dâhilinde müze eğitim faaliyetlerine katılım sağlanır, sınıf ortamında sanal müze ziyareti yapmaları sağlanır.

1.4.3. Müze ve sanat galerilerindeki eserlerden faydalanarak özgün çalışmalar yapar.

2.GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME

2.1. Desen Çalışmaları III

2.1.1. Portrenin özelliklerini açıklar.

2.1.2. Karakteristik özellikleri vurgulayarak portre çizer.

2.1.3. Portre çizimlerinde ölçü ve oranı kullanır.

2.2. Grafik Sanatlar

2.2.1. Grafik sanatların çeşitlerini açıklar.

2.2.2. Grafik tasarımların günlük hayattaki etkilerini açıklar.

2.2.3. Tanıtım amaçlı grafik uygulamaları yapar.

Grafik tasarım çalışmalarında, okulun imkânları doğrultusunda bilgisayar kullanımı da teşvik edilmelidir.

2.3. Özgün Baskı Resim Çalışmaları

2.3.1. Özgün baskı resim tekniklerini tanır.

2.3.2. Özgün baskı resim malzemelerini tanır.

2.3.3. Özgün baskı resim tekniklerini çalışmalarında uygular.

Okulun imkânları doğrultusunda ağaç baskı gibi geleneksel baskı tekniklerinin yanı sıra kolay biçimlendirilen çeşitli hazır malzemeler de kullanılabilir.

2.4. Renkli Resim Uygulamaları III

2.4.1. Akrilik boya resim tekniğinde kullanılan araç gereçleri tanır.

2.4.2. Çalışmalarında akrilik boya tekniğini uygular.

2.4.3. Akrilik boya tekniği ile geleneksel Türk minyatür sanatının renk ve biçim özelliklerinden yararlanarak özgün çalışmalar yapar .

12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

1. GÖRSEL SANAT KÜLTÜRÜ

1.1. Çağdaş Sanat (Günümüz Sanatı)

1.1.1. Postmodern sanatın genel özelliklerini açıklar. Postmodern sanat ve modern sanat arasındaki farkların incelenmesi sağlanır.

1.1.2. Modern ve postmodern dönem sanatsal çalışmalar ve sanatçılar hakkında bilgi sahibi olur.

a) Bienaller (İstanbul Bienali)

b) Batı sanatından Marcel Duchamp, Anish Kapoor (Postmodern) ve Paul Cezanne, Richard Serra'nın (Modern); Türk Sanatından Burhan Doğançay (Postmodern) ve

Nurullah Berk (Modern) vb. eserleri tanıtılarak ait oldukları dönemin (anlayış) özellikleri üzerinde durulur.

1.1.3. Günümüz sanatını teknolojik gelişmeler doğrultusunda değerlendirir.

1.2. Müzelerde İnceleme ve Uygulama IV

1.2.1. Dünyaca ünlü müzeleri tanır.

1.2.2. Yurt dışındaki müzelerde bulunan kültürel miraslarımızı tanır.

Berlin’de bulunan İslam Eserleri Müzesi ve Bergama Müzesi vb.

1.2.3. Müze ve sanat galerilerinin kültürel bağların kurulmasındaki rolünü açıklar.

1.2.4. Müze ve sanat galerileri ile ilgili yazılı ve görsel kaynakları sergiler. Öğrencilerin müze ve sanat galerileri ile ilgili araştırma yapmaları, elde ettikleri bilgilerden yararlanarak müze ve sanat galerilerini tanıtan web sayfası, broşür, okul gazetesi, poster ya da tanıtım sunumları oluşturmaları ve sunmaları sağlanır.

1.2.5. Sanal Müze ziyaretleri yapmaları sağlanır.

2. GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME

2.1. Desen Çalışmaları IV

2.1.1. Çoklu figür çalışmaları yapar.

2.1.2. Kompozisyonlarında nesne mekân-figür ilişkisini kurar.

2.2. Karikatür Sanatı

2.2.1. Karikatürün özelliklerini açıklar.

Biçimsel özelliklerin yanı sıra ironi, hiciv kavramları üzerinde durulur.

2.2.2. Mizahın kültürümüzdeki yerini örneklerle açıklar.

2.2.3. Karikatür sanatının ünlü ustalarını ve eserlerini tanır.

Sedat Simavi, Oğuz Aral, Behiç Ak, Turhan Selçuk, Haslet Soyöz, Selçuk Demirel, Hasan Aycın, Piyale Madra, Ramize Erer’in karikatürleri incelenir.

2.2.4. Verilen bir konuyu mizah anlayışı içinde karikatürize eder.

2.3. Fotoğraf Sanatı

2.3.1. Fotoğrafın oluşum sürecini açıklar.

2.3.2. Tarihsel süreç içerisinde fotoğraf sanatında kullanılan araç gereç ve malzemeleri tanıtır.

2.3.3. Fotoğraf sanatının ünlü ustalarını ve eserlerini tanıtır.

Ara Güler, Şakir Eczacıbaşı, Sıtkı Fırat, Naciye Suman, HannahCollins vb. fotoğraf sanatçıları ve eserleri tanıtılır.

2.3.4. Fotoğraf sanatı eserlerini sanatın öğeleri, ilkeleri ve içerik açısından analiz eder.

2.3.5. Kompozisyon kurallarını dikkate alarak fotoğraf çekimi yapar. Öğrencinin ekonomik koşulları dikkate alınarak fotoğraf makinesi, tablet bilgisayar veya cep telefonu gibi teknolojik aletlerle fotoğraf çekimi yapılması sağlanır.

2.4. Renkli Resim Uygulamaları IV

2.4.1. Soyut ve figüratif resmin farklarını açıklar.

2.4.2. Ebru tekniği ile soyut uygulamalar yapar. Öğrencilerin ebru uygulaması yapmaları sağlanarak özellikle soyut ekspresyonizm ile ebru sanatının etkileşimi ve benzerlikleri vurgulanır.

2.5. Tekstil Tasarım

2.5.1. Yaşadığı çevreden tekstil tasarımına ait motifler gösterir.

2.5.2. Geleneksel Türk motiflerinden esinlenerek özgün tekstil tasarımları yapar.

2.5.3. Atatürk'ün Türk tekstilinin gelişimine katkılarını açıklar.

2.6. Endüstri Ürünleri Tasarımı

2.6.1. Sanatsal tasarım ve endüstriyel tasarım arasındaki farkları açıklar.

2.6.2. Endüstri ürünleri tasarımının özelliklerini açıklar.

2.6.3. Endüstri ürünleri için özgün bir boyutlu tasarımlar yapar.